

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Činnost a dopady Místní akční skupiny Svatojiřský les do území
Diplomová práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Markéta Kloučková**
Osobní číslo: **E23870**
Studijní program: **N0488A050008 Řízení rozvoje obcí a regionů**
Téma práce: **Činnost a dopady Místní akční skupiny Svatojiřský les do území**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zmapovat činnost Místní akční skupiny Svatojiřský les a vyhodnotit dopady této činnosti do území. Práce vymezí problematiku regionálního rozvoje s akcentem na mikroregionální a místní úroveň. Popíše význam místních akčních skupin v kontextu rozvoje venkova a jejich působnost na území ČR. V rámci analýzy činnosti a dopadů do území se zaměří na Místní akční skupinu Svatojiřský les.

Osnova:

- Vymezení problematiky regionálního rozvoje.
- Rozvoj na mikroregionální a místní úrovni.
- Analýza činnosti Místní akční skupiny Svatojiřský les a vyhodnocení dopadů této činnosti do území.
- Vyhodnocení výsledků a formulace závěrů.

Rozsah pracovní zprávy: **50 stran**
Rozsah grafických prací: **-**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BINEK, Jan; KONEČNÝ, Ondřej; ŠILHAN, Zdeněk; SVOBODOVÁ, Hana a CHALOUPKOVÁ, Markéta. Místní akční skupiny: Leadeři venkova?. Brno: Mendelova univerzita, 2020. ISBN 978-80-7509-755-2.
BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Praha: Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4566-7.
OECD. Regional Governance in OECD Countries: Trends, Typology and Tools. Paris: OECD Publishing, 2022. ISBN 978-92-64-32434-3.
PAVLÍK, Marek. Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-390-7.
WOKOUN, René; MATES, Pavel a KADERÁBKOVÁ, Jaroslava. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Pavel Zdražil, Ph.D.**
Ústav ekonomických věd

Datum zadání diplomové práce: **1. září 2024**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2025**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. Viktor Prokop, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2024

Prohlašuji:

Práci s názvem Činnost a dopady Místní akční skupiny Svatojiřský les do území jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 27. 6. 2025

Bc. Markéta Kloučková v.r.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Pavlu Zdražilovi, Ph. D. za odborné vedení práce, konzultace a pomoc při zpracování mé diplomové práce. Následně bych chtěla poděkovat Místní akční skupině Svatojiřský les za poskytnutí dat a ochotu spolupracovat. Na závěr bych chtěla moc poděkovat své rodině a příteli za veškerou podporu při studiu.

ANOTACE

Cílem práce je zmapovat činnost Místní akční skupiny (MAS) Svatojiřský les a vyhodnotit dopady této činnosti do území. Práce se dělí do pěti kapitol. V prvních dvou kapitolách jsou objasněny teoretické pojmy. Ve třetí kapitole je vymezena metodika kvantitativního a kvalitativního výzkumu, na jejímž základě byla zpracována praktická část práce. Ve čtvrté kapitole byla pomocí kvantitativního šetření analyzována činnost MAS. Pátá kapitola se věnuje vyhodnocení činnosti spolku v území, a to na základě dat získaných prostřednictvím rozhovoru se zástupci obcí nacházejících se na území MAS. Z analýzy vyplývá, že hlavní činností MAS je poskytování poradenství a podpora obcí při získávání dotací. Nejpodstatnější dopady spolupráce jsou vnímány v oblasti zlepšení místních podmínek a podpory komunitních aktivit.

KLÍČOVÁ SLOVA

Region, regionální rozvoj, regionální politika, mikroregion, metoda LEADER, místní akční skupina

TITLE

Activities and impacts of the Local Action Group Svatojiřský les on the territory

ANNOTATION

The aim of the thesis is to map the activities of the Local Action Group (LAG) Svatojiřský les and to evaluate the impact of this activity on the territory. The thesis is divided into five chapters. In the first two chapters, theoretical concepts are clarified. The third chapter defines the methodology of quantitative and qualitative research, on the basis of which the practical part of the thesis was elaborated. In the fourth chapter, the activity of LAGs was analyzed by means of quantitative research. The fifth chapter is devoted to the evaluation of the activities of the association in the territory, based on data obtained through interviews with representatives of municipalities located in the territory of the LAG. The analysis shows that the main activity of the LAG is to provide advice and support to municipalities in obtaining subsidies. The most significant impacts of cooperation are perceived in the area of improving local conditions and supporting community activities.

KEYWORDS

Region, regional development, regional policy, mikroregion, LEADER method, local action group

OBSAH

ÚVOD	11
1 VYMEZENÍ PROBLEMATIKY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE	13
1.1 Region	13
1.2 Regionální rozvoj	17
1.3 Teorie regionálního rozvoje	20
1.3.1 Neoklasické a neoliberalní teorie	21
1.3.2 Keynesiánské období: teorie skupiny jádro-periferie	21
1.3.3 Strukturalistické teorie	22
1.3.4 Kritickorealisticke přístupy	22
1.3.5 Institucionální směry	23
1.4 Regionální politika	24
1.4.1 Příčiny vzniku regionální politiky	24
1.4.2 Vývoj regionální politiky	25
1.4.3 Nástroje regionální politiky	26
2 ROZVOJ NA MIKROREGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ ÚROVNI	29
2.1 Mikroregion	30
2.2 Motivy a kritéria vzniku mikroregionu	32
2.3 Dobrovolný svazek obcí	34
2.4 Místní akční skupina	36
2.5 Metoda LEADER	39
3 METODIKA VÝZKUMU	42
3.1 Kvantitativní a kvalitativní výzkum	42
3.2 Polostrukturovaný rozhovor	45
3.3 Postup výzkumu	47
4 ANALÝZA ČINNOSTI MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY SVATOJIŘSKÝ LES	49
4.1 Představení Místní akční skupiny Svatojiřský les	49
4.1.1 Struktura členské základny MAS Svatojiřský les	51
4.1.2 Statistika o obcích na území MAS Svatojiřský les	54
4.2 Vývoj činnosti MAS Svatojiřský les za období 2007-2013	61

4.3 Vývoj činnosti MAS Svatojiřský les za období 2014-2020	64
4.4 Vývoj činnosti MAS Svatojiřský les za období 2021-2024	67
4.5 Shrnutí činností MAS Svatojiřský les.....	70
5 VYHODNOCENÍ ROZHOVORŮ	74
5.1 Jaké jsou zkušenosti obcí se spoluprací s MAS?	75
5.2 Jaký vliv má tato spolupráce na rozvoj aktivit a celkovou proměnu obcí?	76
5.3 Jak obce využívají nabídku spolupráce a podpory ze strany MAS mimo oblast dotací?	77
5.4 Jak obce vnímají spolupráci z dlouhodobější perspektivy?	79
5.5 Shrnutí kvalitativního výzkumu.....	80
ZÁVĚR	83
POUŽITÁ LITERATURA	85
SEZNAM PŘÍLOH.....	93

SEZNAM ILUSTRACÍ A TABULEK

Obrázek 1: Regiony soudržnosti a kraje České republiky	16
Obrázek 2: Základní pilíře života	18
Obrázek 3: Místní akční skupiny na území ČR v roce 2022	36
Obrázek 4: Podíl subjektů v místní akční skupině.....	37
Obrázek 5: Organizační struktura místní akční skupiny.....	38
Obrázek 6: Mapa území MAS Svatojiřský les.....	51
Tabulka 1: Orgány dobrovolného svazku obcí	35
Tabulka 2: Složení členů MAS k 31. 12. 2024 - soukromý sektor.....	52
Tabulka 3: Složení členů MAS k 31. 12. 2024 - veřejný sektor.....	53
Tabulka 4: Demografické údaje o území MAS k 31. 12. 2014	55
Tabulka 5: Ekonomické údaje o území MAS k 31. 12. 2014.....	56
Tabulka 6: Demografické údaje o území MAS k 31. 12. 2023	58
Tabulka 7: Ekonomické údaje o území MAS k 31. 12. 2023	59
Tabulka 8: Přehled projektů za období 2007 - 2014.....	71
Tabulka 9: Přehled programů za období 2014 - 2020	71
Tabulka 10: Přehled programů za období 2021 - 2024	71

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

IROP - Integrovaný regionální operační program

KS MAS - Krajské sdružení Místních akčních skupin

LAU - Místní samosprávné jednotky

MAS - Místní akční skupina

MVČR - Ministerstvo vnitra České republiky

NS MAS - Národní síť Místních akčních skupin

NUTS - Nomenklatura územních statistických jednotek

PRV - Program rozvoje venkova

SMS ČR - Sdružení místních samospráv České republiky

SZIF - Státní zemědělský intervenční fond

ÚVOD

Po roce 2002 se na území České republiky začaly formovat první iniciativy zaměřené na rozvoj venkovských oblastí prostřednictvím tzv. místních akčních skupin (dále jen MAS). Tato uskupení představovala novou formu organizace na českém venkově, která má právní rámec a obvykle pracuje prostřednictvím vlastní řídicí struktury pro konkrétní území. Klíčovým rysem těchto skupin je spolupráce mezi zástupci veřejných institucí a podnikatelského prostředí. Jejich vznik byl často motivován snahou podporovat rozvoj venkova využíváním místního potenciálu a navazováním netradiční spolupráce mezi sektory, které dosud fungovaly odděleně (MAS Brána do Českého ráje, c2025).

Od roku 2004, kdy se Česká republika stala členem Evropské unie, získaly také MAS možnost čerpat finanční prostředky z evropských fondů. Tyto dotace jsou poskytovány zejména prostřednictvím programů zaměřených na rozvoj venkova, jako je např. Integrovaný regionální operační program (dále jen IROP). MAS tak od tohoto období hrají důležitou roli při podpoře regionálního rozvoje, zvyšování kvality života na venkově a realizaci projektů, které vycházejí z potřeb místních komunit. Díky členství v EU se jim otevřela cesta k systematickému a dlouhodobému financování projektů zaměřených na veřejnou infrastrukturu, podporu podnikání, školství, kulturu i životní prostředí.

Tématem diplomové práce je činnost a dopady MAS Svatojiřský les do území. MAS Svatojiřský les se nachází na území okresů Nymburk a Mladá Boleslav, kde působí jako jeden z klíčových aktérů místního rozvoje. Diplomová práce se zaměřuje právě na tuto MAS, se kterou je autorka v kontaktu díky svému studiu a která zároveň působí v regionu, kde žije. K volbě tohoto spolku vedl autorku nejen odborný zájem, ale i osobní vazba na daný region.

Cílem práce je zmapovat činnost MAS Svatojiřský les a vyhodnotit dopady této činnosti do území. V návaznosti na definovaný cíl bude práce směřovat k zodpovězení výzkumné otázky: „Jaký je dopad činnosti MAS Svatojiřský les na rozvoj obcí?“.

Diplomová práce je rozdělena do pěti kapitol, přičemž první dvě se zabývají teoretickými pojmy. Na začátku jsou vysvětleny klíčové pojmy, mezi které patří region, regionální rozvoj a regionální politika, jež jsou úzce propojené s tématem této práce. Na tuto problematiku navazuje v druhé kapitole část zabývající se mikroregionem, dobrovolným svazkem obcí a MAS. V rámci této kapitoly je také věnována pozornost metodě LEADER, která slouží jako efektivní nástroj pro podporu rozvoje a oživení venkovských oblastí. Třetí kapitola pojednává o metodice, na jejímž základě je zpracována následující část práce.

Ve čtvrté kapitole jsou využita statistická data a interní dokumenty (především výroční zprávy) MAS Svatojiřský les k jejímu představení a analýze její dosavadní činnosti. V páté kapitole dochází k vyhodnocení výzkumného šetření.

1 VYMEZENÍ PROBLEMATIKY REGIONÁLNÍHO ROZVOJE

V úvodní kapitole dojde k objasnění základních pojmů, které jsou úzce spjaty s kontextem regionálního rozvoje a jejich vysvětlení je důležité pro pochopení celé diplomové práce. Na začátku kapitoly dojde k obecnému vysvětlení termínu region a zároveň k jeho vymezení. Následně bude věnovaná pozornost problematice regionálního rozvoje v návaznosti s tím budou shrnuty základní aspekty o teoriích regionálního rozvoje. V neposlední řadě dojde ke shrnutí problematiky věnující se regionální politice, která s tím vším pochopitelně souvisí.

1.1 Region

Slovo region je původně z latinského *regio* (Čmejrek, 2008). Region je jedním z hlavních témat regionální vědy. Tento termín existuje v povědomí společnosti již řadu let. Za celou tu dobu se vědci pokoušejí o jednu obecnou formulaci tohoto termínu (Wokoun a kol., 2011). Vysvětlení tohoto pojmu je velmi náročné, protože každá definice bude výrazně ovlivněna specifickými podmínkami jednotlivých zemích (OECD, 2022). Nicméně existuje mnoho autorů, kteří pojem region vysvětlují vlastním způsobem. Několik definic bude představeno v následujícím textu.

Majerová a kol. (2011, s. 108) uvádí, že *„region je územní celek, který se podle zvolených kritérií může vyčlenit z širšího území. Kritérium je obvykle zvoleno za určitým cílem (ekonomickým, sociálním, prostorového uspořádání atd.)“*.

Minařík a kol. (2013, s. 13) si pod slovem region představují takovou *„část území, pro kterou existují tuto část území popisující (charakterizující) dostupná a věrohodná data“*.

Podle Wokouna a kol. (2011, s. 84) je možné region vysvětlovat jako *„komplex vznikající regionální diferenciací krajinné sféry“*.

Maier (2012, s. 171) ve své knize uvádí že region je takové *„území, které zahrnuje nějaké centrum či více center a jejich zázemí“*.

Oproti tomu Anděl (1996, s. 5) vnímá region jako *„složitý dynamický prostorový systém (či dílčí geografický systém), který se formuje na zemském povrchu na základě určitých znaků, které jej odlišují od okolí“*.

Definici tohoto pojmu je v České republice možné najít také v zákoně. Z § 2 zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje vyplývá, že region je *„územní celek vymezený*

pomocí administrativních hranic krajů, okresů, obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona“.

Z výše zmíněných definic lze vyvodit několik závěrů. Definice od Anděla (1996) a Wokouna a kol. (2011) poukazují na to, že region vzniká v důsledku regionální diferenciaci, tedy odlišností v krajině, které ho činí jedinečným. Majerová a kol. (2011) i Anděl (1996) zdůrazňují, že region je specifikován na základě určitých kritérií nebo specifických znaků, která ho rozlišují od okolí. Z Maierovy (2012) definice zase vyplývá, že region není pouze územní celek, ale může také fungovat jako nástroj pro rozvoj a řízení. Nicméně se všichni zmínění autoři shodují na tom, že region je určitý územní celek, přičemž tento prvek se vyskytuje ve všech definicích, byť je vyjádřen různými způsoby.

Regiony lze od sebe odlišit základními charakteristikami, jako je např. klima (tropické, suché, mírné), krajina (hory, nížiny), jazyky (germánské, románské, slovanské), kultura... Jejich vymezení je nicméně možné provést i s větší mírou sofistikovanosti. Existuje totiž několik aspektů, podle kterých je možné jednotlivé regiony rozlišovat.

Z **geografického hlediska** je region definován jako územní jednotka, která se vyznačuje sadou přírodních a socioekonomických prvků a jejich vzájemnými vazbami. Typické vlastnosti, umístění, struktura a míra těchto faktorů formují prostorovou strukturu, která je charakteristická vnitřními propojeními a separuje tak dané území od jeho okolí. Mezi 18. a 19. století začala geografie rozlišovat dva druhy regionů. Šlo o tzv. umělý region, kde jsou hranice vymezeny lidmi, a přirozený region (Jáč a kol., 2010).

Přirozeně se vyskytující region je prostorově soudržná entita s rozdělením funkcí mezi jádrem a jeho zázemím. Samozřejmě žádná oblast není zcela izolovaná od okolního prostředí. Jedná se o to, že např. cestování do zaměstnání, za zábavou a studiem vytváří základní funkční vztahy mezi jádrem a zázemím (Stejskal a Kovárník, 2009).

Dále je možné regiony rozlišovat na základě **funkčního hlediska**. Takové regiony se utvářejí pomocí pout mezi domovem a místem zaměstnání. Pro zajištění růstu regionů je důležité, aby docházelo k vazbám mezi nimi pomocí tvorby sítí (dopravní, železniční...). Jiným prvkem je všeobecný zájem lidí na rozvoji regionů v následujících oblastech např. ekologie, zábava, tradice a jiné (Matoušková, 2000).

Na základě účelu se dá region rozdělit na dva druhy, a to region účelový a administrativní. Účelové regiony vznikají z důvodu reakce na specifický problém. Pro lepší orientaci se v nich

vytváří nezávislá správa, která má celé území na starosti. Existence těchto regionů nemusí být dlouhodobá a může trvat jen podobu vzniklého problému. Může se jednat o chráněnou krajinnou oblast, národní parky atd. Následně ty administrativní regiony jsou zakládány z důvodu efektivnějšího fungování státního aparátu, aby se však dostalo požadovaného efektu je nutné je vytvářet do velikostně srovnatelných oblastí. Regiony vzniklé touto formou jsou tedy vytvořeny uměle a často tak neodrážejí skutečné vazby a procesy, které probíhají v daném území. V tomto smyslu se hovoří o krajích, okresech a regionech soudržnosti, které utvářejí strukturu státu. Mohou mezi nimi vznikat vztahy typu nadřízenosti a podřízenosti. Pro růst těchto regionů zapotřebí dlouhodobého hlediska nemění v čase (Jáč a kol., 2010).

Podle typu struktury (podobnosti) se regiony dělí na homogenní a heterogenní (Čadil, 2010). Homogenní regiony jsou jednotné ve vztahu ke konkrétním vybraným ukazatelům. Může se jednat o zeměpisné ukazatele, které nabízí variantu zabývat se skupinou oblastí, kde se dlouhodobě nemusí měnit meze. Tento typ regionů se může kategorizovat podle využití pro ekonomiku. Mohou to být regiony zaměřené např. na cestovní ruch, těžbu nebo průmysl. Heterogenní regiony, popisuje vzájemné navázání rozlohou odlišných oblastí, jež se liší hlavně mírou občanské a technické vybavenosti. Mezi těmito regiony existuje jistá interakce (Ježek a kol., 2014).

V závislosti na ekonomickou výkonnost je možné rozlišovat růstové, stagnující a problémové regiony. Růstové regiony se vyznačují tím, že v nich dochází k pozitivními a stabilnímu vývoji. Může se to projevovat tím, že v takových to regionech stoupá populace, firmy zde mají zájem provozovat své podnikání a celkově jsou atraktivní k životu. Pravým opakem jsou regiony problémové, ve kterých ubývá populace, nejsou zajímavým místem pro podnikání a celková výkonnost spíše klesá. Někde mezi těmito dvěma typy se nachází stagnující regiony. Zde v dlouhodobém horizontu nenastávají žádné transformace, inovace a celkový růst (Jáč a kol., 2010).

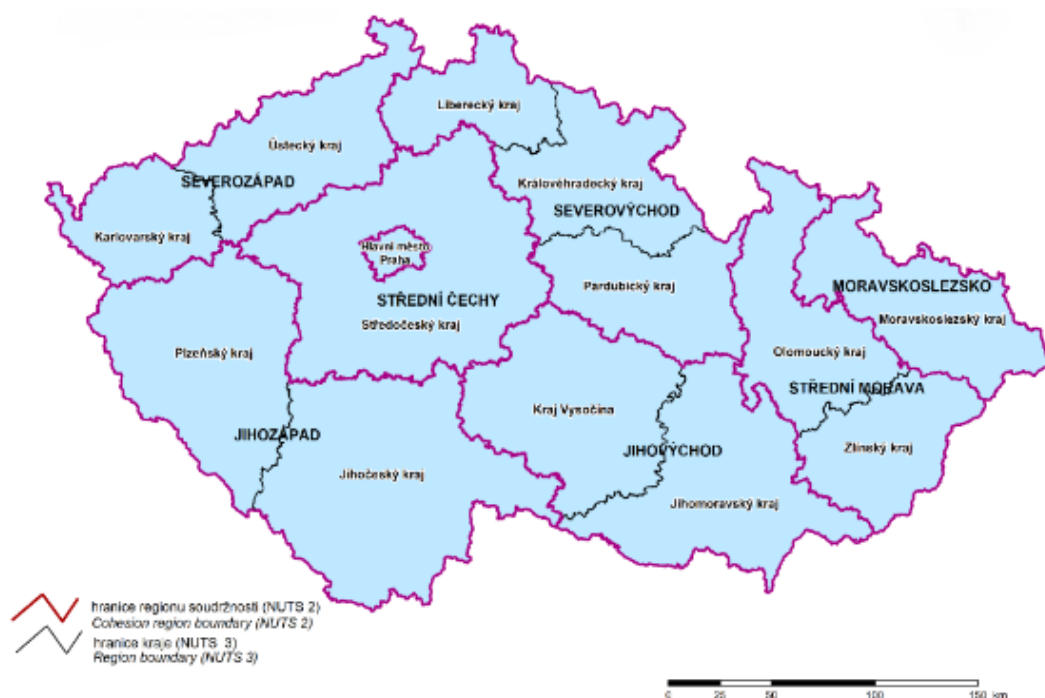
Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje konkrétně § 4 rozlišuje čtyři typy regionu. Jako první zmiňuje strukturálně postižené regiony, kde důvodem vzniku takového regionu může být krach důležitého odvětví (těžební, strojírenský) v dané oblasti. Následkem toho je pak vysoká nezaměstnanost. Druhým typem je hospodářsky slabý region, který se vyznačuje pomalým růstem ekonomické aktivity. Předposlední jsou tzv. venkovské regiony. V takovémto regionu je řídká koncentrace populace a v budoucnu může dojít až k jejímu odlivu. Do poslední kategorie spadají ostatní regiony. Mezi ostatní regiony se dají

zařadit oblasti svým způsobem nezajímavé, zničené, opuštěné. Jedná se především o periferie území nebo oblast zasaženou přírodní či jinou pohromou. Pomoc ze strany státu je v těchto oblastí víc jak nutná.

Vlastní přístup pro vymezení regionů nabízí také **Evropská unie**. Za účelem lepší koordinace členských států Evropské unie vznikl třístupňový systém klasifikování, který nese název NUTS (nomenklatura územních statistických jednotek) z francouzského označení Nomenclature of Units for Territorial Statistics (Informační web územního plánování, 2024). Na tuto nomenklaturu pak navazuje systém LAU (Local Administrative Units, tedy místní samosprávné jednotky). Konkrétní rozdělení území v České republice, v návaznosti na evropský systém klasifikace, vypadá následovně (DotaceEU.cz, c2024):

- NUTS 0 – Česká republika
- NUTS I – území celé České republiky (počet obyvatel 3 000 000 – 7 000 000)
- NUTS II – regiony soudržnosti (počet obyvatel 800 000 – 3 000 000)
- NUTS III – kraje (počet obyvatel 150 000 – 800 000)
- LAU – obce

Regiony soudržnosti a kraje jsou zachyceny na obrázku níže (*Obrázek 1*).

Obrázek 1: Regiony soudržnosti a kraje České republiky

Zdroj: ČSÚ, c2024

1.2 Regionální rozvoj

Regionální rozvoj podobně jako region nemá jednu ustálenou definici.

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (2006) definuje tento pojem následovně: „*Regionálním rozvojem rozumíme růst socioekonomického a environmentálního potenciálu a konkurenceschopnosti regionů vedoucí ke zvyšování životní úrovně a kvality života jejich obyvatel. V tomto ohledu jde o dynamický a vyvážený rozvoj regionální struktury příslušného územního celku a jeho částí (regionů, mikroregionů) a odstraňování, popřípadě zmírňování regionálních disparit*“.

Minařík a kol. (2013) definuje regionální rozvoj podle tzv. praktického a akademického přístupu, přičemž oba vysvětlují tento termín naprosto odlišným způsobem. **Praktický přístup** chápe regionální rozvoj jako proces, jehož cílem je zlepšení využívání a posílení potenciálu konkrétní oblasti. Tento přístup je charakteristický pro veřejnou správu. Opakem je **akademický přístup**, který pohlíží na regionální rozvoj jako na vědní disciplínu. Zaměřuje se především na aplikaci ekonomie, geografie a sociologie při studiu vztahů a procesů v rámci specifikované oblasti a zohledňuje přírodně-geografické, ekonomické a sociologické faktory. Tento přístup je charakteristický pro akademické prostředí.

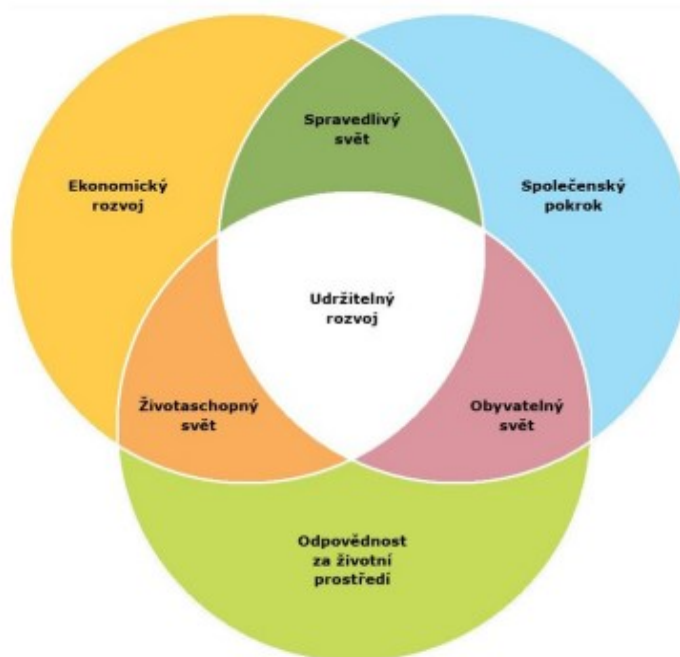
Viturka (2010) podotýká, že regionální rozvoj se stal poměrně frekventovaným pojmem, jehož význam je výrazně posilován v souvislosti s decentralizací veřejné správy. S tím současně velmi úzce souvisí i regionální politika, která obvykle vychází z konkrétních rozvojových strategií, které jsou cílené na podporu ekonomicky efektivního a udržitelného regionálního rozvoje.

Pavlík a kol. (2016) hovoří o tom, že rozvoj je zcela zásadním pojmem politické ekonomie a sociální politiky, který je spojen s ekonomickým růstem. S pojmem regionálního rozvoje velmi úzce souvisí pojem udržitelný rozvoj, který lze chápat jako rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat základní životní potřeby, a přitom nesnižuje rozmanitost přírody.

Maier (2012) uvádí, že udržitelný rozvoj lze definovat jako rozvoj, který zajišťuje potřeby současných generací tak, aby nedošlo k ohrožení splnění potřeb budoucích generací, a aniž by se to dělo na úkor jiných národů. Autor na základě této definice uvádí dva rozměry souvislostí udržitelného rozvoje:

- Časový – vyjadřuje zodpovědnost a solidaritu mezi různými generacemi stejného lidského společenství (lze říci mezigenerační zodpovědnost);
- Prostorový – vyjadřuje zodpovědnost a solidaritu mezi společenstvími, které sdílejí prostor Země, kontinentů a regionů.

V této souvislosti je důležité charakterizovat pojem **trvale udržitelný rozvoj**, který naplňuje potřeby stávajících generací tak, aniž by ohrozil uspokojování potřeb budoucích generací. Trvale udržitelný rozvoj znamená rovnováhu mezi třemi základními oblastmi našeho života - ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím (*Obrázek 2*). Obecně je sociálnímu pilíři přikládán největší význam a trvale udržitelný rozvoj je tak stále častěji chápán jako neustálé zlepšování sociálních podmínek v rámci ekologické únosnosti. V souvislosti s klíčovým nástrojem zlepšování sociálních podmínek zde hraje velkou roli ekonomika. Trvale udržitelný rozvoj je založen na harmonickém vztahu těchto tří pilířů, kdy je důležité podotknout, že ani jeden pilíř nesmí ohrožovat jiné pilíře (Pavlík a kol., 2016).

Obrázek 2: Základní pilíře života

Zdroj: Svobodová, 2017

Pavlík a kol. (2016) ve své publikaci uvádí několik základních principů trvale udržitelného rozvoje:

- Dlouhodobá perspektiva – každé rozhodnutí je třeba důkladně zvážit a zároveň strategicky naplánovat;
- Kapacita životního prostředí – je limitovaná, což se týká nejen zdrojů surovin a látek, ale také prostoru pro odpady;
- Předběžná opatrnost – úzce souvisí s tím, že naše poznání zákonitostí v životním prostředí je stále na nízkém stupni, proto je potřebné, abychom byli opatrní;
- Kvalita života – má společenský, spirituální a také kulturní rozměr a je pravdou, že lidé mají plné právo na kvalitní život;
- Sociální spravedlnost – šance a povinnosti by měly být děleny mezi státy, oblasti a také mezi odlišné sociální skupiny;
- Vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost – zahrnuje zabezpečení národnostní a rasové rovnosti, respektování práv a sociální spravedlnost.

V souvislosti s výše definovaným pojmem regionálního rozvoje, udržitelného růstu a trvale udržitelného růstu je důležité charakterizovat aktéry regionálního rozvoje, které je možné dle Ježka a kol. (2014) rozdělit do 3 hlavních skupin, a to na podniky, domácnosti a veřejný sektor.

Pro **podniky** je velice důležitá lokalizace, o které rozhoduje vedení podniku. Podniky mohou své veškeré činnosti zaměřit do jedné oblasti anebo mohou jednotlivé činnosti rozčlenit do více oblastí. Mnohé podniky, které se skládají z několika organizačních jednotek, často řeší problém týkající se toho, jak v prostoru co nejlépe rozloží své firemní funkce. Lze to vyřešit tak, že každá pobočka získá své specifické funkce nebo jsou všechny pobočky vybaveny veškerými firemními funkcemi. K tomu, aby podniky mohly realizovat své cíle, potřebují spolupráci jednotlivých závodů, což se týká především pomoci v oblasti dodavatelských, informačních a kontrolních funkcí. Pro podniky je zcela zásadní nejen lokalita, ale i mnohá rozhodnutí, která ovlivňují další podniky a také další aktéry regionálního rozvoje (Ježek a kol., 2014).

Soukromé **domácnosti** jsou nejen finálními spotřebiteli zboží a služeb, ale jsou i podnikateli a investory. Soukromé domácnosti si podobně jako podniky vytvářejí síť. Lidé z a svým zaměstnáním dojíždějí, běžně nakupují různé zboží a služby, setkávají se s přáteli, navštěvují kulturní zařízení a o dovolené nebo o víkendů navštěvují místa mimo svá bydliště. Je tedy důležité zdůraznit úzkou vazbu mezi rozhodováním jednotlivců o místě trvalého bydliště a o místě zaměstnání. V tomto kontextu mnohdy velké podniky koncentrují na jedno místo

velký počet pracovních sil, který je nápomocný a potřebný pro zabezpečení jejich produkce. Nutno podotknout, že z hlediska prostorových vztahů je za nejdůležitější považována dojíždka do zaměstnání. V současné době je zcela běžné, že ekonomicky aktivní jedinci často pracují mimo místa trvalého bydliště (Ježek a kol., 2014).

Veřejný sektor neboli stát v nejširším slova smyslu určuje kvalitu různých míst a také rozhoduje o lokalizaci veřejných zařízení. Stát nejen, že strukturuje rámcové podmínky pro soužití lidí a jejich ekonomické aktivity, ale také vybírá daně a vytváří právní rámec. Veřejný sektor je charakteristický pro vybavení územní infrastruktury, která má velký vliv na regionální vývoj. Je důležité zmínit, že územní vybavenost dálnicemi, silnicemi, železniční a komunikační sítí způsobuje, že některá místa mohou být pro určité aktivity lépe vybavena. S tím také úzce souvisí i kvalita škol a univerzit, která má zásadní vliv na vzdělanost jednotlivých občanů, což mnohdy vytváří konkurenční výhodu daného místa, regionu. Nutno podotknout, že na základě vlastní hospodářské činnosti, daňových příjmů či prostřednictvím politických tlaků je stát svázán s ekonomikou. Na stát je nutné pohlížet jako na jednoho z mnoha aktérů, který činí rozhodování, kdy jeho rozhodnutí jsou úzce svázána s rozhodnutími ostatních aktérů (Ježek a kol., 2014).

1.3 Teorie regionálního rozvoje

Wokoun (2008, s. 220) ve své publikaci uvádí, že „*Teorie regionálního rozvoje představují více či méně ucelený systém vysvětlujících působení základních faktorů, subjektů, mechanismů a dalších souvislostí regionálního rozvoje. Teorie tedy mají významný poznávací význam.*“

Teorie regionálního rozvoje mohou být děleny podle různých ukazatelů. Nicméně existují přístupy, které vysvětlují a řadí teorie regionálního rozvoje do dvou hlavních kategorií. V první kategorii se objevují tzv. **teorie regionální rovnováhy** (konvergenční teorie). Tyto teorie se shodují na tom, že snižování disparit mezi regiony nastává automaticky v rámci jejich dlouhodobého vývoje, a to díky vnitřním samoregulačním mechanismům. Druhá kategorie se nazývá **teorie regionální nerovnováhy** (divergenční teorie). Zastánci těchto teorií naopak předpokládají, že během vývoje regionů spíše dochází k prohlubování těchto disparit (Minařík a kol., 2013).

Pochopení aktuálních teorií regionálního rozvoje je klíčové nejen pro tvorbu a aplikaci vhodných regionálních politik, ale také pro plánování regionálních strategií. Postupem času, kdy docházelo k rozvoji teorií a hromadění znalostí v oblasti regionální politiky se zároveň měnil a formoval koncept regionální politiky (Blažek a Uhlíř, 2020).

Blažek a Uhlíř (2020) dělí teorie regionálního rozvoje podle fází vývoje do pěti skupin, jejichž stručná charakteristika je přiblížena v rámci následujících podkapitol.

1.3.1 Neoklasické a neoliberální teorie

Neoklasici spatřovali největší problém v neefektivním alokování zdrojů. Byli přesvědčeni o tom, že zefektivnění těchto alokací by mělo dopad na snižování regionálních rozdílů. Neoklasická teorie vychází z větší míry z mikroekonomických principů, které jsou postaveny na analýze chování tržních subjektů. Mezi typické předpoklady této teorie se dá zařadit např. racionalita tržních subjektů a jejich dokonalá informovanost. Později se neoliberální ekonomové snažili u přístupů vycházejících z neoklasické teorie o doplnění makroekonomických principů, na které autoři neoklasické teorie nebrali velkou zřetel. Oba přístupy poukazovaly na důležitost ukazatelů na straně nabídky (Blažek a Uhlíř, 2020)

Z neoklasické teorie se začala formovat první teorie zabývající se regionálním rozvojem. Za průkopnické lze považovat tzv. **Lokalizační teorii**, která jako první udala směr vzniku všem následujícím teoriím. Hlavním úkolem této teorie bylo objasnění územního rozdělení z pohledu ekonomického a následně zjistit jevy, pomocí kterých dochází k rozdělení ekonomických aktivit v území (Wokoun, 2008).

V rámci neoklasického přístupu byla převažující teorií regionálního rozvoje konvergenční teorie. Z hlediska regionální politiky byly používány nástroje, které zvyšovaly mobilitu pracovních sil (Blažek a Uhlíř, 2020).

1.3.2 Keynesiánské období: teorie skupiny jádro-periferie

Po roce 1945 se začaly objevovat nové teorie, které společnými znaky spadají do skupiny jádro-periferie. Tyto teorie se obecně shodly na tom, že zásahy ze strany státu jsou zapotřebí, jelikož po dobu delšího časového horizontu dochází k nevyrovnanému hospodářskému rozvoji. Dalším impulzem ke vzniku těchto teorií byla situace tržní nerovnováhy a vysoká poptávka po základních komoditách. Tento směr vychází z úvah významného ekonoma Johna Maynarda Keynesa (1883-1946) (Blažek a Uhlíř, 2020).

Teorie skupiny jádro-periferie oproti neoklasické a neoliberální teorii upírají pozornost ke straně poptávky pomocí, které se spíše dá ovlivňovat hospodářský růst (Wokoun, 2008).

V souvislosti s keynesiánským přístupem se za převažující teorii regionálního rozvoje uvádí divergenční teorie. V rámci regionální politiky se používaly nástroje podporující příliv investic

ze soukromého i veřejného sektoru do problémových regionů (lze hovořit o investičních dotacích) (Blažek a Uhlíř, 2020).

1.3.3 Strukturalistické teorie

V 70. letech 20. století začala gradovat nepříznivá ekonomická situace ve státech západní Evropy umocněná nebo alespoň určitým způsobem podpořena především keynesiánským přístupem. Začaly se potvrzovat názory, že ekonomické problémy (vysoký státní deficit, inflace, nezaměstnanost) se nedají řešit pouze pomocí jednoho nástroje (poptávky). Objevovaly se tedy názory, že dosavadní přístupy všech teorií jsou nedostatečné. Tato situace vyvrcholila rozdělením vědecké komunity na dva tábory. První skupina stále obhajovala dosavadní přístupy a ta druhá začala podporovat úvahy strukturalistických teorií, které vychází převážně z myšlenek Karla Marxe (1818-1883). Pro tyto teorie je typická striktní levicová orientace. Zastánci strukturalistických teorií byli toho názoru, že problémy regionů by měly být řešeny státním aparátem, nikoli místně. Dále také byli přesvědčeni o tom, že pro růst zemí a tím pádem i regionů je zásadní jejich postavení v globální ekonomice (Wokoun, 2008).

Strukturalistické teorie se od ostatních přístupů liší v mnohých směrech. Jedním z rozdílů může být neuznávání regionální politiky, co by účinného nástroje na snižování rozdílů mezi regiony (Wokoun, 2008).

Z hlediska strukturalistického přístupu se uvádí za převažující teorii regionálního rozvoje divergenční teorie. V souvislosti s regionální politikou se podotýká, že v některých socialistických zemích byla regionální politika velmi účinná, nicméně za cenu ztráty ekonomické výkonnosti a vnější konkurenceschopnosti státu (Blažek a Uhlíř, 2020).

1.3.4 Kritickorealistické přístupy

Ke konci 20. století se ve světě začaly objevovat kritickorealistické přístupy, které připouští problematiku důležitosti vlivu jednotlivce při tvorbě struktur (Wokoun, 2008).

Nejvýznamnější teorií tohoto přístupu je tzv. **Teorie územních děleb práce**. Autorkou této teorie byla britská geografa Doreen Massey, která o ni pojednává ve svém díle *Spatial Divisions of Labour: Social Structures and Geography of Production* z roku 1984. V tomto díle je možné najít prvky strukturalistických teorií. Jedním z cílů teorie měl být obecný výklad o regionálním rozvoji. Dalším motivem k tvorbě tohoto díla bylo vnést nový pohled na problematiku rozdílného rozvoje regionů (Blažek a Uhlíř, 2020).

Dílo autorky se zásadně liší od děl autorů z předchozích teorií. Celkově se více zaměřuje na problematiku provázání pracovního trhu s průmyslovou geografii v kontextu rozsáhlejších sociálních vazeb (Wokoun, 2008).

Ve spojení s regionální politikou se uvádí radikální decentralizace, relokace ústředních orgánů veřejné správy do zaostávajících regionů a změna společensko-ekonomického systému (Blažek a Uhlíř, 2020).

1.3.5 Institucionální směry

Institucionální směry se řadí mezi nejmladší teorie, přesto jejich počátek se dá datovat na přelom 19. a 20. století. Prvním ekonomem spojeným s těmito teoriemi je Thorstein Veblen (1857-1929). Jako první se začal dívat na problematiku změn v ekonomice jiným pohledem. Nezajímalo ho, proč k těm změnám dochází, ale jak k nim dochází. Přece jen z jeho prací nikdy nevznikly ucelené a důležité poznatky se, kterými by se dalo následně pracovat. Byl toho názoru, že v ekonomice by se neměl hledat její rovnovážný stav, ale spíš by se měly řešit důvody vzniku její změny (Blažek a Uhlíř, 2020).

Větší pozornosti se začalo dostávat institucionálním směrům až od 80. let 20. století. Nejvýznamnějším představitelem těchto směrů byl americký ekonom Richard Nelson. Ten nacházel problém hned ve třech oblastech, na které se do té doby nikdo nezaměřil. Tyto oblasti měly vysvětlovat vznik rozdílů v ekonomickém růstu regionů. Do první oblasti zařadil problematiku rozvoje technologií. Mnoho ekonomů podle Nelsona totiž nepochopilo, že touha po nalezení jiných metod poznávání způsobuje kontinuální nerovnováhu trhu. Dalším tématem, kterému se podle něj ekonomové dostatečně nevěnovali byla problematika firem. Do té doby byla každá z firem chápána stejně. Ve skutečnosti je však každá jiná a je nutné je rozlišovat. Posledním tématem jsou v rozsáhlejší smyslu instituce (jejich hodnoty, zvyky...) (Wokoun, 2008).

Ve svých dílech oba autoři (Veblen, Nelson) převážně kritizovali neoklasické teorie. Spatřovali rozdíl v tom, že doposavad se nikdo nezabýval problematikou rozdílů v ekonomickém růstu regionů (Blažek a Uhlíř, 2020).

V rámci institucionálního přístupu jako převažující teorii regionálního rozvoje je uváděna divergenční teorie (např. teorie učících se regionů nebo teorie výrobních okrsků). Z hlediska regionální politiky je důležité zmínit podporu malých a středních firem, šíření inovací či networking (Blažek a Uhlíř, 2020).

1.4 Regionální politika

U regionální politiky stejně jako u regionu a regionálního rozvoje není možné najít pouze jednu uznávanou a všeobecnou definici. Ze všech možně dostupných definic byly vybrány tyto dvě. Každá přináší sice jiný, ale zároveň vzájemně se doplňující pohled na regionální politiku. Peková (2004) se zaměřuje na konkrétní nástroje a opatření k vyrovnání regionálních rozdílů, zatímco Wokoun (2008) rozšiřuje tento pohled na širší kontext jednotlivých politických oblastí.

Peková (2004, s. 106) vysvětluje konkrétně tento pojem následovně „*Regionální politika je chápána jako soubor nástrojů, opatření využívaných ke zmírnění nebo odstranění rozdílů v ekonomickém potenciálu jednotlivých regionů a k podpoře jejich rozvoje, spojených i s řešením problémů zaměstnanosti, využívaných k předcházení, resp. zmírnění, negativních důsledků strukturálních změn ve strukturálně postižených regionech.*“

Wokoun (2008, s. 23) zase přesně uvádí, že „*Regionální politika představuje konkrétní projev úsilí společnosti o snížení (změnu) velikosti regionálních rozdílů. Regionální politiku je nutno chápat jako součást souboru ekonomických a sociálních (i ekologických) politik, pomocí nichž se státy snaží dosáhnout národních cílů jako jsou ekonomický růst, udržitelný rozvoj, kvalitní životní prostředí, sociální a politická stabilita, rovnost šancí obyvatel i rozdělování příjmů způsobem, který většina obyvatel považuje za spravedlivý a který je současně ekonomicky stimulující.*“

U výše zmíněných definic je možné najít několik společných prvků. Obě se shodují na tom, že regionální politika je důležitá součástí státních nástrojů pro snižování regionálních rozdílů a pro následnou pomoc zaostávajícím regionům.

1.4.1 Příčiny vzniku regionální politiky

Ve struktuře regionů libovolného státu se společně s rozvíjejícími regiony vyskytují regiony s nízkou hospodářskou výkonností, které se vyznačují vysokou mírou nezaměstnanosti a jinými společenskými problémy. Další regiony vykazují přijatelnou hospodářskou úroveň, ale jejich další rozvoj je ovlivněn mimo jiné např. ekologickou zátěží z předchozích let (Wokoun a kol., 2011).

Podle Wokouna a kol. (2011) existují tři hlavní typy problematických regionů, jejichž odlišovacím znamením jsou příčiny vzniku jejich problémů:

- **Regiony nedostatečně vybavené přírodními zdroji**

Jedná se o části státu, které nejsou atraktivní pro výstavbu průmyslových oblastí. Tyto oblasti jsou nevhodné i pro intenzivní zemědělství. Většinou se jedná o oblasti s nepříznivými klimatickými a přírodními podmínkami, kde probíhají jen extenzivní druhy zemědělství. Takové regiony nejsou přitažlivé k trvalému bydlení, vyznačují se nižší životní úrovní obyvatelstva a potýkají se s vysokou migrací obyvatel. V takovéto oblasti ke zlepšení podmínek může přispět rozvoj cestovního ruchu. Tzn. že region musí něco nabídnout ze své současnosti s ohlednutím do své historie.

- **Regiony s nedostatečným využitím vlastních zdrojů**

V porovnání s vyspělejšími regiony nedostatečné využití vlastních zdrojů je způsobeno nedostatkem kapitálu. Důsledkem je nižší životní úroveň. Zlepšení situace v těchto regionech závisí na růstu ekonomiky v jiných částech regionu a také na zavádění technologických novinek.

- **Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími**

Regiony se stagnujícími či upadajícími základními odvětvími ještě v nedávné době patřily mezi nejvyspělejší, ale změny poptávky a nabídky výrobků, zboží a služeb vedly ke stagnaci nebo úpadku různých odvětví průmyslu a došlo tak k úpadku těchto regionů.

Typickými znaky pro tyto regiony je vysoká míra nezaměstnanosti, složitá ekonomická úroveň domácností ve srovnání s jinými regiony, malá nebo žádná ekonomická aktivita zejména žen a starobních důchodců, problematická infrastruktura, vysoká úroveň vystěhovalectví.

V České republice se s uvedenými problémy lze setkat u oblastí, které byly v minulosti průmyslové a prosperující, jako je Kladensko, Ostravsko, Podkrušnohoří. Za úpadkem těchto oblastí stojí špatná politická rozhodnutí v nedávné minulosti a nebyla a není politická vůle tyto problémy řešit.

1.4.2 Vývoj regionální politiky

Vznik regionální politiky se datuje do 30. let minulého století konkrétně na území Velké Británie. Došlo k tomu v reakci na velkou hospodářskou krizi, kdy se jednalo o ochranný nástroj proti velkým rozdílům mezi jednotlivými regiony. Hospodářství ve Velké Británii v tomto období čelilo degradaci průmyslových oblastí orientovaných především na těžbu nerostných surovin, hutní a textilní výrobu. Následkem těchto vlivů se začaly objevovat velké sociální a ekonomické diference jednotlivých regionů. Přelomovou událostí byl vznik zákona o speciálních územích v roce 1934. Tento zákon se dá chápat jako první právní rámec ve spojitosti s regionální politikou, který definoval taktiku pro celkovou ekonomickou podporu

znevýhodněným regionům. Do dnešní doby se Velká Británie drží v čele států s nejpracovanější strukturou regionální politiky (Pavlík a kol., 2016).

V pevninské Evropě se problematika této politiky začala objevovat až po roce 1945, jako odezva na nutnost regenerace válkou zničených oblastí. Příkladem může být Francie, ve které došlo k velkým ekonomickým rozdílům mezi oblastí kolem hlavního města (Paříž) a zbývajícími oblastmi. Dalším příkladem je Itálie, kde ve 40. letech 20. století vznikl výrazný rozdíl v ekonomické úrovni průmyslového severu a zaostalejšího zemědělského jihu. Tento problém byl důvodem ke vzniku zájmu o regionální politiku (Jáč a kol., 2010).

V poválečných letech (50. a 60. léta minulého století) se začala regionální politika prosazovat ve válkou zničeném Německu, Nizozemsku a v Severských zemích. V letech 1991 - 1992 se v Československu začala rozvíjet problematika regionální politiky, která vystřídala politiku v rámci jednotlivých zrušených krajů. Proces byl přerušen po rozdělení republiky v roce 1993 a na vymezené cíle a nástroje se navázalo až po roce 1996. V České republice se doslalo regionální politice větší pozornosti až při vstupu republiky v roce 2004 do Evropské unie (Stejskal a Kovárník, 2009).

1.4.3 Nástroje regionální politiky

Existuje mnoho nástrojů, které ovlivňují ekonomiky jednotlivých států. Mezi hlavní však patří makroekonomické a mikroekonomické nástroje.

Makroekonomické nástroje dopadají na celkovou ekonomiku státu. Aplikace těchto nástrojů k nápravě regionálních problémů je vysoce ovlivněna jinými ekonomickými cíli. Jedná se např. o stabilitu inflace nebo vyvažování platební bilance (Stejskal a Kovárník, 2009).

Tyto nástroje jsou realizovány pomocí fiskální politiky, monetární politiky a protekcionismus.

Fiskální politika je prováděna pomocí přerozdělovacího mechanismu státního rozpočtu. Hlavní myšlenka tohoto přerozdělování je stejná pro jedince i pro regiony, kdy jde o progresivní zdanění příjmů a zaměření výdajů na pomoc sociálně znevýhodněným. Je potřeba zdůraznit, že progresivní zdanění již není vždy standardem, protože jeho dopady odrazují rozvíjející se oblasti a vyšší daňové sazby brzdí ekonomickou aktivitu (Jáč a kol., 2010).

Monetární politiku ve státě realizuje centrální banka, která svou činnost zaměřuje především na regulaci množství peněz ve státě s úmyslem udržovat stabilitu inflace. Přímý dopad monetární politiky na regiony je tedy nejednoznačný, protože činnost centrální banky působí spíše na oblast bankovníctví (Jáč a kol., 2010).

Protekcionalismus umožňuje státní zásahy do dovozu skrze stanovení dovozních kvót a cel. Jeho vliv je důležitý a roste s větším zaměřením na ochraňované druhy zboží. Při těchto opatření nicméně vznikají nové problémy. Jednotlivé státy jsou totiž vázány mezinárodními smlouvami. Přičemž protekcionalismus je spojen s určitými náklady, což vede v dané ekonomice ke ztrátám (Wokoun a kol., 2011).

Hlavním cílem **mikroekonomických nástrojů** je intervenovat do volby ekonomických subjektů ohledně jejich geografického umístění. Tyto nástroje se obvykle vyznačují jako jedinečné finanční částky poskytované za účelem konkrétních cílů. Jejich posláním je nastolit rovnováhu na regionálních trzích práce prostřednictvím práce nebo kapitálu (Stejskal a Kovárník, 2009).

Mikroekonomické nástroje je možné rozdělit do dvou kategorií.

Do první kategorie spadají nástroje realokace pracovních sil. Je naprosto běžné, že z pracovně neatraktivních regionů odchází pracovní síla do těch více pracovně atraktivních. Tyto nástroje mají usnadnit přesun těchto obyvatel. Jedná se např. o kompenzaci výdajů při přesunu, odprodej pozemků nebo pomoc při pořízení budoucího bytu či domu (Pavlík a kol., 2016). Při rozhodování, zda opustit svoje dosavadní místo pobytu za jiné, nehrají roli jen tyto ekonomické benefity, ale čím dál více se začínají projevovat faktory psychologické (emoce k danému místu, vzpomínky atd.). Snahou je tedy, aby nástroje realokace pracovních sil byly natolik motivující, aby stále k daným přesunům docházelo (Wokoun a kol., 2011).

Do druhé kategorie patří nástroje realokace kapitálu, které mají za úkol nalákat nové podniky, a tím podpořit vznik nových pracovních pozic dané oblasti. Toho lze dále dosáhnout rozšířením stávajících výrobních podniků, zajistit jejich konkurenceschopnost na trhu, popřípadě stávající podniky převést na jiný druh produkce dle poptávky na trhu. Prostorový pohyb kapitálu lze tedy ovlivňovat pomocí stimulací a restrikcí. Stimulace znamená zvýšení atraktivnosti vybraných regionů pro kapitál. Restrikcí je třeba přinutit investory v hledání nových lokalit pro své investice. Jednou z podpor je snížení daňových sazeb. Příjmy ze snížení daňových sazeb jsou pro podnik daňovou úlevou jen za předpokladu, že podnik hospodaří v kladných číslech. Podpory ve formě investičních pobídek mají formu podpory zvýšení kapitálu podniku, podporu na tvorbu nových pracovních míst v regionu. Poskytují se podpory formou levných půjček, na výstavbu nové infrastruktury, snížením cen pozemků a jiné (Wokoun a kol., 2011).

Vedle mikroekonomických a makroekonomických lze však vymezit tzv. **ostatní nástroje**. V minulosti byly v zemích s tržní ekonomikou nestandardně využity v rámci regionální politiky

také administrativní nástroje. Administrativní nástroje měly pro zainteresované podniky represivní charakter spočívající v tom, že jim bylo nařízeno ukončit ekonomickou činnost pro dobro vyváženého rozvoje v určitém regionu. Důvodem byla nejenom vyváženost v regionech, ale např. výrazné zhoršení životního prostředí (Ježek a kol., 2014).

Důležitým nástrojem regionální politiky jsou regionální rozvojové agentury. Hlavním úkolem regionálních rozvojových agentur je tvorba regionálních programů a plánů činnosti, poskytování poradenské, vzdělávací činnosti pro podnikatelské subjekty, a i pro samosprávu v daném regionu, zajištění propagace regionu a obcí, pomoc při orientaci v programech Evropské unie (Novotný, 1998).

2 ROZVOJ NA MIKROREGIONÁLNÍ A MÍSTNÍ ÚROVNI

V následující kapitole dojde k přiblížení pojmů, které souvisejí s rozvojem na mikroregionální a místní úrovni. Na začátku kapitoly bude věnována pozornost problematice mikroregionu v návaznosti s tím budou shrnuty základní aspekty o dobrovolném svazku obcí a místních akčních skupin. V neposlední řadě dojde k přiblížení metody LEADER, která úzce souvisí s místními akčními skupinami.

V dnešní době se regionální politika řadí mezi nejdůležitější politiky Evropské unie, pomocí které do členských států putuje nejvíce finančních prostředků. Tyto transfery mají pomáhat zmenšovat nerovnosti v kvalitě života na území Evropské unie. Pro úspěšnou realizaci této politiky je zapotřebí vymezit konkrétní potřeby na které budou dané prostředky alokovány (Cvik, 2016).

Tato politika je založena na dvou klíčových principech. Jedná se o solidaritu a soudržnost. Solidarita znamená podporu obyvatelům jednotlivých regionů, které jsou ekonomicky nebo společensky oslabené oproti jiným vyspělejším. Ze soudržnosti a následné vzájemné podpory jednotlivých států plynou v konečném výsledku benefity pro všechny (Stejskal a Kovárník, 2009).

Regionální politika EU se soustředí na dva základní cíle. Prvním cílem je zmenšování disparit v úrovni života obyvatel na území Evropské unie a zabezpečit stabilní hospodářský a společenský rozvoj, který bude přínosný pro maximální množství lidí. Druhým cílem je zabránit vzniku možných jiných regionálních problémů, které by mohly být důsledkem strukturálních změn v globální ekonomice (Wokoun a kol., 2011).

Regionální politika se uskutečňuje na území Evropské unie ve třech rovinách (Stejskal a Kovárník, 2009):

- Nadnárodní (realizována veškerými evropskými organizacemi – Evropská komise atd.);
- Národní (realizována orgány jednotlivých členských států – vláda, ministerstva atd.);
- Regionální (realizována jednotlivými regiony – regiony soudržnosti, makroregion, mezoregion, subregion a mikroregion).

V návaznosti na uvedené rozdělení lze konstatovat, že regionálních otázkách se obvykle uplatňují čtyři základní úrovně regionů, a to makroregion, mezoregion, subregion a mikroregion. Kromě toho je možné specifikovat i další úrovně např. mikroregiony 1. a 2. stupně. Tato označení se však aplikují pouze ve specifických kontextech (Wokoun a kol., 2011).

Makroregion je rozsáhlé území tvořené více zeměmi nebo regiony, které mají podobné charakteristiky. Tato území sdílejí podobné problémy a příležitosti, což umožňuje harmonickou interakci a společné postupy v politických a projekčních aktivitách (Vláda České republiky, 2025).

Mezoregion je rozlehlá oblast, která je do značné míry definována geografickými vazbami mezi jejími občany. Tyto oblasti disponují nestandardní nabídkou služeb. Může se jednat o rozsáhlé sportovní komplexy a obchodní řetězce, divadla... Mezi důležité územní vazby patří např. cestování do zaměstnání nebo vysokých škol (Pápol a Pavlas, 2006).

Subregion lze popsat jako územní celky s nižší složitostí, což znamená, že v těchto oblastech nejsou plně pokryty všechny klíčové a časté potřeby občanů. Nejvýznamnější a nejsilnější vazby v těchto oblastech se soustředí mezi místem trvalého pobytu, zaměstnáním a nezbytnými službami. Na území subregionů jsou přítomny výhradně vazby mezi místem trvalého pobytu a nezbytnými službami (potraviny, lékař), což znamená, že v těchto územích jsou tyto služby v dostatečné míře dostupné. Naopak, vazby týkající se pracovních příležitostí jsou slabší, což naznačuje nedostatečnou nabídku pracovních míst (Ježek, 2014).

2.1 Mikroregion

Podle Hampla (2001) lze **mikroregion** přiřadit k základnímu typu funkčně vymezeného regionu, který představuje poměrně spjatý prostorový celek z pohledu pravidelné mobility osob. Důležitým prvkem jeho vnitřní soudržnosti je vztah mezi centrem a jeho zázemím, který odráží hlavní princip oblastní organizace činností. Ve středu dochází ke kumulaci osob a zejména profesních a veřejně prospěšných aktivit, zatímco mimoměstská oblast je charakteristická rozmístěním rezidenční zástavby, převahou základních hospodářských činností a případně i volnočasovým využitím. Propojení těchto dvou oblastí je nejčastěji zajišťováno pravidelným cestováním za zaměstnáním.

Pápol a Pavlas (2006) ve své publikaci zmiňují, že mikroregion je v rámci regionalismu charakterizován jako územní jednotka menší velikosti, ve které však dochází k úzkému provázání důležitých územních jevů. V těchto oblastech je tudíž možné uskutečnit klíčové propojení mezi místem pobytu, zaměstnáním a veřejnými službami.

Podle Lukáše Vlčka (c2023 - 2025) vznikají mikroregiony za účelem efektivnějšího výkonu veřejné správy a poskytování služeb. Sdružením do mikroregionu mohou obce lépe koordinovat rozvojové aktivity, sdílet zdroje a společně řešit problémy, které by samostatně zvládaly obtížně.

Škrábal (2006) zase uvádí, že mikroregion představuje uskupení obcí, které může mít různé právní formy. Jeho hlavním posláním je podpora při vzájemném růstu celé oblasti daného mikroregionu. Všechny členy spojuje volený orgán, který je zastupuje v jednání s jinými subjekty (obce, kraje atd.), dlouhodobém plánování a implementaci jednotlivých projektů a činností. Povaha vzájemného působení je závislá na vzorcích vztahů a ojedinělostech dané oblasti. Důležitým záměrem je dosažení politických a hospodářských přínosů, podpora kladných externalit a snížení škodlivých vlivů, které by mohly brzdit růst těchto území.

Přestože výše zmínění autoři přistupují k definici mikroregionu z různých úhlů pohledu, je možné v jejich výkladech nalézt několik společných rysů. Autoři se shodnou na tom, že mikroregion je vnímán jako prostorově vymezená jednotka menšího rozsahu, kterou spojuje funkční provázanost a vnitřní soudržnost. Klíčovou roli v jeho struktuře hraje vztah mezi centrem a jeho zázemím, zajišťující propojení mezi bydlištěm, zaměstnáním a primárními službami. Mikroregion bývá zároveň chápán jako nástroj spolupráce obcí, zaměřený na podporu regionálního rozvoje, plánování a koordinaci spolčených aktivit. Přes odlišnosti v právní či organizační formě jednotlivých mikroregionů se definice shodují v důrazu na mobilitu obyvatel, propojení funkcí a efektivní správu území.

Někdy se využívá dílčí členění mikroregionu do dvou stupňů (Wokoun a kol., 2011).

Mikroregion 1. stupně je možné do určité míry chápat jako oblastní celek, který je přirozeně orientován na určité sídlo s vyšší funkcí. V tomto mikroregionu bývá zpravidla již plně rozvinuta veřejná infrastruktura určena pro uspokojování potřeb obyvatelstva. Patří sem například základní škola, zdravotní péče zahrnující běžné lékařské služby pro děti i dospělé a základní zubní ošetření, a také administrativní služby zajišťované nejen obcí v rámci její samostatné působnosti, ale i základní agenda státní správy vykonávaná na nejnižší úrovni přenesené pravomoci. Nedílnou součástí je rovněž maloobchodní provozovna a služby s místní působností - typicky menší prodejna, jejíž prodejní plocha nepřesahuje 1000 m² a která nabízí běžně využívané produkty (jídlo, pití), hygienické potřeby a další běžně potřebné zboží, jako je textil (Pápol a Pavlas, 2006).

Mikroregion 2. stupně je možné vnímat jako územní celek srovnatelný s okresem. V tomto typu mikroregionu hrají klíčovou roli vazby mezi místem pobytu, zaměstnáním a dostupností primárních služeb, které zásadně ovlivňují podobu daného územního uspořádání. Geografická struktura těchto vazeb má téměř výhradně nodální charakter, což znamená, že se většinou odehrává ve formě vztahů mezi centrem a jeho zázemím. Centrum mikroregionu druhého

stupně disponuje rozšířeným zázemím veřejných služeb, mezi které lze zařadit například střední vzdělávací instituce, kulturní zařízení jako kina a divadla, dále pak orgány veřejné moci, včetně policie či soudů. V rámci maloobchodu a služeb se běžně objevují větší komerční objekty, jejichž plocha určená k prodeji zpravidla nepřesahuje 3000 m². Tyto nákupní jednotky bývají obvykle umístěny v blízkosti významných dopravních tahů na městské periferii a jsou navrženy tak, aby pokrývaly potřeby jak obyvatel samotného města, tak i populace přilehlých venkovských sídel v rámci daného území (Pápol a Pavlas, 2006).

2.2 Motivy a kritéria vzniku mikroregionu

Vznik mikroregionů je často reakcí na potřebu efektivnější spolupráce mezi obcemi, která umožňuje lépe řešit společné problémy a rozvíjet území jako celek (Vlček, c2023 - 2025).

Rektořík a Šelešovský (1999) ve své publikaci uvádějí motivy, proč dochází k zakládání mikroregionů. Několik z nich bude uvedeno v následujícím textu:

- Jedním z hlavních impulzů k jejich vzniku bývá snaha obcí dosáhnout na finanční podporu z různých programů. Společným postupem získávají i menší samosprávy šanci realizovat projekty s vyššími náklady. Výzvou však často není samotné zpracování žádostí, ale spíše napjaté vztahy mezi jednotlivými aktéry na místní úrovni např. osobní nesympatie, které mohou bránit vzniku funkční spolupráce. Proto lze mikroregion vnímat jako příležitost k překonání těchto bariér a posílení soudržnosti mezi obcemi i jejich obyvateli.
- V případech, kdy jednotlivé obce čelí problémům, jejichž dopad i náročnost přesahují jejich individuální možnosti, bývá častou reakcí založení mikroregionu. Takový krok zpravidla nebývá nahodilý, předchází mu pečlivé plánování a hledání finančních zdrojů pro uskutečnění záměrů. Typickými prioritami bývá například zavádění plynovodní sítě, budování kanalizace nebo výstavba čistíren odpadních vod. Díky finanční náročnosti a celkové organizaci uvedených projektů je zpravidla efektivnější, pokud se do nich zapojí více obcí najednou, namísto toho, aby každá investovala samostatně.
- Obce dnes čelí rostoucí potřebě komunikace s různými aktéry veřejného i soukromého sektoru (veřejná správa, zájmové spolky atd.). Tím, že obce vystupují jako jeden celek, působí důvěryhodněji a silněji, což zvyšuje jejich šance na získání podpory a financí pro plánované rozvojové záměry. Mikroregiony tak vytvářejí prostor pro systematičtější propojení s lokální ekonomikou a lepší koordinaci mezi různými aktéry. Nedílnou součástí této spolupráce by však měla být i transparentní komunikace směrem

k obyvatelům zapojených obcí, včetně jejich možnosti ovlivnit směřování regionálního rozvoje.

- Jedním z klíčových problémů, kterému dnes venkovské oblasti čelí, je nedostatečně systematická práce s informacemi. Situaci komplikuje fakt, že neexistuje jednotný, plně spolehlivý zdroj dat, což často vede k šíření neověřených nebo zavádějících zpráv. Mikroregiony proto usilují o průběžné získávání co nejaktuálnějších informací nejen od veřejných institucí, ale také ze soukromého sektoru. V praxi přitom hraje nejvýznamnější roli internet, který sice nabízí široké spektrum dat, ta však bývají spíše obecného charakteru. Proto je vhodné, aby mikroregiony na základě dostupných informací organizovaly vlastní informační setkání nebo diskuse, kde se zaměří na konkrétní témata důležitá pro dané území. Cílem by mělo být nejen sbírání informací, ale i jejich vyhodnocování a schopnost rychle reagovat na nové podněty, které mohou ovlivnit další směřování regionu.

Pro úspěšné zajištění činnosti mikroregionu je nezbytné, aby byla od začátku stanovena vhodná strategie, přičemž mikroregiony stejně jako ostatní subjekty rozvoje území musí fungovat na základě těchto koncepcí (Krajský úřad Olomouckého kraje, c2024). Na základě poznatků z praxe, u již fungujících uskupení je zásadní, aby byly naplněny čtyři klíčová kritéria (Pápol a Pavlas, 2006):

1. V blízkých územních celcích, které mají společnou minulost a sdílejí podobné environmentální charakteristiky, se pravidelně vyskytují obdobné výzvy spojené s oživením území.
2. Podnět pocházející přímo z místních samospráv, tedy od zastupitelstev, občanských spolků a obyvatel.
3. Otevřenost místních samospráv k delegování části oprávnění, úkolů a odpovědnosti na samotné orgány mikroregionu.
4. Interní propojení mezi obcemi v rámci sdružení, které vyžaduje pochopení, že některé projekty uskupení nemusí být za všech podmínek a pro všechny obce rovněž přínosné, a to jak z hlediska jejich zaměření, tak časového plánu.

S rozvojem území na mikroregionální a místní úrovni úzce souvisí pojmy dobrovolný svazek obcí a místní akční skupina, které mikroregionům poskytují institucionální zastřešení. Ačkoli se jedná o různé formy územní spolupráce, mají společný cíl, a to podporu rozvoje

obcí a regionů. Detailní představení dobrovolného svazku obcí a místní akční skupiny bude následně rozebráno v dalších podkapitolách.

2.3 Dobrovolný svazek obcí

Oproti termínu mikroregion je dobrovolný svazek obcí (dále také - „svazek obcí“) regulován konkrétními právními předpisy, které mu přesně definují práva a povinnosti. Jedná se o § 49 až § 53 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Pouze samosprávné celky mají možnost vstoupit do svazku obcí, jejichž posláním je chránit a uplatňovat sdílené cíle členů. Mohou buď iniciovat vznik nového společenství, nebo se přidružit k již založenému. Tato společenství mají právní subjektivitu a vedou finanční evidenci podle příslušných právních předpisů upravujících účetnictví (zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)).

Dobrovolný svazek obcí vzniká na základě zakladatelské smlouvy (nutnou přílohou této smlouvy jsou stanovy), která musí být akceptována jednotlivými obecními zastupitelstvy, jež se na jeho vytvoření podílejí. Pokud má zájem přidat se nová samospráva, je zapotřebí souhlas jejího zastupitelstva, dále musí být splněny podmínky uvedené v interních pravidlech svazku a následně dojde k podpisu stávající zakladatelské listiny a schválení stanov ze strany nového člena. Svazek se stane právně způsobilý zápisem do rejstříku svazků obcí, který je spravován příslušným krajským úřadem (Portál regionálního rozvoje Královéhradeckého kraje, c2025).

Strukturu stanov je možné najít v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) přesněji z § 50 odst. 2:

- a) *„název a sídlo členů svazku obcí,*
- b) *název a sídlo svazku obcí a předmět jeho činnosti,*
- c) *orgány svazku obcí, způsob jejich ustavování, jejich působnost a způsob jejich rozhodování včetně určení nejméně tříčlenného orgánu svazku obcí, který schvaluje účetní závěrku svazku obcí sestavenou k rozvahovému dni podle zákona o účetnictví,*
- d) *majetek členů svazku obcí, který vkládají do svazku obcí,*
- e) *zdroje příjmů svazku obcí,*
- f) *práva a povinnosti členů svazku obcí,*
- g) *způsob rozdělení zisku a podíl členů na úhradě ztráty svazku obcí,*
- h) *podmínky přistoupení ke svazku obcí a vystoupení z něj, včetně vypořádání majetkového podílu,*

i) *obsah a rozsah kontroly svazku obcí obcemi, které svazek obcí vytvořily*“.

Rozhodnutí o ukončení existence dobrovolného svazku obcí je výsledek vůle jeho jednotlivých členů, kterou vyjadřují prostřednictvím svých zastupitelstev. Proces ukončení i jeho právní rámec vymezuje občanský zákoník. Podle něj je v případě, že majetek sdružení nepřepíše na jiný subjekt, který by kontinuálně převzal jeho činnost, je třeba provést likvidaci. Ta slouží k vyrovnání všech závazků svazku ve vztahu k ostatním subjektům. Konečným krokem v procesu ukončení existence je vymazání dobrovolného svazku obcí z příslušného rejstříku svazků obcí u příslušného krajského úřadu (Portál regionálního rozvoje Královéhradeckého kraje, c2025).

Mezi nejdůležitější aktivity dobrovolného svazku obcí patří plnění úloh se zaměřením z různých oblastí veřejného života (např. školství, sociální péče, zdravotnictví, kultura, životní prostředí, veřejný pořádek). Svazek se zaměřuje na údržbu infrastruktury komunikací, péči o životní prostředí, zajištění veřejných služeb (Rozvoj KHK, c2025).

Dobrovolné svazky obcí jsou tvořeny šesti základními orgány, které se podílejí na jejich řízení a rozhodování. Každý svazek obcí si určuje svou organizační strukturu podle potřeb a cílů, které si vytyčí. V následující tabulce (*Tabulka 1*) budou jednotlivé orgány stručně představeny.

Tabulka 1: Orgány dobrovolného svazku obcí

Orgán	Pravomoci
Nejvyšší orgán – valná hromada, členská schůze, shromáždění starostů (lze použít všechny označení)	Činností tohoto orgánu je určovat směr celého svazku obcí, nastavení pravidel finančního hospodaření a výše členských příspěvků, potvrzování vnitřních předpisů atd.
Výkonný orgán – rada, představenstvo, předsednictvo, správní výbor (lze použít všechny označení)	Zajišťuje tvorbu výroční zprávy, dohlíží na finance a jedná kolektivně s rovnými hlasy na cyklických schůzích atd.
Předseda a místopředseda	Volený pouze na období mezi komunálními volbami, odpovídá za koordinaci aktivit svazku, organizuje schůze, spravuje účetní agendu, informuje členské obce o kontrolních výsledcích a přiděluje práci tajemníkovi svazku atd.
Kontrolní výbor – komise nebo revizní komise	Dozor nad plněním vnitřní legislativy, zacházení s prostředky atd.

Tajemník	Řeší standardní činnosti, PR a zařizuje podporu dalším složkám svazku atd.
Realizační skupina	Určená ke zpracovávání specifických otázek a je ustanovena radou svazku.

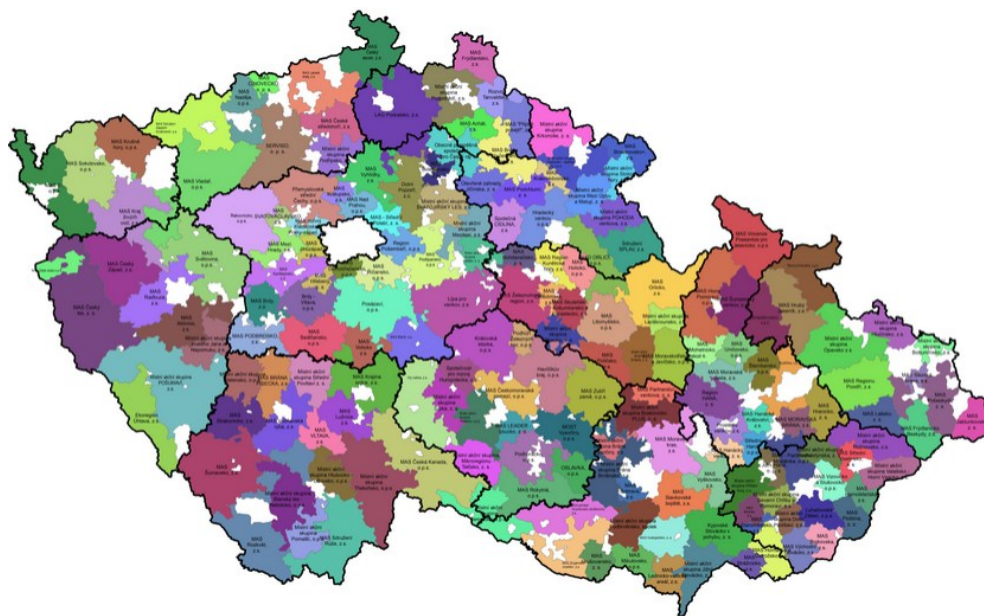
Zdroj: Ministerstvo vnitra, c2025

Všechny výše zmíněné orgány mají nepostradatelnou roli na správném fungování dobrovolného svazku obcí. Orgány jsou řazeny sestupně od nejdůležitějšího po nejméně důležitý.

2.4 Místní akční skupina

V následujícím textu bude blíže vysvětlen termín místní akční skupina, který je klíčový pro zpracování další části práce.

Místní akční skupiny (*Obrázek 3*) tvoří spolupracující platformu složenou ze zástupců veřejného sektoru, podnikatelů, neziskových organizací, zahraničních partnerů a obyvatel dané oblasti, kteří společně usilují o růst venkova prostřednictvím přístupu metody LEADER a o získání prostředků z evropských i státních dotačních programů. Dochází k integraci činností zaměřených na růst venkovských území, kdy další vývoj a směřování v dané oblasti určují místní aktéři, kteří nejlépe rozumí jeho konkrétním výzvám (NSMAS, c2025).

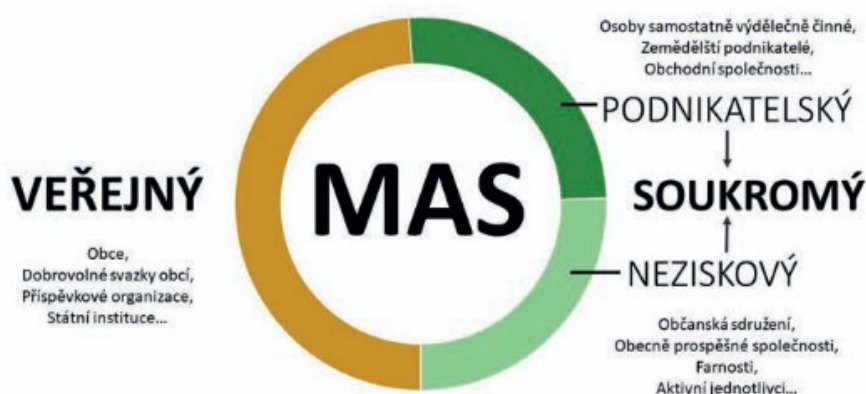
Obrázek 3: Místní akční skupiny na území ČR v roce 2022

Zdroj: Územní dimenze, c2025

Jednou z hlavních podmínek vzniku místních akčních skupin je aktivizace všech místních subjektů (*Obrázek 4*). Z tohoto důvodu není možné, aby představitelé veřejného správy (obce

atd.) měli více než 49 % podíl na hlasovacích procesech. Na druhé straně, soukromé subjekty (podnikatelé, neziskové organizace atd.) zapojení do činnosti místní akční skupiny, musí mít alespoň 50 % podíl na hlasovacích procesech (Binek a kol., 2020).

Následně je zapotřebí, aby místní akční skupiny působily ve stejnorodé oblasti s populací v rozmezí od 10 000 do 100 000, přičemž tato oblast nesmí zahrnovat města s více než 25 000 obyvateli (Ústav územního rozvoje, c2024).

Obrázek 4: Podíl subjektů v místní akční skupině

Zdroj: Binek a kol, 2020

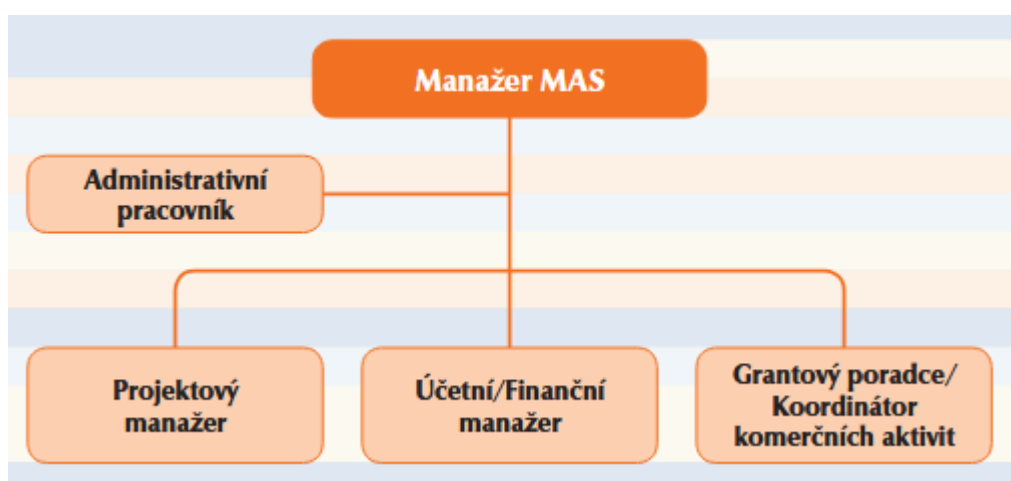
Další podmínkou členství v místní akční skupině je, že její členové musí mít v dané oblasti trvalý pobyt, sídlo organizace nebo zde vykonávat svou činnost. Tato podmínka je klíčová pro zajištění místní angažovanosti a odpovědnosti členů vůči rozvoji daného území. Musí mít vypracovány základní dokumenty, které definují její fungování a strukturu. Tyto dokumenty zahrnují statut, stanovy, organizační řád a organizační strukturu (Ministerstvo zemědělství, c2009 - 2021). Poslední podmínkou je evidence u MVČR (Ústav územního rozvoje, c2024).

Místní akční skupiny jsou ustanovovány na základě předpisu Evropského parlamentu a Rady (NSMAS, c2025). Pelcl (2008) ve své publikaci uvádí, že místní akční skupiny mohou být zřízeny jako občanské sdružení, obecně prospěšná společnost a zájmové sdružení právnických osob.

Místní akční skupiny jsou obvykle dynamické a inovativní jednotky, které se věnují velkému rozptylu činností a plnění různých úkolů s vysokým stupněm participace. Jednou z hlavních aktivit místních akčních skupin je alokování peněžních zdrojů (převážně dotací)

určených na uskutečnění jednotlivých záměrů v dané oblasti, a to v souladu s aktuálně platnými programy. Další část aktivit, které místní akční skupiny realizují na svém území, zahrnují nabídku konzultací pro jednotlivce, šíření nových poznatků, edukativní programy, podporu nových přístupů, propojení aktérů v rámci i mimo území, harmonizace aktivit různých organizací, usnadnění komunikace mezi subjekty a motivování obyvatel k zapojení do činností. V neposlední řadě se místní akční skupiny zaměřují na interní uskutečňování strategických oblastí (vzdělávání, ekologie a příroda, turismus atd.). Je klíčové, aby místní akční skupiny dokázaly efektivně využít nejen své vnitřní kapacity, ale také dostupné externí formy podpory a rozvojové mechanismy, které mohou výrazně přispět k naplnění jejich strategických cílů (Binek a kol., 2020).

V následujícím textu bude představena organizační struktura podle Pelcla (2008) (Obrázek 5). Tato struktura není pevně daná a každá místní akční skupina si ji vytváří podle svých potřeb.

Obrázek 5: Organizační struktura místní akční skupiny

Zdroj: Pelcl, 2008

Z výše uvedeného obrázku je možné vidět, že nejvyšší funkci zastává manažer. Ten je zodpovědný za správné fungování dané místní akční skupiny a jejího managementu, správu zaměstnanců, zajištění PR a komunikace s externími subjekty, vypracování materiálů pro zasedání orgánů a aktivní účast na realizaci akcí. Dalším nepostradatelným zaměstnancem je administrativní pracovník, který odpovídá za byrokratické záležitosti (odpovídá za veškeré písemnosti), každodenní provoz kanceláře a podporu týmu. Na nejnižší úrovni hierarchie se nachází projektový manažer. Ten odpovídá za správu programů LEADER, zajišťuje konzultace k přihláškám do těchto programů. Na stejné úrovni se také nachází účetní manažer, který se věnuje finanční správě, dohlíží na zacházení s rozpočtem a monitoruje správné čerpání finančních prostředků. Posledním zaměstnancem na této úrovni je grantový

poradce/koordinátor komerčních aktivit. Za úkol má aktivně hledat možnosti financování prostřednictvím dostupných finančních prostředků a PR (Pelcl, 2008).

V souvislosti s tématem místních akčních skupin je důležité zmínit metodu LEADER.

2.5 Metoda LEADER

Metoda LEADER má úzkou spojitost s problematikou rozvoje území v rámci výkonu činnosti místních akčních skupin. Na začátku 90. let 20. století byla tato metoda vytvořena a měla fungovat jako jeden z nástrojů na pomoc s růstem periferních oblastí v rámci Evropské unie (Ministerstvo zemědělství, c2009 - 2021).

V pilotní fázi mezi lety 1991 - 1993 se soustředila tato metoda na znevýhodněné regiony a její úspěch vedl k postupnému rozšiřování jak geografickému, tak i tematickému.

Od programového období 2007 - 2013 se metoda stala pevnou součástí politiky rozvoje venkova Evropské unie (European Network for Rural Development, 2021).

K financování této metody dochází prostřednictvím evropských fondů, přičemž hlavním zdrojem je Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (MAS Brána Vysočiny z.s., c2025).

Metoda LEADER nabízí několik výhod, jako je podpora aktivního zapojení místních komunit, což přispívá k dlouhodobé udržitelnosti rozvojových projektů. Díky své flexibilitě umožňuje přizpůsobení iniciativ specifickým potřebám jednotlivých oblastí a podporuje inovativní přístupy k řešení problémů. Pomáhá také vyrovnávat rozdíly mezi venkovskými regiony. Na druhou stranu metoda čelí i některým výzvám, jako je složitá administrativní zátěž, která ztěžuje její efektivní implementaci, a rozdíly v úspěšnosti mezi členskými státy. Dále je zde nedostatek přesného hodnocení účinnosti projektů, což může negativně ovlivnit její celkový dopad (Evropský účetní dvůr, c2022).

Binek a kol. (2020) ve své knize uvádějí sedm důležitých principů na kterých je postavena metoda LEADER:

1. Strategie rozvoje přizpůsobená lokálním podmínkám

Jedná se o metodu vycházející z konkrétního místa, která je postavena na práci s drobným, sociálně harmonickým a relativně jednotným územím. Taková to oblast bývá často spojena sdílenou historií, kulturními zvyklostmi a zájmy obyvatel. Když je metoda LEADER uplatněna v tomto typu regionu, zjednodušuje to analýzu lokálních předností i nedostatků, rozpoznání vnitřních zdrojů a pojmenování klíčových bariér, které brání stabilnímu růstu.

Díky tomu může být plánování a realizace opatření lépe adaptováno na reálné podmínky a napomáhá efektivnímu využití specifických výhod daného místa.

2. Přístup zdola nahoru

Provádění systému „zdola nahoru“ znamená, že lokální subjekty se aktivně zapojují do určování plánu zlepšení dané oblasti a stanovení klíčových cílů a kroků, které mají být v oblasti realizovány. V minulosti se ukázalo, že tato metoda není náhradou nebo protikladem k rozhodovacím procesům na státní či regionální úrovni, ale spíše jejich doplňkem. Lze toho dosáhnout pomocí zapojení lokálních subjektů do procesu a nechat je se podílet na určování směru rozvoje.

3. Aplikace inovativních přístupů

Tato metoda může sehrát klíčovou úlohu v podpoře nových postupů k růstu periferních území. Tato nová řešení je třeba podněcovat tím, že místní akční skupiny získají rozsáhlou autonomii při určování plánů, které chtějí prosazovat. Inovace v těchto regionech mohou zahrnovat adaptaci a integraci nových řešení z jiných regionů, vylepšení osvědčených dovedností nebo hledání nových odpovědí na dlouhodobé výzvy. Metoda LEADER může být považována za inovaci v oblasti tvorby politiky, která otevírá prostor pro vznik nových a kreativních aktivit. Například přístup „zdola nahoru“ může podnítit vznik lepších iniciativ a návrhů, které následně mohou být realizovány prostřednictvím místních akčních skupin.

4. Koordinované aktivity napříč různými sektory

Tento přístup není zaměřen pouze na rozvoj jednotlivých sektorů, a proto musí místní strategie rozvoje zahrnovat širší spektrum oblastí a spojovat různé sektory. Iniciativy a činnosti v rámci těchto strategií by měly být vzájemně fungovat jako součást jednotného rámce. Tato spojování se však nemusí omezovat jen na různé odvětví, ale může zahrnovat i aktivity v rámci jednoho odvětví, přičemž důraz je kladen na spolupráci mezi různými ekonomickými, komunitními, kulturními a přírodními subjekty.

5. Propojování regionálních aktérů a budování spolupráce na lokální úrovni

Cílem těchto vazeb je posílit komunikaci mezi aktéry zapojenými do metody LEADER, a to bez ohledu na to, zda jsou jeho přímými účastníky. Tato forma spolupráce napomáhá šíření vyzkoušených metod, zavádění inovací a přenosu praktických poznatků z různých částí území. Vznikající vazby vytvářejí vztahy mezi jednotlivci i organizacemi, podporují sdílení know-how a mohou výrazně zmírnit odloučenost, která často postihuje periferní

oblasti. Pro tyto záměry existují jak evropské platformy (např. Evropská síť pro rozvoj venkova), tak národní a regionální struktury (např. NS MAS ČR), které tuto spolupráci aktivně podporují.

6. Koordinace

Vycházející z vytvořených vazeb se dále posiluje koncept vzájemné kooperace. Tento koncept se realizuje, když místní akční skupina spolupracuje na sdílené iniciativě s dalšími subjekty, ať už z jiné oblasti či zahraničí. Koordinací mohou místní akční skupiny zlepšit své lokální aktivity, efektivněji řešit specifické překážky na území, protože mají možnost čerpat odborné znalosti a zkušenosti partnerských subjektů.

7. Místní akční skupiny

Založení lokálního uskupení, známého jako místní akční skupina, je klíčovým a inovativním prvkem metody LEADER.

Z výše uvedených principů je možné vyvodit několik závěrů. Metoda LEADER a místní akční skupiny hrají klíčovou roli v rozvoji venkovských oblastí, protože umožňují efektivní propojení místních aktérů a přizpůsobení rozvojových strategií specifickým potřebám regionu. Díky participativnímu přístupu a spolupráci mezi jednotlivými aktéry mohou místní akční skupiny efektivně řešit lokální problémy a podpořit udržitelný rozvoj, čímž přispívají k dlouhodobé prosperitě venkovských území.

3 METODIKA VÝZKUMU

Pro naplnění cíle práce bude využita kombinace kvantitativního a kvalitativního přístupu. V této kapitole bude objasněna metodika, na jejímž základě bude následně provedeno vyhodnocení dopadů činnosti MAS Svatojiřský les. Vedle obecných principů kapitola popisuje také konkrétní kroky, včetně postupu sběru a analýzy dat.

3.1 Kvantitativní a kvalitativní výzkum

K naplnění cíle celé práce je nutné provést jak kvantitativní, tak kvalitativní výzkum. Nejprve bude využita kvantitativní metoda sběru dat, která poslouží k vytvoření otázek pro navazující kvalitativní část výzkumu, konkrétně pro polostrukturované rozhovory.

Kvantitativní metody se uplatňují především tehdy, je-li cílem získat přesná, číselně vyjádřitelná data sloužící k jasnému a konkrétnímu zodpovězení výzkumné otázky. Jsou vhodné zejména v situacích, kdy je třeba získat zobecnitelné poznatky nebo statisticky podložené údaje o hodnotových orientacích, individuálních postojích nebo preferencích respondentů. Tyto metody se rovněž osvědčují v případech, kdy lze přesně vymezit jednotlivé proměnné, formulovat mezi nimi hypotetické vztahy ještě před zahájením sběru dat a kdy je samotný výzkumný problém formulován srozumitelně a bez nejasností (Hammarberg a kol., 2016).

Kvantitativní výzkumy se zaměřují na zkoumání toho, jak předem definované podmínky ovlivňují určitý jev, přičemž výsledky jsou vyjádřeny pomocí čísel a statistických údajů. V rámci tohoto přístupu je možné vyvozovat příčinné vztahy buď na základě přímého experimentálního pozorování, nebo prostřednictvím statistického zpracování dat, které odhalí významné souvislosti. Nejvyšší účinnost kvantitativních metod je dosažena tehdy, když jsou podmínky výzkumu přísně kontrolovány a eliminují se vnější neznámé vlivy. V takovém případě lze očekávat vysokou míru opakovatelnosti výsledků a spolehlivou predikci obdobných situací v budoucnosti (Lakshman a kol., 2000).

Kvantitativní výzkumy nabízí několik zásadních benefitů, mezi které patří možnost aplikace zjištění na širší okruh jedinců díky práci s rozsáhlejšími soubory dat, což zvyšuje jejich statistickou relevanci. Tyto přístupy kladou značný důraz na nestrannost a využívá jednotné postupy sběru informací, čímž minimalizuje vliv osobních názorů či zkreslení. Díky přesně definovaným metodám a jednotným měřicím nástrojům je možné výzkum jednoduše reprodukovat, což napomáhá ověřitelnosti výsledků ostatními vědci. Kvantitativní přístupy rovněž umožňují využití pokročilých statistických technik, které pomáhají při testování hypotéz

a odhalování příčinných souvislostí mezi zkoumanými proměnnými. Navíc číselná povaha dat usnadňuje jejich rychlou a efektivní analýzu pomocí specializovaných statistických technik, což zvyšuje celkovou efektivitu vyhodnocování dat (Abbadia, 2023a).

Zároveň je možné u těchto metod najít několik nedostatků, které mohou ovlivnit jeho účinnost a přesnost. Jedním z nich je nedostatek hloubky, protože tento přístup často spoléhá na standardizované měření, které nemusí zachytit složitost a nuance individuálních zkušeností a názorů účastníků. Kvantitativní výzkumy se často zaměřují pouze na určité aspekty zkoumaného jevu, což může vést k povrchnímu porozumění a neschopnosti zohlednit širší kontext. Další nevýhodou je nepružnost metodiky – pevně stanovené postupy a nástroje sběru dat mohou být problematické v případě potřeby přizpůsobit výzkum novým okolnostem. Tyto přístupy navíc mohou opomenout význam subjektivních interpretací a individuálních pohledů, které nejsou snadno kvantifikovatelné. V neposlední řadě jsou kvantitativní výzkumy náchylné k chybám měření, které mohou ovlivnit kvalitu a spolehlivost získaných údajů (Abbadia, 2023a).

V následujícím textu budou představeny kvalitativní výzkumné metody, které navazují na metody kvantitativní.

Kvalitativní výzkumy jsou všeobecně méně rozšířeným prostředkem výzkumu. Nicméně, s rostoucí poptávkou po kvantitativních datech a statistikách roste i význam kvalitativního přístupu. Ten totiž nabízí hlubší pochopení toho, co se skrývá za počty a schémata (NAUTIE, c2024).

Kvalitativní výzkumy představují odlišný přístup ke zkoumání společenské skutečnosti ve srovnání s metodami využívajícími standardizované dotazníky s předem definovanými otázkami. Umožňují získat širší perspektivu na danou otázku a poskytují hlubší pochopení životních zkušeností jednotlivců. Klíčovým znakem těchto metod je zaměření na názory účastníků a sledování jejich způsobu, jakým vnímají a strukturalizují danou situaci. Kvalitativní výzkumy jsou tedy obzvlášť užitečné pro pochopení interpretací lidí, které přisuzují různým jevům, interakcím nebo impulsům. Tyto metody mohou být použity samostatně nebo jako doplněk kvantitativních výzkumů, čímž umožňují prohloubit získané poznatky (Centrum pro výzkum veřejného mínění, c2022).

Kvalitativní výzkumy přináší několik kladů, které z něj činí cenný nástroj pro hlubší pochopení lidského chování a prožívání. Umožňují shromážďovat rozsáhlé a detailní informace o vnímání, pohledech a prožitcích respondentů, čímž poskytuje komplexní a detailní pohled na studované

děje. Díky své pružnosti dokážou tyto přístupy reagovat na nové nebo nečekané situace, což badatelům umožňuje upravovat průběh výzkumu podle aktuálních potřeb. Osobní kontakt s účastníky navíc přispívá k lepšímu porozumění jejich individuálním perspektivám a životním souvislostem. Velký důraz je kladen na kontext, ve kterém se data sbírají, a na subjektivní význam, který účastníci svým zkušenostem přisuzují, což napomáhá hlubší interpretaci výsledků. Kromě toho může kvalitativní analýzy vést k identifikaci opakujících se vzorců a témat, na jejichž základě je možné formulovat predikce pro jiné studie (Abbadia, 2023a).

Podobně jako u metod kvantitativních, je u těchto metod možné najít několik záporů. Jedním z nich je omezená schopnost zobecnit výsledky, protože tento typ výzkumu často využívá malé vzorky, což znamená, že jejich závěry nemusí být reprezentativní pro širší populaci. Další výzvou je subjektivita, kdy interpretace dat závisí na osobních názorech a předpokladech badatelů, což může vést k předsudkům. Kromě toho jsou tyto výzkumy časově náročné, neboť vyžadují podrobný sběr a analýzu informací, což si žádá značné množství času. S tím je spojená i složitost analýzy, zejména v případech, kdy jsou součástí výzkumu multimediální materiály, jako jsou obrázky nebo videa, které je obtížné analyzovat. Nakonec mohou výzkumy narazit na problém saturace, kdy sběr nových dat přestává přinášet nové informace, což omezuje další smysluplný pokrok v analýzách (Abbadia, 2023a).

Kvalitativní metody se aplikují pomocí několika forem. Jednou z podob, jak realizovat kvalitativní metody je **skupinová diskuse**. Výhodou této metody je její dynamická povaha, kdy tato diskuse stimuluje názory, pohledy a prožitky účastníků, které by jinak mohly zůstat nepovšimnuté. Téma je obvykle probíráno pod vedením kvalifikovaného průvodce, přičemž se sejde skupina o 8 až 12 lidech a samotné setkání má délku 1 až 2 hodiny (Centrum pro výzkum veřejného mínění, c2022).

Druhým typem kvalitativních metod je **zkoumání textových a dokumentačních materiálů** (úřední sdělení, reportáže, internetové portály), což je způsob, jak získat informace o veřejně sdílených nebo interních poznacích (Hammarberg a kol., 2016).

Třetí formou kvalitativní metody je **hloubkový rozhovor**. Účelem této formy je získat hlubší pochopení osobních názorů a zkušeností jednotlivců, tak, jak je sami prožívají a vnímají. Výhodou tohoto přístupu je, že v určitý moment je osloven pouze jeden člověk, což eliminuje riziko nátlaku okolí, který může vzniknout v přítomnosti skupiny. Díky tomu je možné se věnovat i kontroverzním otázkám. Rozhovor vede kvalifikovaný komentátor a obvykle má délku mezi 45 a 90 minutami (Centrum pro výzkum veřejného mínění, c2022).

Posledním typem je **polostrukturovaný rozhovor**, který bude blíže představen v následujícím textu.

3.2 Polostrukturovaný rozhovor

Rozhovory jsou vhodnou metodou pro získání cenných poznatků. Podle Zouharové (2024) lze rozdělit rozhovor na strukturovaný, nestrukturovaný a polostrukturovaný.

Pro naplnění cíle práce bude aplikován polostrukturovaný rozhovor.

Tato metoda vyjadřuje jakýsi vyvážený přístup mezi nestrukturovaným a strukturovaným rozhovorem. Komentátor před její aplikací zformuluje sadu otevřených otázek zaměřených na konkrétní oblasti, jež chce prozkoumat. Tyto otázky však klade v nezávislém pořadí, které nejlépe odpovídá spontánnímu toku debaty. Klasický polostrukturovaný rozhovor se zaměřuje na předem stanovené okruhy otázek, k nimž jsou připojeny otevřené otázky. I když je struktura rozhovoru připravena, uspořádání a znění otázek se mohou v průběhu debaty upravovat v závislosti na aktuální konstelaci. Některé otázky mohou být upřesněny, upraveny nebo dokonce vynechány, pokud to komentátor považuje za rozumné. Naopak mohou být vkládány i úplně nové otázky, které se ukážou jako relevantní. Tato pružnost a schopnost přizpůsobit se konkrétním okolnostem činí polostrukturovaný rozhovor velmi účinnou metodou výzkum (Teater – Akademie věd ČR, 2019).

Salomão (2023b) ve svém článku zpracovala několik benefitů a zároveň nevýhod této metody:

- Polostrukturované rozhovory mají několik benefitů, které je činí efektivními pro kvalitativní výzkum. Nabízejí flexibilní přístup, který umožňuje analyzovat konkrétní a zároveň specifické okruhy, ale také se odchýlit od tématu a zachytit tak nechtěné detaily. Dále se zaměřují na konkrétní jednotlivce, kteří jsou středem výzkumu, což vytváří prostor pro jejich názory a úvahy. Tento přístup napomáhá rozvíjet interakci mezi komentátorem a jedincem, přičemž tak lépe dojde k zachycení detailního pohledu na zkoumanou problematiku.
- Polostrukturované rozhovory, přestože přinášejí několik benefitů, mají i své zápory, které je třeba vzít v úvahu. Jedním z hlavních problémů je potenciální odchýlení ze strany komentátora. Jelikož komentátor ovlivňuje dynamiku interakce, existuje riziko, že jeho subjektivní postoje se nechtěně promítnou do způsobu vedení konverzace, čímž může dojít ke zkreslení odpovědí a narušení validity dat. Další nevýhodou je časová náročnost tohoto typu metody, protože její komplexní zpracování

si žádá více času. Kvalita shromážděných dat je do značné míry podmíněna rozhovorovými znalostmi komentátora a jeho schopností podnítit u tázaných jedinců podrobné a relevantní výpovědi.

Účinnost kvalitativního výzkumu závisí na pečlivém výběru respondentů relevantních pro zkoumané téma. Výběr skupiny osob je klíčovým krokem v procesu výzkumu, neboť nesprávně zvolení jedinci mohou výzkumný problém zkreslit nebo zcela znehodnotit. Vždy je důležité zaměřit se na osoby, které mají přímý vztah k tématům, jež jsou předmětem konverzace (Survio, 2020).

Ke kvalitativnímu výzkumu se zpravidla využívá menší počet účastníků, zato však s rozsáhlejším množstvím informací. Tyto informace vyplynou převážně z daných konverzací, ale také z dalších zdrojů, jako je pozorování prostředí, různé doplňující materiály nebo jiné formy záznamu. Velikost výzkumného vzorku není striktně dána, ale přizpůsobuje se tomu, kolik informací je zapotřebí k důkladnému pochopení zkoumané oblasti (Hendl, 2006).

Základní dělení výběrových metod rozlišuje mezi pravděpodobnostním a nepravděpodobnostním výběrem. Pravděpodobnostní výběr je typický zejména v rámci kvantitativního výzkumu, zatímco nepravděpodobnostní výběr se uplatňuje především v kvalitativním výzkumu (Olecká a Ivanová, 2010).

Olecká s Ivanovou (2010) ve své publikaci uvádějí tři nepravděpodobnostní formy výzkumu. Jako první zmiňují **účelový výběr**, který je prováděn výzkumníkem na základě specifických potřeb výzkumu. Tento typ výběru zpravidla neposkytuje prostor pro širší zobecnění závěrů. Následně píšou o **snowball** metodě, která spočívá v postupném získávání dalších účastníků prostřednictvím doporučení od již zapojených osob. Výzkumník zpravidla začíná s jedním respondentem, který ho následně nasměruje na další vhodné osoby k výzkumu. Jako poslední formu uvádějí **redukci negativním samovýběrem**. Jedná se o situaci, kdy část vybraných jedinců odmítne účast ve výzkumu, což může vést k výraznému snížení počtu respondentů. Tento úbytek může negativně ovlivnit výsledky celé metody.

3.3 Postup výzkumu

Kvantitativní část výzkumu je rozdělena do dvou vzájemně provázaných částí. První se bude zaměřovat na zmapování základních demografických a ekonomických charakteristik obcí, které se nacházejí na území MAS Svatojiřský les a na sledování jejich vývoje mezi lety 2014 a 2023. Analyzováno bude všech 35 obcí, které spadají do územní působnosti MAS. Pro každý z těchto roků budou sestaveny dvě tabulky. Jedna bude zobrazovat následující demografická data: celkový počet obyvatel, počet obyvatel ve věku 0–14 let, počet obyvatel ve věku 15–64 let, počet obyvatel ve věku 65 a více let, počet živě narozených, počet zemřelých, počet přistěhovalých a vystěhovalých. Druhá pak bude zobrazovat ekonomická data: počet podnikatelů, počet živnostníků, celkovou průměrnou nezaměstnanost a nezaměstnanost zvláště u mužů a u žen.

Veškerá data budou získána z Českého statistického úřadu. Hodnoty budou zprůměrovány nebo sečteny podle charakteru ukazatele. Zatímco demografické a část ukazatelů ekonomických budou součtem jednotlivých hodnot za obce, míra nezaměstnanosti bude počítána v procentech jako aritmetický průměr hodnot za jednotlivé obce. Nutno podotknout, že průměrování v tomto případě není zcela přesné kvůli rozdílné velikosti obcí, proto je třeba výsledky interpretovat opatrně, nicméně pro dokreslení kontextu se jeví jako přijatelné. Uvedené zjednodušení je nezbytné kvůli velmi omezené dostupnosti dat na úrovni obcí.

Druhá část kvantitativního výzkumu se bude věnovat analýze činnosti MAS na základě interních dokumentů, jako jsou výroční zprávy atd. Tyto materiály umožní kvantifikovat a popsat aktivity MAS v průběhu času, identifikovat realizované projekty a celkový organizační vývoj spolku. Tato část bude poskytovat důležitý kontext pro hodnocení dopadů MAS na územní rozvoj.

Pro hlubší porozumění dopadů činnosti spolku v jednotlivých obcích na území MAS bude na kvantitativní analýzu navazovat kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů. Respondenti do rozhovoru budou vybráni pomocí účelového výběru.

Účelové vyhledávání respondentů představuje jednu z nejčastěji využívaných strategií výběru v rámci kvalitativního výzkumu. V tomto kontextu je pojem chápán v užším slova smyslu, jako záměrné sestavení výzkumného souboru na základě předem definovaných charakteristik. Tazatel tedy záměrně oslovuje osoby, které vykazují specifické znaky, stavy nebo zkušenosti, jež jsou pro studované téma relevantní. Klíčovou podmínkou výběru je právě přítomnost určité

vlastnosti či jevu, který je předmětem zkoumání. Výběr zároveň podmiňuje i ochota potenciálních účastníků do výzkumu vstoupit (Miovský, 2006).

Jako podklad pro vedení polostrukturovaných rozhovorů byla vytvořena sada 22 otázek (příloha A) zaměřených na zhodnocení dopadů činnosti MAS na úrovni jednotlivých vybraných obcí. Otázky se týkají např. vnímání přínosů MAS, spolupráce při projektech, zapojení obce do aktivit MAS, ale také překážek a výzev, s nimiž se obce v souvislosti s činností MAS setkávají.

Z celkového počtu 35 obcí, které se nachází na území MAS Svatojiřský les bylo vybráno k rozhovoru 5 respondentů. Jednalo se o jednoho starostu, tři starostky a jednoho místostarostu. Žádný z respondentů nechtěl být výslovně jmenován. Každý z rozhovorů trval přibližně 30 minut a jejich přepisy jsou uvedeny v přílohách (B - F).

Kvalitativní výzkum bude směřovat k zodpovězení výzkumné otázky definované v úvodu práce. S ohledem na její komplexnost je v rámci analýzy rozpracována prostřednictvím čtyř dílčích výzkumných otázek. Každá z nich se zaměřuje na specifický aspekt zkoumaného tématu a společně přispívají ke komplexnímu pochopení a zodpovězení hlavní výzkumné otázky.

Cílem této části bude zachytit subjektivní hodnocení činnosti MAS a jejího dopadu z pohledu místních samospráv, a zároveň zaznamenat různorodé zkušenosti a perspektivy jednotlivých respondentů.

4 ANALÝZA ČINNOSTI MÍSTNÍ AKČNÍ SKUPINY SVATOJIŘSKÝ LES

Na začátku kapitoly dojde k představení MAS Svatojiřský les. Následovat bude shrnutí vývoje činnosti MAS Svatojiřský les. Tento vývoj bude kategorizován do tří období, jež budou odpovídat dotačním programovým obdobím v České republice (2007-2013, 2014-2020), poslední období 2021-2027 bude sledováno pouze do roku 2024. Veškeré informace budou vycházet z dokumentace MAS převážně pak z výročních zpráv. Ke zpracování budou využité také statistická data.

4.1 Představení Místní akční skupiny Svatojiřský les

Místní akční skupina Svatojiřský les, z.s. byla založena v březnu 2006. Její působnost se rozprostírá na území tří sousedních svazků obcí, a to Svatojiřského lesu, Chotuc a Mladá. Iniciátory vzniku byly: DSO Svatojiřský les, mikroregion Mladá, DSO Chotuc, AGRO, družstvo služeb Luštěnice, AGROMA - JÍKEV, s.r.o., AGRI Loučeň, a.s., Loučeň, a.s., Lovecký hotel Jívák a Tělocvičná jednota Sokol Loučeň (MAS Svatojiřský les, z.s., c2025a).

Impulsem ke vzniku byla jednak potřeba překonat problémy, které se v praxi projevují při spolupráci obcí na rozvoji regionu, konkrétně jejich omezeným zaměřením převážně na administrativní a správní úkoly. Současně také na základě poznatků získaných během realizace projektu orientovaného na propagaci a rozvoj turismu v dané lokalitě. Provedení projektu bylo přínosné především díky intenzivní spolupráci mezi obcemi, zástupci podnikatelského sektoru a neziskovými organizacemi aktivními v dané oblasti. V průběhu této kooperace zakladatelé místní akční skupiny postupně došli k poznání, že propojení různorodých partnerů a jejich koordinované úsilí přináší přidatou hodnotu, kterou nelze dosáhnout samostatnými aktivitami jednotlivých subjektů. Ukazuje se, že čím pevnější jsou vazby mezi klíčovými aktéry v území, tím dynamičtější a zároveň udržitelnější je jeho rozvoj (MAS Svatojiřský les, z.s., c2025a).

Ze stanov spolku vyplývá, že nejdůležitějším cílem tohoto spolku je podporovat komplexní a dlouhodobý růst území MAS Svatojiřský les (MAS Svatojiřský les, z.s., 2022).

MAS Svatojiřský les zaměstnává tři pracovníky (jednoho pracovníka, v rámci, jehož úvazku je integrována pozice vedoucího zaměstnance pro realizaci strategie, projektového manažera a regionálního energetického koordinátora, dále jednu projektovou manažerku, kontaktní osobu spojenou s projektem Nová zelená úsporám Light a druhou projektovou manažerku,

koordinátorku Místních akčních plánů a aktivit Místních akčních plánů), které řídí čtyři následující orgány (MAS Svatojiřský les, z.s., 2022):

1. **Valná hromada** je nejdůležitějším orgánem spolku. Všichni členové spolku tvoří valnou hromadu. Jednou z povinností valné hromady je uskutečnit zasedání alespoň jednou do roka. Má pravomoc schvalovat nové stanovy a upravovat jejich znění. Má na starosti alokaci veřejných financí. Mezi její další činnosti patří např. rozhodování o záležitostech týkajících se členů MAS, včetně jejich schvalování či rušení.
2. **Řídící výbor** je klíčovým orgánem spolku oprávněným k rozhodování a nese odpovědnost za svou činnost před valnou hromadou. Výbor je složený z pěti členů (předseda, místopředseda, ostatní). Stará se o administrativní záležitosti (účetnictví, rozpočtový plán atd.). Mezi další aktivitu patří např. zajišťování fungování celého spolku.
3. Dalším orgánem je **výběrová komise**. Valná hromada je oprávněna zřídit několik výběrových komisí. Skládá se z předsedy a místopředsedy. Minimální počet aktérů ve výběrové komisi je tři, přičemž jejich celkový počet musí být lichý. Mezi nejdůležitější činností tohoto orgánu patří řízení všech záležitostí týkajících se projektů spolku.
4. Posledním orgánem je **revizní komise**. Revizní komise, která vykonává kontrolní funkci ve spolku, je složena ze tří členů (předsedy, místopředsedy a jednoho dalšího člena).

4.1.1 Struktura členské základny MAS Svatojiřský les

MAS Svatojiřský les se sídlem na farmě Pojedy sdružuje ke dni 31. 12. 2024 na svém území celkem 68 členů (Obrázek 6) (MAS Svatojiřský les, z.s., c2025b).

Obrázek 6: Mapa území MAS Svatojiřský les

Zdroj: MAS Svatojiřský les, z.s., c2025c

V následujících dvou tabulkách lze shlédnout jednotlivé členy. V první tabulce (*Tabulka 2*) jsou uvedeni členi z oblasti soukromého sektoru ve složení dvou fyzických osob (FO), dvanácti podnikatelů (PO) a třiceti čtyř nestátních neziskových organizací (NO). Ve druhé tabulce (*Tabulka 3*) je znázorněno dvacet členů z oblasti veřejného sektoru. Z tabulek je patrné, že veřejný sektor nepřesahuje maximální hranici zastoupení 49 %. Veřejný sektor má celkový podíl v členské základně MAS Svatojiřský les 29,41 %.

Tabulka 2: Složení členů MAS k 31. 12. 2024 - soukromý sektor

Jméno a příjmení/ Název organizace	Zájmová skupina	Jméno a příjmení/ Název organizace	Zájmová skupina	Jméno a příjmení/ Název organizace	Zájmová skupina
Ing. Přemysl Veselý	FO	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Žerčice	NO	KVH VVP Milovice, z.s.	NO
Zuzana Nekovářová	FO	Koutečtí Rybáři, z. s.	NO	ZOO Chleby, o.p.s.	NO
AGROMA – JÍKEV, s.r.o.	PO	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Krchleby	NO	Romodrom o.p.s.	NO
REDDAL s.r.o.	PO	Doubravany ať žijí	NO	KLUB 213	NO
JL Stream, s.r.o.	PO	TJ Sokol Všechlapy, z.s.	NO	Tělovýchovná jednota Sokol Pěčice, z.s.	NO
FARMA POJEDY s.r.o.	PO	MS Ronovka	NO	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Zavadilka	NO
Václav Michl	PO	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Rožďalovic	NO	Tělocvičná jednota Sokol Rožďalovice	NO
Stados, spol. s r.o.	PO	Spolek nedokonalé kultury jabkenických bohémů	NO	TJ Sokol Jabkenice, z.s.	NO
Zemědělské družstvo Luštěnice	PO	Český rybářský svaz, z. s., místní organizace Rožďalovice	NO	Myslivecký spolek Hájek Košík	NO
PET s.r.o.	PO	Vrokáč z. s.	NO	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Košík	NO
Dagmar Havlová, CSc.	PO	TJ Sokol Struhy z. s.	NO	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Tuchom	NO
AG-REAL, s.r.o.	PO	Myslivecký spolek Vestec	NO	FC TRNAVAN Rožďalovice, z.s.	NO
AGRO, družstvo služeb Luštěnice	PO	SH ČMS – Sbor dobrovolných hasičů Hrubý Jeseník	NO	Tělovýchovná Jednota Sokol Košík, z.s.	NO
Zámek Loučeň a.s.	PO	Poználkov, z.s.	NO	SH ČMS Sbor dobrovolných hasičů v Žitovlicích	NO
SK Žitovlice - Pojedy z. s.	NO	ZaJic pro radost z.s.	NO	TJ Sokol Lipník, z.s.	NO
Tělocvičná jednota Sokol Loučeň	NO	Myslivecké sdružení Podlesí Loučeň, z.s	NO	SK Rejšice, z.s.	NO

Poznámka: FO = fyzická osoba, PO = právnická osoba, NO = nestátní nezisková organizace

Zdroj: MAS Svatojiřský les, z.s., 2025

Tabulka 3: Složení členů MAS k 31. 12. 2024 - veřejný sektor

Název organizace	Název organizace (obec)
Region Taxis Bohemia	Obec Žerčice
Fajn Budiměřice, příspěvková organizace	Obec Čilec
ZŠ Čachovice a MŠ Struhy, okres Mladá Boleslav	Obec Košík
Masarykova základní škola a Mateřská škola Dymokury	Obec Kosořice
Mateřská škola Netřebice, okres Nymburk	Obec Dymokury
Základní škola Budiměřice, okres Nymburk	Obec Pěčice
Mateřská škola Úmyslovice	Obec Dvory
Mateřská škola Vlčava	Obec Kamenné Zboží
	Obec Všechlapy
	Obec Kouty
	Obec Budiměřice
	Obec Chleby

Zdroj: MAS Svatojiřský les, z.s., 2025

Výše uvedení členové, zastupující jak veřejný, tak soukromý sektor, se aktivně podílejí na rozvoji území MAS Svatojiřský les. Společně plánují a realizují projekty zaměřené na zlepšení kvality života, podporu místního podnikání, infrastruktury i komunitních aktivit. Jejich spolupráce umožňuje efektivní využití místních zdrojů a zajišťuje, aby rozvoj odpovídal potřebám obyvatel daného území. Tento partnerský přístup je klíčový pro udržitelný a vyvážený rozvoj regionu.

MAS Svatojiřský les je členem Národní sítě místních akčních skupin České republiky, z.s. a zároveň členem Krajského sdružení Národní sítě místních akčních skupin České republiky Středočeského kraje. Následně je součástí komunikační platformy Programu rozvoje venkova s názvem Celostátní síť pro venkov. V neposlední řadě je MAS součástí projektu Regionální značka Polabí a partnerem v projektu Pojizeří a Polabí, z.s. Na závěr úzce spolupracuje se Středočeským krajem (MAS Svatojiřský les, z.s., c2025d).

4.1.2 Statistika o obcích na území MAS Svatojiřský les

V následujících tabulkách s doprovodným textem jsou shrnuty data o 35 obcích na území MAS, které zasahuje svým působením do okresu Nymburk a Mladá Boleslav. První dvě tabulky se zaměřují na období k 31. 12. 2014. Zbývající dvě pak na období k 31. 12. 2023. Tabulky zobrazují vybrané informace o demografii a ekonomické situaci v území. Veškeré informace jsou získány ze statistického úřadu.

V první tabulce (*Tabulka 4*) jsou shrnuty vybrané demografické informace k 31. 12. 2014 týkající se území MAS. Získaná data jsou strukturovaná do devíti sloupců a poskytují přehled o počtu obyvatel, jeho přirozeném přírůstku a ubytku, věkové struktuře, migraci obyvatel, a to dle jednotlivých obcí v celkovém součtu. Na území MAS se nachází 35 obcí z toho jedno město - Rožďalovice, dvě obce s typem městys - Loučeň, Křinec a 32 obcí. Celkem k 31. 12. 2014 žilo na území MAS 20 459 obyvatel. Obyvatelstvo je rozděleno do tří základních skupin, a to na děti (0-14 let), osoby ve věku produktivním (15-64 let) a senioři (65 a více let). Ve skupině dětí bylo 3 132 osob (15,43 %), ve skupině osob v produktivním věku bylo 13 705 osob (66,84 %) a ve skupině seniorů bylo 3 622 osob (17,73 %). Na území MAS se narodilo 213 dětí a zemřelo 236 osob, to ukazuje na přirozený úbytek obyvatel. Z tabulky je patrné, že nejvíce na území MAS je zastoupena skupina osob v produktivním věku, a to v procentuálním vyčíslení 66,84 %. Celkově se na území MAS přistěhovalo 669 osob a 582 osob se odstěhovalo, což vykazuje mírný migrační přírůstek.

V druhé tabulce (*Tabulka 5*) jsou zobrazeny vybrané ekonomické informace k 31. 12. 2014 týkající se území MAS. Získaná data jsou strukturovaná do šesti sloupců a poskytují přehled o počtu podnikatelských subjektů a živnostníků. Dále je zkoumána průměrná celková míra nezaměstnanosti, včetně průměrné nezaměstnanosti u mužů a žen. Tyto údaje jsou vyjádřeny v procentech a výsledná čísla jsou vyjádřena jako aritmetický průměr hodnot jednotlivých obcí. Obec Luštěnice byla ekonomicky neaktivnější obcí s 211 podnikatelskými subjekty a s 154 živnostníky. V každé obci na území MAS jsou podnikatelské subjekty i živnostníci, a přesto míra nezaměstnanosti byla 6,92 %. Celková míra nezaměstnanosti se pohybovala v rozmezí od 3,1 % na Vlčavě do 11,20 % v Úmyslovicích. Míra nezaměstnanosti v České republice k 31. 12. 2014 byla 6,1 %. Na území MAS je vyšší míra nezaměstnanosti (6,92 %), míra nezaměstnanosti mužů v produktivním věku 7,51 % a u žen v produktivním věku 6,35 %. Vyšší míra nezaměstnanosti může být mimo jiné způsobena tím, že na území MAS není žádné větší město, které by rozšířilo možnosti na pracovním trhu.

Tabulka 4: Demografické údaje o území MAS k 31. 12. 2014

Název obce	Počet obyvatel	Obyvatelé ve věku 0-14 let	Obyvatelé ve věku 15-64 let	Obyvatelé ve věku 65 a více let	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí
Bobnice	920	179	580	161	12	11	38	34
Budiměřice	625	109	409	107	6	9	23	23
Čachovice	882	146	576	160	7	6	20	15
Čilec	224	37	136	51	3	2	2	6
Dvory	555	83	371	101	3	5	15	16
Dymokury	860	137	575	148	8	8	14	29
Hrubý Jeseník	580	82	423	75	11	4	28	16
Chleby	421	56	302	63	1	2	7	9
Chudíř	192	36	124	32	3	2	7	5
Jabkenice	402	47	276	79	3	5	22	6
Jíkev	320	48	193	79	3	3	13	16
Jizbice	353	50	237	66	5	3	16	5
Kamenné Zboží	552	86	371	95	4	9	12	17
Kosořice	490	85	340	65	8	2	11	10
Košík	374	56	251	67	2	8	11	7
Kouty	305	49	211	45	3	0	18	2
Krchleby	756	113	504	139	7	11	16	11
Křinec	1 312	191	877	244	10	16	28	35
Lipník	316	70	189	57	2	6	19	9
Loučeň	1 300	202	848	250	11	9	27	32
Luštěnice	2 129	426	1 472	231	25	23	86	95
Mcely	381	48	245	88	5	2	4	9
Netřebice	214	31	151	32	5	2	9	10
Oskořínek	479	6	379	94	3	5	8	15
Pěčice	173	28	112	33	0	1	7	6
Rožďalovice	1 613	241	1 013	359	18	39	58	50
Seletice	195	23	121	51	2	1	6	4
Smilovice	656	82	447	127	5	11	24	13
Úmyslovice	324	50	224	50	1	1	25	14
Vestec	311	58	201	52	7	7	11	10
Vlkava	433	70	286	77	8	1	16	14
Všechlapy	670	107	446	117	6	10	10	12
Všejany	564	9	436	119	5	7	28	11
Žerčice	395	66	270	59	6	2	11	3
Žitovlice	183	25	109	49	5	3	19	13
Celkem	20 459	3 132	13 705	3 622	213	236	669	582

Zdroj: Český statistický úřad, 2015

Tabulka 5: Ekonomické údaje o území MAS k 31. 12. 2014

Název obce	Podnikatelské subjekty	Živnostníci	Nezaměstnanost (%)	Nezaměstnanost (muži, %)	Nezaměstnanost (ženy, %)
Bobnice	100	77	8,80	11,10	6,50
Budiměřice	64	38	6,60	5,30	7,70
Čachovice	69	54	5,20	5,50	5,00
Čilec	21	18	6,60	4,70	8,30
Dvory	48	34	7,30	7,00	6,90
Dymokury	106	82	9,90	9,20	10,60
Hrubý Jeseník	54	41	8,50	8,70	8,30
Chleby	40	23	7,00	7,20	6,70
Chudíř	6	4	4,00	3,10	5,00
Jabkenice	58	50	3,60	4,80	2,70
Jíkev	38	24	10,90	8,50	13,10
Jizbice	40	28	8,40	9,70	7,30
Kamenné Zboží	40	27	7,80	7,30	8,20
Kosořice	48	35	4,70	5,80	3,60
Košík	49	32	6,80	9,00	4,20
Kouty	38	24	4,70	4,90	4,60
Krchleby	62	49	5,80	4,90	6,60
Křinec	128	94	7,50	8,30	6,80
Lipník	32	25	3,70	4,30	3,10
Loučeň	161	114	6,40	7,70	5,10
Luštěnice	211	154	4,70	5,90	3,40
Mcery	31	21	8,60	10,00	7,20
Netřebice	21	10	13,90	14,90	13,00
Oskořínek	40	26	8,20	8,90	7,40
Pěčice	19	12	7,10	6,10	7,90
Rožďalovice	171	130	9,00	8,70	9,30
Seletice	30	24	10,70	15,80	6,30
Smilovice	59	41	3,40	3,20	3,50
Úmystovice	39	25	11,20	16,30	6,70
Vestec	30	18	8,00	8,70	7,30
Vlkava	42	37	3,10	2,90	3,40
Všechlapy	72	58	7,00	6,60	7,30
Všejany	62	48	5,70	6,20	5,30
Žerčice	27	19	3,70	6,00	2,00
Žitovlice	18	15	3,70	5,60	1,80
Celkem	2 074	1 511	-	-	-
Průměr	-	-	6,92	7,51	6,35

Zdroj: Český statistický úřad, 2025

Ve třetí tabulce (*Tabulka 6*) jsou shrnuty vybrané demografické informace k 31. 12. 2023 týkající se území MAS. Celkem k 31. 12. 2023 žilo na území MAS 22 064 obyvatel. Obyvatelstvo je rozděleno do tří základních skupin, a to na děti (0-14 let), osoby ve věku produktivním (15-64 let) a senioři (65 a více let). Ve skupině dětí bylo 3 593 osob (16,28 %), ve skupině osob v produktivním věku bylo 14 065 osob (63,74 %) a ve skupině seniorů bylo 4 406 osob (19,98 %). Na území MA se narodilo 201 dětí a zemřelo 265 osob, to ukazuje na přirozený úbytek obyvatel. Z tabulky je patrné, že nejvíce na území MAS je zastoupena skupina osob v produktivním věku, a to v procentuálním vyčíslení 63,74 %. Celkově se na území MAS přistěhovalo 986 osob a 721 osob se odstěhovalo, což vykazuje mírný migrační přírůstek.

V poslední tabulce (*Tabulka 7*) jsou zobrazeny vybrané ekonomické informace k 31. 12. 2014 týkající se území MAS. Obec Luštěnice byla ekonomicky nejaktivnější obcí s 225 podnikatelskými subjekty a s 173 živnostníky. Celková míra nezaměstnanosti v území byla 3,62 %. Míra nezaměstnanosti se pohybovala v rozmezí od 0,78 % na Lipníku do 7,04 % ve Vestci. Míra nezaměstnanosti v České republice k 31. 12. 2023 byla 2,7 %. Na území MAS je vyšší míra nezaměstnanosti (3,62 %), míra nezaměstnanosti mužů v produktivním věku 3,23 % a u žen v produktivním věku 4,04 %. Vyšší míra nezaměstnanosti může být mimo jiné způsobena tím, že na území MAS není žádné větší město, které by rozšířilo možnosti na pracovním trhu.

Tabulka 6: Demografické údaje o území MAS k 31. 12. 2023

Název obce	Počet obyvatel	Obyvatelé ve věku 0-14 let	Obyvatelé ve věku 15-64 let	Obyvatelé ve věku 65 a více let	Živě narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí
Bobnice	868	132	559	177	5	15	35	32
Budiměřice	670	106	440	124	4	7	41	27
Čachovice	879	144	546	189	11	15	19	38
Čilec	231	34	146	51	4	4	12	5
Dvory	598	92	391	115	5	4	51	31
Dymokury	905	168	555	182	11	13	29	28
Hrubý Jeseník	599	95	391	113	5	7	23	25
Chleby	450	67	316	67	4	4	16	12
Chudíř	232	52	135	45	2	4	4	0
Jabkenice	488	100	296	92	5	2	14	4
Jíkev	355	61	217	77	6	3	28	24
Jizbice	383	63	248	72	0	5	10	14
Kamenné Zboží	510	60	334	116	3	5	14	25
Kosořice	521	107	325	89	6	2	4	8
Košík	377	58	233	86	3	7	18	18
Kouty	330	57	211	62	0	3	13	25
Krchleby	806	108	528	170	5	7	46	27
Křinec	1363	176	899	288	13	20	65	51
Lipník	422	87	275	60	3	3	26	9
Loučeň	1392	228	862	302	11	20	59	43
Luštěnice	2255	404	1511	340	19	30	96	64
Mcely	408	62	244	102	1	7	21	21
Netřebice	247	46	153	48	3	0	8	8
Oskořínek	548	62	359	127	7	7	22	12
Pěčice	220	44	135	41	3	2	3	0
Rožďalovice	1663	249	995	419	20	33	79	31
Seletice	214	27	133	54	2	3	6	18
Smilovice	799	135	500	164	7	8	47	15
Úmyslovice	319	53	204	62	5	1	17	16
Vestec	338	56	216	66	3	3	11	4
Vlkava	494	73	331	90	6	3	58	34
Všechlapy	843	154	542	147	6	7	30	23
Všejany	725	128	448	149	9	5	35	11
Žerčice	419	69	268	82	4	2	14	4
Žitovlice	193	36	119	38	0	4	12	4
Celkem	22 064	3 593	14 065	4 406	201	265	986	711

Zdroj: Český statistický úřad, 2025

Tabulka 7: Ekonomické údaje o území MAS k 31. 12. 2023

Název obce	Podnikatelské subjekty	Živnostníci	Nezaměstnanost (%)	Nezaměstnanost (muži, %)	Nezaměstnanost (ženy, %)
Bobnice	102	81	4,12	2,48	5,80
Budiměřice	93	63	6,44	7,24	5,56
Čachovice	74	61	2,50	1,69	3,40
Čilec	26	22	5,56	5,00	6,25
Dvory	77	51	2,93	3,65	2,19
Dymokury	98	77	5,81	5,12	6,59
Hrubý Jeseník	66	55	2,56	2,01	3,14
Chleby	45	34	3,15	0,60	6,04
Chudíř	14	12	4,51	3,08	5,88
Jabkenice	56	43	3,10	4,00	2,14
Jíkev	39	26	6,13	6,14	6,12
Jizbice	58	43	4,74	2,33	7,26
Kamenné Zboží	50	40	1,47	1,70	1,22
Kosořice	59	45	1,53	1,24	1,82
Košík	43	27	2,17	2,38	1,92
Kouty	55	38	4,93	4,24	5,71
Krchleby	77	59	3,12	3,77	2,42
Křinec	146	106	3,46	3,14	3,81
Lipník	51	40	0,78	1,56	0
Loučeň	215	153	2,67	3,24	2,09
Luštěnice	225	173	2,07	1,60	2,55
Mcery	30	14	3,75	2,52	4,96
Netřebice	36	27	3,92	3,80	4,05
Oskořínek	55	42	3,41	2,84	3,98
Pěčice	17	12	1,53	1,47	1,59
Rožďalovice	200	149	5,07	5,08	5,06
Seletice	26	17	6,38	8,57	4,23
Smilovice	71	51	2,71	2,02	3,45
Úmyslovice	37	25	4,04	4,00	4,08
Vestec	33	23	7,04	8,40	5,32
Vlkava	51	35	3,51	2,30	5,04
Všechlapy	91	73	2,84	1,92	3,72
Všejany	75	54	1,62	0	3,33
Žerčice	36	24	2,69	0,71	5,00
Žitovlice	22	16	4,27	3,13	5,66
Celkem	2 449	1 811	-	-	-
Průměr	-	-	3,62	3,23	4,04

Zdroj: Český statistický úřad, 2025

Získání dat za roky 2014 a 2023 k datu 31. 12. umožňuje srovnání demografických a ekonomických trendů na území MAS.

Za desetileté období se zvýšil celkový počet obyvatel o 1 499 (20 565 rok 2014, 22 064 rok 2023). Z celkového počtu obcí 35 se v počtu obcí 32 zvýšil počet obyvatel. Nejvyšší nárůst obyvatel vykázala obec Všechlapy, a to o 173 obyvatel. Ostatní obce vykázaly nárůst obyvatel v desítkách osob. Naopak k největšímu poklesu obyvatel došlo v Kamenném Zboží, a to o 42 obyvatel. V návaznosti na výše uvedená data se změnila struktura věkových skupin obyvatelstva. Došlo za sledované období ke zvýšení osob ve všech věkových skupin. U dětí (0-14 let) o 1,14 %, dále u osob v produktivním věku (15-64 let) o 1,03 % a u osob starších 65 let o 1,22 %.

Dalším sledovaným ukazatelem byla úmrtnost a počet narozených dětí. Za sledované období došlo k mírnému poklesu živě narozených dětí z 213 (r. 2014) na 201 (r. 2023), zatímco úmrtnost se zvýšila z 236 (r. 2014) na 265 (r. 2023) osob. U živě narozených dětí došlo k poklesu o 5,63 % a naopak úmrtnost stoupla o 12,28 %. Ke zvýšení úmrtnosti během sledovaného období došlo v městysu Loučeň, kde počet zemřelých vzrostl z 9 osob v roce 2014 na 20 osob v roce 2023. Naopak snížení úmrtnosti zaznamenalo město Rožďalovice, kde počet zemřelých klesl z 39 osob v roce 2014 na 33 osob v roce 2023. V několika obcích (Žerčice, Úmyslovice, Kosořice a Jíkev) se počet zemřelých mezi roky 2014 a 2023 neměnil a zůstal tedy stejný. Oproti tomu se počet živě narozených dětí zvýšil ve čtyřech obcích (Čachovice, Všejanya, Úmyslovice a Oskořínek) vždy ve stejné míře, tedy o čtyři děti, a naopak ke snížení z 12 na 5 narozených dětí došlo v obci Bobnice.

Posledním sledovaným demografickým ukazatelem bylo přistěhovalectví a vystěhovalectví. Za sledované desetileté období došlo k následujícímu vývoji. Počet přistěhovaných osob se zvýšil z 669 (r. 2014) na 986 (r. 2023), což představuje nárůst o přibližně 47,38 %. Počet vystěhovaných vzrostl z 582 (r. 2014) na 711 (r. 2023), tedy o přibližně 22,16 %. I přesto, že se více lidí v roce 2023 stěhuje pryč z území, přistěhovalectví stále převažuje nad vystěhovalectvím, což znamená, že více lidí přichází, než odchází. Nejvyšší nárůst, a to o 42 obyvatel zaznamenala obec Vlkava, kdy z 16 (r. 2014) osob se zvýšil počet na 58 (r. 2023) osob a zároveň došlo k nejvyššímu poklesu v obcích Úmyslovice a Jabkenice stejně o 8 obyvatel.

Druhou oblastí sledování byly ekonomické ukazatele. První došlo k zaměření na počet podnikatelů a živnostníků. Mezi lety 2014 a 2023 došlo k nárůstu počtu podnikatelů

z 2 074 (r. 2014) na 2 449 (r. 2023), což představuje zvýšení o přibližně 18,08 %. Nejvyšší nárůst v počtu podnikatelů zaznamenal městys Loučeň, a to o 54 subjektů, a naopak nejvyšší pokles o 8 subjektů zaznamenala obec Dymokury. Podobný trend byl zaznamenán i u živnostníků, jejichž počet vzrostl z 1 511 (r. 2014) na 1 811 (r. 2023), tedy o 19,85 %. K nejvyššímu nárůstu živnostníků došlo v městysu Loučeň. Jednalo se o 39 živnostníků. Nejvyšší pokles v počtu živnostníků nastal v obcích Mcely, Seletice a Jabkenice (o 8 subjektů).

Další sledovanou veličinou byla celková nezaměstnanost a nezaměstnanost u mužů a zvláště u žen. V roce 2014 činila průměrná celková míra nezaměstnanosti 6,92 %, přičemž u mužů dosahovala 7,50 % a u žen 6,35 %. V roce 2023 došlo k výraznému poklesu. Celková nezaměstnanost klesla na 3,62 %, u mužů na 3,23 % a u žen na 4,04 %. Tento vývoj ukazuje na celkově pozitivní trend na trhu práce v rámci sledovaného území. Významné je nejen snížení celkové nezaměstnanosti o téměř polovinu (3,3 %), ale také přiblížení hodnot mezi muži a ženami. Zatímco v roce 2014 byla nezaměstnanost vyšší u mužů, v roce 2023 se situace obrátila a mírně vyšší hodnoty vykazují ženy. To může poukazovat na změny ve struktuře pracovních míst, nabídce zaměstnání či rozdílném uplatnění obou skupin na trhu práce.

V konkrétních obcích se tato situace promítla následovně. Největší růst celkové nezaměstnanosti nastal v obci Žitovlice (o 0,57 %) a největší pokles nastal v obci Netřebice (o 9,98 %). Nezaměstnanost u mužů vzrostla nejvíce v obci Budiměřice (o 1,94 %) a nejvíce klesla v obci Úmyslovice (o 12,3 %). Naopak nezaměstnanost u žen vzrostla v obci Žitovlice (o 3,86 %) a nejvíce klesla v obci Netřebice (o 8,95 %).

4.2 Vývoj činnosti MAS Svatojiřský les za období 2007-2013

Od svého vzniku v roce 2006 se MAS postupně začala orientovat v nastavení procesů a implementaci cílů a strategie regionálního rozvoje. Informace a nové znalosti čerpala od MAS, které působily již od roku 2002 (MAS Svatojiřský les, z.s., 2008).

Při založení si spolek stanovil jasnou vizi „*Pozitivně se rozvíjející venkovské území, které poskytuje konkurenceschopné podmínky pro kvalitní život místních obyvatel*“, kterou se snažil naplnit pomocí těchto pěti priorit (MAS Svatojiřský les, z.s., 2008, s. 5):

- a) *Rozvoj technické infrastruktury*
- b) *Rozvoj občanské vybavenosti a služeb*
- c) *Hospodářský rozvoj*
- d) *Životní prostředí*
- e) *Cestovní ruch.*

V roce 2007 byla MAS zapojena do programu LEADER ČR 2007, který je součástí Programu rozvoje venkova. O dotaci na projekty se souhrnným pojmenováním „**Poklad Polabí**“ bylo požádáno Ministerstvo zemědělství (řídící orgán), které žádosti vyhovělo a MAS tedy dostala finanční prostředky ve výši 2,5 mil. Kč (10 % šlo na aktivity spolku). Následně z této částky bylo podpořeno na území MAS šest projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2008).

Od svého vzniku se každoročně MAS účastní valné hromady NS MAS ČR a KS MAS Středočeského kraje.

V následujícím roce 2008 došlo k přípravě strategického plánu LEADER na období 2008 - 2013 s následujícími prioritami (MAS Svatojiřský les, z.s., 2009, s. 6):

- a) *Rozvoj podnikání*
- b) *Rozvoj kvality veřejných služeb*
- c) *Kvalita životního prostředí*
- d) *Bezpečnost obyvatel a ochrana jejich majetku*
- e) *Péče o kulturní dědictví.*

V ten samý rok byl také spuštěn „**Projekt vzdělávání**“ do kterého byly alokovány finanční prostředky z Programu rozvoje venkova, opatření III.3.1.- Vzdělávání a informace. V rámci tohoto projektu bylo uskutečněno v tomto roce pět vzdělávacích akcí, kterých se celkově zúčastnilo 102 subjektů. Aktivy spojené s Projektem vzdělávání probíhaly i v následujícím roce 2009 (MAS Svatojiřský les, z.s., 2009).

V roce 2009 měl pokračovat Projekt vzdělávání, bohužel však z technických důvodů byl tento projekt zrušen a MAS tedy nedostala slíbené finance. Její soustředění se tedy zaměřilo na plnění strategického plánu LEADER. Skrze něj bylo vybráno jedenáct projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2010).

O rok později, tedy v roce 2010, byly pomocí MAS zprostředkovány úhrady nákladů na deset projektů v celkové částce 4 294 796 Kč. Následně byla vyhlášena skrz program LEADER nová výzva, do které se přihlásilo sedm projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2011).

V tentýž rok se uskutečnila v sídle MAS velká akce, kdy došlo ke shromáždění Krajského sdružení MAS ve Středočeském kraji. Toto zasedání bylo obzvlášť výjimečné, jelikož se ho mohl zúčastnit kdokoliv z občanů. Měli možnost zjistit informace o fungování sdružení atd. (MAS Svatojiřský les, z.s., 2011).

Mimo jiné spolek pořádal několik školení a seminářů na téma získávání dotací a v druhé polovině roku konkrétně v září začal vydávat zpravodaj (MAS Svatojiřský les, z.s., 2011).

V roce 2011 byly skrz program LEADER prostřednictvím MAS vyplaceny finance na náklady vzniklé při realizaci pěti projektů. Zároveň v nově vypsané výzvě uspěly a byly finančně podpořeny dva projekty. Celkově bylo alokováno 3 080 326 Kč. Následně byly vypsané dvě nové výzvy, do kterých se přihlásilo dvacet sedm projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2012).

Jednou z akcí, kterou MAS organizovala, byla kulturní událost s názvem „**Tichá hodina**“, během níž se v galerii v obci Pojedy uskutečnil koncert laděný do šansonového duchu. Druhou větší akcí byla celodenní událost „**Poznejte náš venkov**“. Akce se konala na farmě v Pojedech a během dne měli hosté možnost seznámit se s činností MAS. Součástí programu byl jarmark a doprovodný program, na kterém se představili regionální producenti. Kromě těchto dvou hlavních akcí MAS organizovala několik školení, které se týkaly programu LEADER. Od roku 2011 se začali zástupci spolku pravidelně účastnit událostí **LEADERfest** a konference **VENKOV**. LEADERfest je každoročně opakující se vícedenní akce, kde si MAS předávají své zkušenosti a ze stejného důvodu je i organizována konference **VENKOV** (MAS Svatojiřský les, z.s., 2012).

V roce 2012 uspělo díky podpoře MAS v rámci programu LEADER dvacet tři projektů, mezi které byla alokována částka 7 456 621 Kč. Následně bylo v nově vyhlášených výzvách vybráno nových třicet projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2013).

Na konci srpna téhož roku v galerii v Pojedech se uskutečnila akce s názvem „**Lidová poezie žije!**“. Jednalo se o večer, který probíhal v příjemné atmosféře plné hudby a dobrého vína. O měsíc později se pořádala akce „**Poznejte náš venkov trochu jinak**“, která se nesla v podobném duchu jako o rok předtím. V daném roce se MAS prezentovala na výstavě Země živitelka v Českých Budějovicích (MAS Svatojiřský les, z.s., 2013).

V tomto roce začali zaměstnanci MAS pracovat na tvorbě integrované strategie SCLLD na následující období 2014 - 2020. Pomocí této strategie docházelo k čerpání financí, které měly přispět k růstu území. Tato nová strategie měla navázat na strategický plán LEADER (MAS Svatojiřský les, z.s., 2013).

V posledním vybraném roce, tedy v roce 2013, byla prostřednictvím programu LEADER přidělena finanční částka ve výši 7 938 185 Kč celkem dvaceti devíti projektům a současně bylo vybráno dalších dvacet jedna nových projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2014).

MAS Svatojiřský les během roku vykazovala vysokou míru aktivity. V průběhu celého roku probíhala v kanceláři MAS pravidelná školení pro žadatele zaměřená na program LEADER. Zástupce z vedení spolku se od roku 2013 začal každoročně objevovat v certifikační komisi značky Polabí. Dále proběhly dvě důležité schůzky. První byla s partnery v projektu Greenway Mrlina (neúspěšná spolupráce) a druhá s hejtmanem Středočeského kraje. Spolek se podílel na vytvoření Integrované strategie rozvoje území MAS svatojiřský les, o.s. a pod svým jménem podal několik žádostí o dotace. Ani jedna ze čtyř žádostí nebyla spolku schválena. V neposlední řadě byli zástupci MAS přítomni na několika vzdělávacích a kulturních akcích (např. na festivalu Středočeského venkova 2013 nebo semináři s Agenturou pro sociální začleňování) (MAS Svatojiřský les, z.s., 2014).

4.3 Vývoj činnosti MAS Svatojiřský les za období 2014-2020

Na začátku tohoto druhého období pochopitelně velká pozornost směřovala aktivitám souvisejících s novým programovým obdobím 2014 - 2020. Intenzivní práce na nové strategii SCLLD, která byla zahájena v roce 2012, byla úspěšná, a MAS tak mohla začít realizovat nové projekty a čerpat další finanční prostředky

V roce 2014 byly ještě z dřívějšího programu LEADER za pomoci MAS vyplacené finance devatenácti projektům v celkové výši 4 940 273 Kč (MAS Svatojiřský les, z.s., 2015).

MAS v tomto roce obdržela několik důležitých dotací na realizaci pěti velkých projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2015):

- **Podpora vzniku strategie CLLD pro území MAS SVATOJIŘSKÝ LES, o.s.** - dotace ve výši 730 918 Kč na tento projekt byla získána již v roce 2013, proplacena byla však až v roce 2014. Mělo jít o pomoc při tvorbě již několikrát zmíněné strategie. Částka byla poskytnuta z OPTP (operační program technická pomoc).
- **Vzdělávání podnikatelů - obsluha PC** - získaná finanční částka ze Středočeského kraje ve výši 95 000 Kč.
- **Cyklomapa Svatojiřského lesa** - jednalo se o projekt, který měl zvýšit povědomí o území MAS. Středočeský kraj vyplatil na tento projekt částku 50 000 Kč.
- **EVAM** - šlo o spolupráci jedenácti MAS ze Středočeského kraje, která měla vytvořit metodiku o hodnocení fungování nově vzniklé strategie.
- **MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů** - do tohoto projektu se zapojilo celkově 72 MAS z 10 krajů ČR, kdy i MAS Svatojiřský les se stala jeho

součástí. Projekt byl veden Sdružením místních samospráv ČR (SMS ČR) a MAS z této spolupráce získala cca 220 000 Kč.

Aby došlo k realizaci výše zmíněných projektů museli se zástupci spolku pravidelně účastnit akcí s nimi spojenými např. školení společné metodiky tvorby strategie včetně její implementace, workshop ke standardům MAS, seminář k metodice o standardizaci MAS v programovém období 2014 - 2020, schůzky pracovní skupiny k projektu spolupráce EVAM, seminář k projektům spolupráce, evropské fondy 2014 - 2020 - jednoduše pro lidi atd. (MAS Svatojiřský les, z.s., 2015).

Mimo tyto projekty zaměstnanci MAS v roce 2014 byli součástí konference „Poznáváme středočeské venkovy“. Z akce „**Poznejte náš venkov**“ se stala tradiční každoroční akce, která se opakovala i v dalších letech (MAS Svatojiřský les, z.s., 2015).

V následujícím roce 2015 došlo prostřednictvím MAS k vyplacení poslední částky 2 764 040 Kč osmi projektům z předchozího programu LEADER (MAS Svatojiřský les, z.s., 2016).

V průběhu roku spolek pokračoval ve dvou projektech z předchozího roku (projekt EVAM a projekt MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů). K těmto projektům přibyl v tomto roce jeden nový projekt pod názvem **Místní akční plán vzdělávání v ORP Nymburk**. Projekt byl zaměřen na pomoc se vzděláváním žáků do 15 let. Od tohoto roku spolek spolupracuje na této aktivitě dodnes (MAS Svatojiřský les, z.s., 2016).

V roce 2016 byla MAS stále součástí projektů EVAM a MAS jako nástroj spolupráce obcí pro efektivní chod úřadů. Zástupce spolku se zúčastnil prezentační akce při vinobraní na zámku Kačina nebo výstavy v Lysé nad Labem (MAS Svatojiřský les, z.s., 2017).

Ke každoročně opakujícím aktivitám přibýly spolku nové projekty (MAS Svatojiřský les, z.s., 2017):

- **Místní akční plán rozvoje vzdělávání v ORP Mladá Boleslav**, který měl pomoci s problémy spojenými se vzděláváním žáků do 15 let (spolupráce na projektu trvá dodnes)
- **Svatojiřský poklad** vznikl z iniciativy samotné MAS. Jednalo se o projekt, který měl finančně podpořit vybrané akce pořádané členy spolku (trvá do dnes).

V tomto roce také spolek přišel s nápadem začít pořádat neformální setkávání starostů z obcí spadajících do území MAS. Mělo se jednat o akce, na kterých docházelo k výměně zkušeností, názorů atd. K této činnosti začala MAS za poplatek půjčovat nově nakoupený mobiliář (pivní sety, party stany). Obě aktivity trvají do dnešní doby (MAS Svatojiřský les, z.s., 2017).

V roce 2017 se hlavní činnost spolku zaměřovala na různé události týkající se vzdělávání. Během roku pořádala několik menších akcí např. snídani starostů, exkurzi „Kutnohorsko inspiruje“ nebo setkání se senátorem Ing. Tomášem Czerninem atd. Nabízela pomoc z projektu Svatojiřský pokad (MAS Svatojiřský les, z.s., 2018).

V roce 2018 spolek pořádal několik seminářů zaměřených na IROP a Program rozvoje venkova. Na začátku září téhož roku zorganizoval v hotelu Jívák na Loučeni „VEČÍREK s MASkou aneb setkávání členů a zástupců obcí“ (MAS Svatojiřský les, z.s., 2019).

V ten samý rok vyhlásila MAS Svatojiřský les celkem tři výzvy. Dvě výzvy (oblast doprava, vzdělání) byly zveřejněny v rámci **IROP**. V první výzvě v oblasti vzdělávání byly podpořeny tři projekty částkou 5 328 700 Kč. V druhé výzvě v oblasti dopravy došlo k ukončení žádostí o dotaci až v roce 2019. Jedna výzva byla spuštěna v rámci **Programu rozvoje venkova**, kdy došlo k alokaci 4 864 726 Kč mezi osm projektů na oblasti (MAS Svatojiřský les, z.s., 2019):

- Zemědělství;
- Zpracování produktů;
- Podnikání.

V roce 2019 spolek zajistil pro zástupce obcí prohlídku budov senátu a uspořádal exkurzi na Sedlčansko (MAS Svatojiřský les, z.s., 2020).

Po uzavření žádostí podaných v roce 2018, které bylo možné podat do roku 2019 v rámci IROP konkrétně v oblasti dopravy bylo v tomto roce podpořeno šest projektů částkou 9 343 947 Kč (MAS Svatojiřský les, z.s., 2020).

Následně byly vypsány tři nové výzvy (MAS Svatojiřský les, z.s., 2020):

1. **Program rozvoje venkova ČR** (oblasti podpory zemědělství, zpracování produktů, podnikání) - podpořeno 25 projektů částkou 11 173 920 Kč.
2. **IROP v oblasti jednotky požární ochrany** - odsouhlasená alokace 885 245 Kč na 2 projekty.

3. **IROP v oblasti sociální podnikání** - do výzvy nebyl přijat žádný projekt.

V posledním roce 2020 došlo k několika zásadním změnám ve fungování spolku, které nastaly po vypuknutí pandemie COVID-19. Veškerá komunikace související se spolkem probíhala online formou. Konaly se online semináře, školení a zasedání orgánů. Aktivita zaměstnanců však neustávala, a i nadále se snažily realizovat již z minulosti probíhající projekty. Zároveň se začalo pracovat na nové strategii pro programové období 2021 - 2027 (MAS Svatojiřský les, z.s., 2021).

Přes veškeré problémy spojené s touto nečekanou situací došlo spolkem k vypsání třech výzev (MAS Svatojiřský les, z.s., 2021):

1. **Program rozvoje venkova ČR** (oblasti podpory zemědělství, zpracování produktů, podnikání) - schváleno 8 projektů mezi které se rozdělila částka 2 364 000 Kč.
2. **IROP v oblasti vzdělávání** - schváleno 6 projektů s alokací 9 749 802 Kč.
3. **IROP v oblasti sociální podnikání** - žádosti bylo možné podat do konce ledna roku 2021.

4.4 Vývoj činnosti MAS Svatojiřský les za období 2021-2024

Poslední sledované období bude ve svém počátku stále ovlivněno pandemií COVID-19. Kvůli této situaci došlo ke zpoždění při zpracování nové strategie SCLLD, na které se stále na začátku tohoto období pracovalo.

Na začátku roku 2021 stále probíhaly veškeré aktivity online formou (školení, zasedání, realizace projektů). Až v červenci došlo v tomto roce ke schválení nové strategie SCLLD. Novou a jedinou tento rok pořádanou akcí bylo „**Jablkohraní**“. Tato událost se následně stala každoročně opakovanou aktivitou (MAS Svatojiřský les, z.s., 2022).

V průběhu roku byly vypsány spolkem pouze dvě výzvy (MAS Svatojiřský les, z.s., 2022):

1. **Program rozvoje venkova ČR** (oblasti podpory zemědělství, zpracování produktů, podnikání) - podpořeno 6 projektů částkou 1 812 065 Kč.
2. **IROP v oblasti sociální podnikání** (oblasti podpory infrastruktura pro předškolní vzdělávání, infrastruktura základních škol a infrastruktura pro zájmové, neformální a celoživotní vzdělávání) - v této výzvě došlo ke schválení 5 projektů, do kterých se alokovalo 8 437 243 Kč.

V roce 2022 se naplno obnovila veškerá aktivita spolku. Přičemž mohlo opět docházet ke přímému kontaktu v rámci seminářů k projektům. Došlo k obnovení velmi oblíbených akcí s názvem „Neformální setkávání starostů“ a „Poznejte náš venkov“ a v neposlední řadě se mohli zástupci MAS opět účastnit několika akcí např. LEADERfestu 2022 (MAS Svatojiřský les, z.s., 2023).

V tomto roce byla MAS otevřena pouze jedna výzva, konkrétně **Program rozvoje venkova ČR** (oblasti podpory zemědělství, zpracování produktů, podnikání), kdy úspěšně dosáhlo na dotaci 18 projektů a získalo tak částku 5 727 706 Kč (MAS Svatojiřský les, z.s., 2023).

Následující rok 2023 spolek uspořádal několik akcí např. setkání s místním leadrem, logopedkou Míšou Beznoskovou na téma „Jak pomoci dětem s narušenou komunikační schopností (nejen) ve škole“ nebo sjednal několik schůzek s různými řediteli a ředitelkami MŠ a ZŠ. Zástupci MAS se zúčastnili několika zajímavých seminářů na téma např. „SMART možnosti podpor pro organizace působící ve venkovském prostoru“ nebo „Cesty za inspirací aneb Mikroregion Slušovicko se vzdělává“ (MAS Svatojiřský les, z.s., 2024a).

Novou činností tohoto spolku byla aktivita soustředěná na přípravu a uskutečňování projektů v rámci programu **Nová zelená úsporám Light**, zaměřeného především na zlepšení energetické účinnosti rodinných domů seniorů. Zároveň se v území MAS uskutečnil pilotní projekt **EnKo** neboli energetického koordinátora, jehož cílem bylo poskytovat subjektům z veřejné i soukromé sféry poradenství a odbornou podporu spojenou s tvorbou projektů. Posledním větším projektem, na kterém se spolek spolu s 13 místními akčními skupinami podílel byl **ENERKOM** - energie do komunit. Pod záštitou NS MAS ČR a s norským partnerem SoCentral vznikl projekt, který měl obcím pomoci s problematikou rozvoje komunitní energetiky (MAS Svatojiřský les, z.s., 2024a).

V roce 2023 byly MAS spuštěny celkem čtyři výzvy. V rámci IROP došlo k vyhlášení výzev v oblasti hasiči a vzdělávání. U těchto výzev došlo k uzavření žádostí až v následujícím roce. V Programu rozvoje venkova spolek vypsál dvě výzvy, kdy u jedné došlo k přesahu do roku 2024. V rámci ukončené výzvy z **Programu rozvoje venkova ČR** (oblasti podpory zemědělství, podnikání) byly částkou 2 108 950 Kč podpořeny 3 projekty (MAS Svatojiřský les, z.s., 2024a).

V posledním ze zkoumaných roků je rok 2024. MAS Svatojiřský les byla v tomto roce opět velmi aktivní. Spolek podpořil dva příměstské tábory konající se v Mladé Boleslavi. Jednou

z mnoha uspořádaných akcí v tomto roce byla událost s názvem „Teacher's Day“, kdy ve spolupráci se Zámek Loučeň, ZOO Chleby a Mirakulum Milovice představila vzdělávací programy pro pedagogy MŠ a ZŠ.

Kromě již opakujících se dotačních výzev z předchozích let došlo v tomto roce ze strany spolku také k otevření několika nových. Jednou novinkou byl operační program **Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost**, který měl pomoci podnikatelům s přechodem na digitalizaci a automatizaci. Další změnou bylo zrušení operačního programu Rozvoje venkova, který byl nahrazen **Strategickým plánem Společné zemědělské politiky**. Podpora z tohoto plánu byla zaměřena na čtyři oblasti (MAS Svatojiřský les, z.s., 2025):

- Podnikání malých a středních podniků
- Základní služby a obnova obcí
- Neproduktivní infrastruktura v krajině
- Lesnictví

Do března roku 2024 bylo možné podat žádosti do dvou výzev, které byly vyhlášený na konci roku 2023. Jednalo se o výzvy v rámci IROP. Podpořeno tedy bylo v tomto roce v těchto oblastí celkem šest projektů (MAS Svatojiřský les, z.s., 2025):

1. **Oblast Hasiči** - podpořeny 4 projekty částkou 1 465 263 Kč.
2. **Oblast Vzdělávání** - schváleny 2 projekty s alokací 3 708 657 Kč.

Zároveň MAS Svatojiřský les otevřela tři nové výzvy v IROP (MAS Svatojiřský les, z.s., 2025):

1. **Oblast Cestovní ruch** - schváleny 2 projekty s podporou 1 955 484 Kč.
2. **Oblast Doprava** - podpořeno 5 projektů finanční dotací 7 348 865 Kč.
3. **Oblast Vzdělávání** - v této výzvě došlo ke schválení 3 projektů s následnou alokací 4 051 582 Kč.

Další jedna výzva byla otevřena v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky (MAS Svatojiřský les, z.s., 2025):

1. **Oblast Podnikání malých a středních podniků** - podpořeno 16 projektů částkou 4 500 469 Kč.
2. **Oblast Základní služby a obnova obcí** - vybráno 17 projektů s následnou alokací 6 172 007 Kč.

3. **Oblast Neproduktivní infrastruktura v krajině** - schváleny 2 projekty částkou 918 650 Kč.

Dvě výzvy byly spuštěny v rámci operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost, ve kterém byl podpořen pouze jeden projekt částkou 1 009 986 Kč (MAS Svatojiřský les, z.s., 2025).

Do konce ledna 2024 bylo možné podat žádosti do poslední vyhlášené výzvy v Programu rozvoje venkova, která byla určena pro zemědělce. Spolek pomohl zrealizovat dva projekty s celkovou výší dotace 550 300 Kč.

4.5 Shrnutí činností MAS Svatojiřský les

MAS Svatojiřský les se po dobu svého působení v území aktivně podílí na jeho rozvoji a růstu. Prostřednictvím různých projektů podporuje zlepšení kvality života obyvatel, rozvoj místní infrastruktury, podnikání i komunitního života. Díky úzké spolupráci se zástupci veřejného i soukromého sektoru se daří efektivně využívat dostupné zdroje a vytvářet podmínky pro udržitelný rozvoj celého regionu.

Činnosti spolku je možné rozdělit do dvou kategorií. První z nich se týká pomoci při zprostředkování dotací, kdy spolek poskytuje podporu žadatelům v celém procesu – od přípravy projektů až po administraci žádostí. Každý rok organizuje nespočet seminářů informující o dotačních výzvách a sama MAS se účastní školení a seminářů týkajících se této problematiky. Druhou kategorií je vlastní činnost spolku, která zahrnuje realizaci svých projektů, organizaci akcí a aktivit přispívajících k rozvoji území a posilování místních komunit.

Program LEADER spadal od samého počátku pod Program rozvoje venkova. Na začátku své existence v roce 2007 bylo podpořeno částkou 2 250 000 Kč šest projektů v rámci LEADER 2007.

Na začátku roku 2014 (začátek nového programového období 2014 - 2020) bylo z předchozího programového období konkrétně z programu LEADER vyplaceno 19 projektů v celkové výši 4 940 273 Kč. Tento údaj bude ještě součástí následující tabulky, protože souvisí s prvním programovým obdobím.

V programovém období 2007 - 2013 bylo z Programu rozvoje venkova ČR podpořeno celkem 69 projektů, a to v celkové výši 22 769 928 Kč (*Tabulka 8*). V letech 2008 a 2009 nebylo možné přes MAS rozdělit žádné finanční prostředky, protože to Česká republika neumožňovala.

Financování projektů pomocí MAS bylo možné až od roku 2010, kdy začalo opětovné čerpání finančních prostředků.

Tabulka 8: Přehled projektů za období 2007 - 2014

Rok	Částka (Kč)	Počet projektů
2007	2 250 000	6
2008	-	-
2009	-	-
2010	4 294 796	10
2011	3 080 326	7
2012	7 456 621	23
2013	7 938 185	29
2014	4 940 273	19
Celkem	22 769 928	69

Zdroj: Vlastní zpracování

Přehled programů s počtem projektů a výší dotace v období 2014 - 2020 (Tabulka 9). Celkově bylo s pomocí MAS Svatojiřský les zrealizováno 58 projektů s částkou přesahující 43 000 000 Kč.

Tabulka 9: Přehled programů za období 2014 - 2020

Název programu	Počet projektů	Výše dotace (Kč)
Integrovaný regionální operační program	17	25 307 699
Program rozvoje venkova	41	18 402 646
Celkem	58	43 710 345

Zdroj: Vlastní zpracování

Z celého programového období 2021 - 2027 nelze vyvozovat žádné detailnější závěry, jelikož toto období stále probíhá a každým dnem se situace mění. Z výše uvedených údajů lze vytvořit pouze přehled za období 2021 - 2024 (Tabulka 10). Prozatím bylo podpořeno skrz MAS Svatojiřský les 83 projektů přesahující částkou 48 000 000 Kč.

Tabulka 10: Přehled programů za období 2021 - 2024

Název programu	Počet projektů	Výše dotace (Kč)
Integrovaný regionální operační program	21	26 967 094
Program rozvoje venkova/ Strategický plán Společné zemědělské politiky	62	21 239 847
Celkem	83	48 206 941

Zdroj: Vlastní zpracování

Za období 2021 - 2024 se podařilo realizovat výrazné množství projektů, a to i přesto, že jde teprve o jeho polovinu. Během těchto tří let bylo podpořeno celkem 83 projektů v celkové

hodnotě 48 206 941 Kč. Pro srovnání, v předchozích dvou obdobích, tedy za celkových 13 let, bylo podpořeno 127 projektů za částku 66 480 273 Kč. Je tedy zřejmé, že tempo realizace projektů v současném období je výrazně vyšší, a již nyní se počet podpořených projektů téměř rovná součtu z předchozích let. To ukazuje nejen na efektivnější využívání prostředků, ale také na rostoucí zájem o jejich čerpání.

Spolek během svého působení navázal řadu spoluprací i s jinými místními akčními skupinami, mezi nimiž je např. dlouhodobé partnerství při udělování a propagaci značky **„Polabí regionální produkt®“**, která podporuje místní výrobce a zviditelňuje původ kvalitních regionálních produktů.

MAS Svatojiřský les ze své iniciativy realizuje velké množství vlastních aktivit.

Jednou z větších akcí, kterou MAS pravidelně pořádala, je **„Poznejte náš venkov“**, jež v roce 2022 oslavila své 10. výročí. Tato akce si získala oblibu mezi místními obyvateli i návštěvníky a představuje jedinečnou příležitost k poznávání místních producentů, tradic a komunitního života. Akce se od roku 2024 z důvodu finanční náročnosti nepořádá.

MAS každoročně organizuje putovní akci **„Jablkohraní“**, zaměřenou na propagaci jablek a všeho, co s nimi souvisí. Tato celodenní akce se každoročně koná na jiném místě regionu a doposud proběhly čtyři ročníky: v roce 2021 v zámeckém parku ve Křinci, v roce 2022 v areálu koupaliště v Luštěnicích, v roce 2023 u kulturního domu na Loučeni a v roce 2024 v Dymoparku v Dymokurech.

Spolek za určitou úplatu nabízí svým členům mobiliář (party stany a pivní sety), který mohou využít při pořádání akcí.

Další aktivitou financovanou čistě z vlastních prostředků je fond s názvem **„Svatojiřský poklad“**. Celkem z tohoto fondu bylo podpořeno za 8 let (od vzniku 2016) 70 akcí částkou 347 000 Kč.

MAS Svatojiřský les nepůsobí pouze na území České republiky, ale rozvíjí také mezinárodní spolupráce. Aktivně navazuje partnerství se zahraničními subjekty, se kterými sdílí zkušenosti, příklady dobré praxe a společně realizuje projekty s přesahem za hranice regionu. Jedná se např. o subjekty ze Slovenska, Francie, Bosny a Hercegoviny, Estonska, Polska atd. V dnešní době se pracuje také na jedné velmi neobvyklé spolupráci. Mělo by jít o navázání partnerství se subjektem v Turecku. Tyto všechny spolupráce přináší nové podněty a inspiraci pro další rozvoj území a posiluje vazby mezi regiony.

Za svou existenci MAS Svatojiřský les zrealizovala 46 vlastních projektů (např. vydávání propagačního materiálu - letáky, knihy) a pomohla získat zdroje (jiné než dotace) pro dalších 104 projektů.

5 VYHODNOCENÍ ROZHovorŮ

V poslední kapitole dojde k vyhodnocení kvalitativního výzkumu, který bude založen na metodě polostrukturovaného rozhovoru. Rozhovory s představiteli obcí na území MAS Svatojiřský les byly vedeny za účelem získání různorodých pohledů na fungování a vnímání místní akční skupiny v daném území.

Z celkového počtu 35 obcí na území MAS Svatojiřský les byly k rozhovoru osloveni zástupci pěti obcí. Ze zúčastněných obcí měly dvě přibližně 400 obyvatel, další dvě kolem 800 obyvatel a jedna obec přesahovala 1 000 obyvatel. Zapojení obcí různé velikosti přispělo k větší rozmanitosti získaných pohledů a názorů na fungování MAS v území. Mezi zástupci obcí byl jeden starosta, tři starostky a jeden místostarosta, kteří ve vedení obce působí v průměru již 7 let. Kromě jednoho respondenta všichni před nástupem do své současné funkce zastávali v obci jiné pozice (např. účetní, místostarostka). Průměrná délka spolupráce mezi obcemi a MAS Svatojiřský les činí 16 let, což naznačuje dlouhodobé a stabilní zapojení do aktivit místní akční skupiny. Přestože se žádný z respondentů osobně neúčastnil uzavření této spolupráce, jejich zkušenosti svědčí o dobré znalosti fungování MAS Svatojiřský les.

Při realizaci rozhovorů byla plně respektována ochrana osobních údajů všech zúčastněných osob a jejich účast byla zcela dobrovolná. Žádný z respondentů nechtěl být v práci napřímo jmenován.

Rozhovory s představiteli obcí probíhaly ve třech navazujících fázích. V úvodu byli respondenti seznámeni s cílem výzkumného šetření. Rovněž jim bylo sděleno, že rozhovor bude nahráván a jeho obsah využit v diplomové práci. Hlavní část rozhovoru se zaměřovala na témata související s výzkumnou částí diplomové práce. Kladené otázky byly rozšiřovány o doplňující dotazy s cílem lépe porozumět odpovědím a získat hlubší vhled do problematiky. Během rozhovorů byla věnována pozornost aktivnímu naslouchání a snaze rozvíjet odpovědi respondentů tam, kde to bylo vhodné. Závěrečná fáze rozhovoru byla věnována poděkování respondentům za jejich čas a ochotu zúčastnit se výzkumu.

Cílem této práce je zmapovat činnost Místní akční skupiny Svatojiřský les a vyhodnotit dopady této činnosti do území. K naplnění tohoto cíle bylo nezbytné porovnat názory jednotlivých zástupců zapojených obcí prostřednictvím rozhovorových otázek, které byly formulovány tak, aby směřovaly k zodpovězení hlavní výzkumné otázky: **Jaký je dopad činnosti MAS Svatojiřský les na rozvoj obcí?**

Tato výzkumná otázka byla rozpracována čtyřmi dílčími výzkumnými otázkami:

- Jaké jsou zkušenosti obcí se spoluprací s MAS?
- Jaký vliv má tato spolupráce na rozvoj aktivit a celkovou proměnu obcí?
- Jak obce využívají nabídku spolupráce a podpory ze strany MAS mimo oblast dotací?
- Jak obce vnímají spolupráci z dlouhodobější perspektivy?

Odpovědi na formulované otázky jsou shrnuty v následujícím textu. Úplné znění jednotlivých rozhovorů je uvedeno v příloze (B - F) této práce. Každý respondent byl označen číslem podle pořadí, ve kterém proběhl jeho rozhovor.

5.1 Jaké jsou zkušenosti obcí se spoluprací s MAS?

Respondent č. 1 uvedl, že si přesně nepamatuje důvod zahájení spolupráce s MAS Svatojiřský les, protože k ní došlo již v roce 2008, ale předpokládá, že šlo o potřebu konzultací nebo spolupráci na projektech. S MAS jsou v kontaktu přibližně jednou měsíčně, v závislosti na aktuálně probíhajících projektech. Komunikace podle něj probíhá bez zásadních komplikací. Nejčastější formou spolupráce mezi obcí a MAS je poradenství.

Respondentka č. 2 uvedla, že se osobně neúčastnila počátků spolupráce s MAS Svatojiřský les, ale důvodem podle ní bylo především získávání dotací. Kontakt s MAS probíhá minimálně jednou měsíčně, v období aktivního řešení dotací i častěji. Komunikace je podle jejích zkušeností bezproblémová a vždy jí bylo vyhověno. Nejčastější forma spolupráce je zaměřena na dotace a poradenství, přičemž oceňuje i projekty MAS zaměřené na sdílení příkladů dobré praxe z jiných regionů např. v oblasti sociálního bydlení nebo školství.

Respondentka č. 3 se domnívá, že spolupráce obce s MAS Svatojiřský les byla navázána za účelem podpory obce, zejména v oblasti dotační politiky a poradenství. S MAS je v kontaktu téměř na denní bázi, jelikož aktuálně řeší několik projektů. Pokud se zrovna žádné projekty neřeší, komunikuje se spolkem přibližně jednou za čtrnáct dní. Nejčastější formou spolupráce je poradenství a podpora v oblasti dotací. Komunikaci hodnotí pozitivně a nevzpomíná si na žádné závažnější komplikace.

Respondentka č. 4 řekla, že přesnou historii vzniku spolupráce s MAS Svatojiřský les nezná, protože k ní došlo za předchozího vedení obce, nicméně věří, že záměrem byla snaha o spolupráci mezi obcemi, což hodnotí jako správné rozhodnutí. S MAS je v poměrně častém kontaktu, a to zejména díky svému šestiletému působení v řídicím výboru. Konkrétně dochází ke kontaktu s MAS zhruba pětkrát do měsíce, podle aktuálních potřeb. Komunikaci hodnotí

jako bezproblémovou. Nejčastější formou spolupráce je poradenství. MAS poskytuje služby nejen obci, ale také místním spolkům, podnikatelům a široké veřejnosti, kteří jsou díky tomu často při čerpání dotací úspěšní.

Respondent č. 5 odpověděl, že se do uzavření spolupráce s MAS osobně nezapojil, ale domnívá se, že hlavní motivací tehdejšího vedení obce byla možnost čerpat prostředky z dotačních programů. Spolupráce s MAS probíhá na týdenní bázi, zejména v rámci projektové činnosti. Komunikace je bezproblémová a nejčastější formou spolupráce je výměna informací – ať už prostřednictvím manažerů MAS, nebo během formálních i neformálních setkání starostů a zástupců obcí.

Respondenti na dílčí výzkumnou otázku „**Jaké jsou zkušenosti obcí se spoluprací s MAS?**“ odpověděli podobně v tom, že zkušenosti se spoluprací s MAS Svatojiřský les jsou převážně pozitivní. Spolupráce většinou vznikla kvůli potřebě konzultací, poradenství a získávání dotací, přičemž komunikace probíhá pravidelně, bez zásadních komplikací. Obce oceňují zejména podporu v oblasti dotační politiky, poradenství a výměnu informací. Kontakty se liší frekvencí podle aktuálních projektů, od měsíční až po téměř denní. MAS také pomáhá nejen obcím, ale i místním spolkům a podnikatelům, což vede k úspěšnému čerpání dotací a sdílení dobré praxe.

5.2 Jaký vliv má tato spolupráce na rozvoj aktivit a celkovou proměnu obcí?

Respondent č. 1 uvedl, že MAS obci pomáhá s realizací projektů, konkrétně například s aktuálně probíhajícím projektem přestavby školní družiny. Jelikož dotace byla vázána na MAS, spolupráce byla v tomto případě nezbytná. Obec skrz MAS realizuje spíše krátkodobé projekty. Projekt školní družina byl prozatím největším projektem v rámci jejich dosavadní spolupráce, na který je vedení obce nejvíce pyšné. Přestože není možné zatím přesně určit dopad projektu na život v obci, očekává se, želepší podmínky pro děti a umožní lepší využití prostoru. Podle respondenta se žádný z projektů v minulosti neopakoval.

Respondentka č. 2 považuje spolupráci s MAS za důležitou zejména kvůli odbornému poradenství a výrazně nižším nákladům na přípravu projektů ve srovnání s komerčními firmami. Projekty bývají různě časově náročné. Mezi konkrétní projekty uskutečněné ve spolupráci s MAS patří např. rekonstrukce zázemí obecního úřadu, zajištění rozhlasového systému nebo aktuální žádost o dotaci na sypač a výměnu oken. Nejvíce je pyšná na aktuální projekt pořízení sypače a výměny oken, který ve spolupráci s MAS právě probíhá. Respondentka vnímá spolupráci jako přínosnou a věří, že výsledky těchto projektů pozitivně

ovlivňují život v obci např. zvyšováním bezpečnosti. Žádný z projektů nebyl v minulosti opakován.

Respondentka č. 3 potvrdil, že MAS jim výrazně pomáhá s realizací projektů a nabízí odborné poradenství, které by jinak obec musela hledat jinde. Projekty jsou spíše krátkodobé až střednědobé, jako rekonstrukce hasičské zbrojnice, úpravy parku či zahrada mateřské školky. Nejvíce je pyšná na parkové úpravy, které podle ní významně zlepšují život v obci. Opakování projektů v minulosti nebylo.

Respondentka č. 4 uvedl, že MAS obci výrazně pomáhá zejména se střednědobými projekty, jako je pořízení hasičského auta, vybavení IT třídy nebo oprava pomníků. Existence MAS však není rozhodujícím faktorem pro uskutečnění projektů, i když bez ní by pomoc nebyla tak snadná. Nejvíce je pyšná na dva projekty obnovu pomníku a IT třídu. První projekt zlepšuje prostředí pro občany a druhý projekt zkvalitňuje školní výuku. Žádný projekt se v minulosti neopakoval.

Respondent č. 5 zdůraznil, že MAS je klíčová zejména pro menší, tematicky specifické projekty, které by jinak nebyly dostupné, například malé chodníky nebo vybavení škol. Většina projektů je krátkodobá. Jednalo se např. o pořízení komunální techniky, mobiliáře, chodníky, turistický přístřešek či školní rekonstrukci. Mezi projekty, na které je nejvíce pyšný patří turistický přístřešek s netradiční architekturou a vybavení školní laboratoře. Rekonstrukce školní laboratoře výrazně ovlivňuje život dětí v obci. V oblasti školství se v obci realizovalo několik opakujících se projektů.

Respondenti na druhou dílčí výzkumnou otázku „**Jaký vliv má tato spolupráce na rozvoj aktivit a celkovou proměnu obcí?**“ odpověděli, že spolupráce s MAS významně přispívá k rozvoji obcí prostřednictvím podpory různých projektů, které zlepšují podmínky pro děti, zkvalitňují školství, zvyšují bezpečnost, zlepšují infrastrukturu a celkovou kvalitu života obyvatel. Obce oceňují odborné poradenství a pomoc při získávání dotací, což usnadňuje realizaci aktivit a přispívá k celkové pozitivní proměně jejich území.

5.3 Jak obce využívají nabídku spolupráce a podpory ze strany MAS mimo oblast dotací?

Respondent č. 1 zmínil, že obec zatím s MAS nespolupracuje jinak než v rámci dotačních projektů, ale využívá jejich půjčovnu mobiliáře (stánky, lavice, stany). Spolky, např. SDH,

čerpají na své akce peníze ze Svatojiřského pokladu. Zástupci obce se pokaždé snaží účastnit akcí pořádaných MAS, zejména těch důležitých.

Respondentka č. 2 uvedla, že jiné, než dotační projekty s MAS nerealizují. Jejich spolupráce bývá formou zapůjčení mobiliáře. Jedná se o stany, stánky, pívni sety nebo plackovačky, které obec využívá při pořádání různých akcí. Tuto možnost považuje za výhodnou, protože obec nemusí tyto věci nakupovat a skladovat. Spolky v obci možnosti čerpat prostředky ze Svatojiřského pokladu nevyužívají. Respondentka se pravidelně účastní neformálních setkání starostů a exkurzí pořádaných MAS, které považuje za přínosné.

Respondentka č. 3 odpověděla, že mimo dotační projekty spolupracovala s MAS například při pořádání oslav 700 let obce, kde měla MAS svůj prezentační stánek a program pro děti. Do budoucna by ráda spolupráci rozšířila, např. při akcích v nově vznikajícím parku. Tento typ spolupráce hodnotí velmi pozitivně. Obec rovněž využívá možnosti zapůjčení mobiliáře od MAS, především stánků. Spolky v obci Svatojiřský poklad nevyužívají. Respondentka se také dle časových možností účastní seminářů, školení a neformálních setkání starostek a starostů pořádaných MAS, která považuje za přínosná.

Respondentka č. 4 řekla, že s MAS spolupracuje i mimo dotační projekty, zejména při pořádání akcí, jako bylo např. Jablkohraní. Tento typ spolupráce hodnotí jako velmi přínosný. Obec pravidelně využívá možnosti zapůjčení mobiliáře od MAS, např. pívních setů, stánků či lisu na ovoce. Svatojiřský poklad v posledních letech spolky v obci téměř nevyužívají, a to i přes opakované výzvy. Podle respondentky je důvodem především neochota vyplňovat žádost. V minulosti však spolky tuto formu podpory čerpaly. Sama respondentka se aktivně zapojuje do akcí pořádaných MAS např. exkurzí, seminářů nebo tematických programů. Účastní se jich vždy, když jí to dovolí časové možnosti.

Respondent č. 5 potvrdil, že obec spolupracuje s MAS i na jiných akcích než dotačních. Jednalo se např. o akci Jablkohraní. Tato akce se uskutečnila minulý rok na území jejich obce. Respondent hodnotí tuto spolupráci pozitivně, i když by si přál více takových akcí, které by do obce přilákaly více návštěvníků. O dalších možnostech podpory, jako je půjčování mobiliáře, obec ví a aktivně je využívá. Respondent se vždy snaží účastnit všech akcí MAS, včetně neformálních setkání starostů, seminářů a školení.

Na třetí dílčí výzkumnou otázku „**Jak obce využívají nabídku spolupráce a podpory ze strany MAS mimo oblast dotací?**“ respondenti odpověděli, že využívají nabídku spolupráce a podpory ze strany MAS mimo oblast dotací především formou zapůjčení

mobiliáře, které využívají při pořádání různých akcí. Dále se aktivně zapojují do kulturních a společenských událostí pořádaných MAS.

5.4 Jak obce vnímají spolupráci z dlouhodobější perspektivy?

Respondent č. 1 uvedl, že aktuálně probíhá spolupráce s MAS na jednom projektu. V minulosti obec podávala žádosti o dotaci na vybavení hřiště pro mateřskou školu, ale dvakrát neuspěla. Přesto respondent nevyklučuje, že by v budoucnu zkusili žádat znovu. Na otázku, zda prošel spolek nějakým vývojem nedokázal odpovědět. Vyzdvihl však, že spolupráci s MAS hodnotí pozitivně, oceňuje zejména dobrou informovanost a kvalitu konzultací. Naopak za problematické považuje netransparentnost při rozhodování o přidělení dotací a způsob bodového hodnocení, který podle něj nedostatečně reflektuje význam projektů. Přimlouval by se za změnu hodnoticích kritérií ve prospěch projektů s vyšší přidanou hodnotou pro obec, zejména v oblasti školství.

Respondentka č. 2 konstatovala, že v současnosti má obec v jednání jeden projekt přes SZIF, který prošel MAS a čeká na finální hodnocení. Do budoucna je spolupráci s MAS otevřená, záleží na vyhlášených výzvách. Vývoj MAS vnímám jako velmi pozitivní. Uvedla, že si podle ní MAS postupně buduje silnější postavení v regionu, rozšiřuje své aktivity a zvyšuje povědomí nejen mezi obcemi, ale i mezi občany. Respondentka spolupráci s MAS hodnotí pozitivně, oceňuje jejich aktivitu a pomoc při programech jako Zelená úsporám, který využilo v obci několik občanů. Za nedostatek považuje chybějící podporu v administraci veřejných zakázek, kterou by obcím u větších projektů velmi usnadnila.

Respondentka č. 3 řekla, že aktuálně má v jednání tři projekty s MAS. Vývoj MAS hodnotí pozitivně. Organizace se podle ní posouvá vpřed, rozšiřuje nabídku možností a aktivně hledá cesty ke spolupráci s obcemi. Na spolupráci oceňuje především kvalitní komunikaci a pořádání seminářů a akcí. Žádné zásadní nedostatky ani překážky ve spolupráci nevnímá.

Respondentka č. 4 uvedla, že aktuálně spolupracují s MAS na dvou projektech. Vývoj MAS hodnotí pozitivně, vidí stoupající zájem starostů i organizací a zlepšení propagace. Spolupráci považuje za bezproblémovou. Jedinou překážkou, kterou zmínila, je narůstající administrativní zátěž. Následně projevila obavy týkající se budoucího financování MAS. Za možnou cestu udržitelnosti vidí rozvoj doplňkových činností např. provoz moštárny jako služby pro občany a zároveň zdroje příjmů spolku.

Respondent č. 5 zmínil, že obec aktuálně spolupracuje s MAS na několika projektech a do budoucna plánuje zapojení zejména v oblasti energetiky. MAS vnímá jako organizaci,

kteřá se dynamicky rozvíjí. Dále si všímá, že se MAS lépe dokáže pružně přizpůsobovat neustále se měnícím podmínkám dotačního prostředí. Za významný přínos MAS považuje její roli při propojování lidí v regionu. Největší překážku vidí v omezených finančních možnostech. Uvítal by rozšíření mobiliáře o vybavení jako je např. stage. Uvedl, že by tuto možnost často využívali, protože se v obci snaží pořádat i několik akcí ročně.

Na čtvrtou dílčí výzkumnou otázku „**Jak obce vnímají spolupráci z dlouhodobější perspektivy?**“ odpověděli, že vnímají spolupráci s MAS z dlouhodobého hlediska převážně pozitivně, oceňují zejména zlepšující se komunikaci, rozšiřování aktivit a rostoucí význam MAS v regionu. Zároveň však upozorňují na některé překážky, jako jsou narůstající administrativní zátěž, omezené finanční zdroje a potřeba větší transparentnosti při hodnocení projektů, přičemž většina obcí plánuje spolupráci i do budoucna a vidí v ní důležitou podporu rozvoje.

5.5 Shrnutí kvalitativního výzkumu

Sledované obce se nacházejí na území MAS Svatojiřský les, což umožnilo získat různorodé pohledy z prostředí s obdobným regionálním kontextem. Zároveň však šlo o obce různé velikosti, od menších po větší obce s širší infrastrukturou a více obyvateli. Tato pestrost přispěla k bohatšímu spektru názorů a zkušeností, které reflektují odlišné výzvy i přístupy k řízení obce v závislosti na jejím charakteru.

Na základě uskutečněného praktického zkoumání se podařilo zjistit, že spolupráce obcí s MAS Svatojiřský les má společné rysy napříč různými lokalitami i vedením obcí. Všichni se shodují na tom, že hlavním impulzem pro navázání spolupráce mezi obcí a spolkem byla potřeba podpory v oblasti dotační politiky nebo poradenství. MAS Svatojiřský les je vnímána jako partner, který pomáhá s orientací v dotačních možnostech a poskytuje odborné konzultace k projektům, což přispívá k úspěšnému čerpání finančních prostředků.

Dále je patrné, že komunikace mezi obcemi a MAS Svatojiřský les probíhá pravidelně a je ze strany všech respondentů hodnocena jako bezproblémová. Frekvence kontaktu se liší v závislosti na konkrétních aktivitách a aktuálních potřebách. V tomto směru se liší osobní zkušenosti jednotlivých respondentů.

Nejčastější formou spolupráce mezi obcemi a MAS Svatojiřský les je poskytování odborného poradenství, zejména v oblasti dotačních možností a projektové podpory. Kromě toho je důležitou součástí spolupráce i pravidelná výměna informací, která probíhá jak prostřednictvím manažerů MAS, tak během formálních i neformálních setkání zástupců obcí. Jeden

z respondentů rovněž oceňuje aktivity MAS zaměřené na sdílení příkladů dobré praxe z jiných regionů, což přispívá k rozvoji a inspiraci v různých oblastech komunitního života.

Respondenti jednoznačně potvrzují, že MAS hraje klíčovou roli při realizaci různých krátkodobých až střednědobých projektů v obcích. Mezi projekty realizované na území těchto pěti obcí patří např. rekonstrukce obecního úřadu, zajištění rozhlasového systému, úpravy parku, pořízení hasičského auta, vybavení IT tříd, stavba turistického přístřešku nebo rekonstrukce několika tříd. Respondenti oceňují přínos těchto projektů ke zlepšení podmínek pro obyvatele, ať už jde o zvýšení bezpečnosti, zkvalitnění školní výuky nebo zlepšení veřejného prostoru. Jeden z respondentů vnímá spolupráci jako přínosnou a důležitou, zejména díky nižším nákladům na přípravu a odborné podpoře, kterou by obce jinak obtížně zajišťovaly samostatně. Čtyři respondenti uvedli, že v jejich obci se žádný z projektů nikdy neopakoval. Výjimkou byl respondent, který uvedl, že u nich v obci se opakovaly některé školní projekty. Konkrétně šlo o opravy tříd, které probíhaly v několika etapách a došlo tak k financování v různých časových intervalech.

Dva respondenti zmínili, že obec zatím s MAS nespolupracuje jinak než v rámci dotačních projektů. Ve zbylých třech obcích se v minulosti již konala nějaká akce ve spolupráci s MAS. V jedné šlo o spolupráci při pořádání oslav obce, ve dvou obcích se pak konalo Jablkohraní, které proběhlo na jejich území. Všichni tři respondenti, u kterých se tyto akce konaly, hodnotili spolupráci jako velmi přínosnou. Všichni respondenti uvedli, že využívají mobiliář, který MAS Svatojiřský les nabízí. Dva respondenti řekli, že spolky v obci buď aktivně čerpaní finanční prostředky z fondu spolku (Svatojiřský poklad), nebo je v minulosti již čerpaly. Ve dvou obcích k čerpání těchto prostředků nedochází. Všichni respondenti se pravidelně nebo podle svých časových možností účastní různých akcí pořádaných MAS, včetně důležitých setkání, seminářů, exkurzí a tematických programů. Čtyři respondenti mají s MAS Svatojiřský les právě rozjednanou spolupráci na nějakém projektu. Všichni respondenti doufají v pokračování spolupráce i v budoucnu.

Z vyhodnocení dílčích výzkumných otázek je možné formulovat odpověď na hlavní výzkumnou otázku „**Jaký je dopad činnosti MAS Svatojiřský les na rozvoj obcí?**“ následovně:

Všichni respondenti hodnotí dopad činnosti MAS Svatojiřský les na rozvoj obcí pozitivně. Respondenti se shodují, že vývoj spolku má rostoucí tendenci a hodnotí ho velmi kladně. Čtyři z pěti respondentů uvedli při hodnocení spolupráce s MAS negativa, přičemž každý zmínil

zcela odlišný problém a žádné negativum se mezi nimi neopakovalo. Tento fakt svědčí o tom, že vnímání nedostatků spolupráce je velmi individuální a může záviset na konkrétních zkušenostech, potřebách nebo očekáváních. Respondenti mezi negativa zařadili např. vnímanou netransparentnost při rozhodování o přidělení dotací, nedostatečné zohlednění významu projektů v bodovém hodnocení, nedostatek chybějící podpory v administraci veřejných zakázek, narůstající administrativní zátěž nebo omezené finanční možnosti spolku. Každý z respondentů však něco na spolupráci s MAS také vyzdvihl. Ocenili zejména dobrou informovanost a kvalitu konzultací, aktivitu MAS při podpoře projektů, kvalitní komunikaci, velké množství pořádaných seminářů, zlepšující se propagaci, rozšiřování nabídky služeb, schopnost MAS propojovat lidi v regionu a pružně reagovat na měnící se dotační podmínky.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo zmapovat činnost Místní akční skupiny Svatojiřský les a vyhodnotit dopady této činnosti do území.

Diplomová práce je členěna do pěti kapitol, přičemž úvodní dvě jsou věnovány teoretickým pojmům. První kapitola se zaměřuje na vymezení klíčových pojmů, jako jsou region, regionální rozvoj a regionální politika, které tvoří základní rámec pro pochopení celého tématu. Druhá kapitola se věnuje formám spolupráce na místní úrovni, konkrétně pojmům jako mikroregion, dobrovolný svazek obcí a místní akční skupina. Součástí této kapitoly je rovněž podkapitola, která se zabývá metodou LEADER jako nástrojem podpory rozvoje venkovských oblastí.

Třetí kapitola se věnuje metodologii, představuje zvolený způsob sběru dat, přibližuje způsob výběru účastníků a objasňuje důvody, které vedly k využití daného výzkumného přístupu.

Ve čtvrté kapitole je podrobně analyzována činnost MAS Svatojiřský les. Úvodní část kapitoly se věnuje představení samotného spolku, přičemž je popsán důvod jeho vzniku, jeho geografická poloha a struktura členské základny. Následuje zpracování statistických údajů, které se zaměřují na demografické a ekonomické ukazatele obcí nacházejících se na území MAS Svatojiřský les. Závěr kapitoly je věnován vývoji činnosti tohoto spolku od jeho založení v roce 2006 až do dnešní doby. Tento vývoj je rozdělen do tří sledovaných období, která odpovídají jednotlivým programovým obdobím České republiky. Vzhledem k tomu, že aktuální programové období 2021 - 2027 dosud probíhá, je pro účely této analýzy poslední sledované období vymezeno lety 2021 - 2024. V poslední podkapitole je poté uvedeno shrnutí zjištěných informací o činnosti MAS.

Pátá kapitola představuje stěžejní část praktického výzkumu. Pomocí kvalitativní metody polostrukturovaných rozhovorů se zkoumalo, jakým způsobem obce na území MAS Svatojiřský les vnímají spolupráci s tímto spolkem. Zároveň se sledovaly konkrétní dopady, které tato spolupráce přináší. Rozhovory proběhly s pěti zástupci obcí různé velikosti a jejich výpovědi nabídly cenný vhled do praxe fungování místní akční skupiny. Výzkumné šetření bylo realizováno v souladu s cílem diplomové práce a zaměřovalo se na jeho naplnění prostřednictvím porovnání názorů zástupců obcí na území MAS Svatojiřský les. Srovnání odpovědí respondentů na dílčí výzkumné otázky umožnilo formulovat odpověď na hlavní výzkumnou otázku, která byla formulována na základě cíle práce.

Z výpovědí respondentů vyplývá, že spolupráce obcí s MAS je vnímána pozitivně a jako dlouhodobě přínosná, a to nejen z hlediska financování projektů, ale i díky možnosti aktivního zapojení do kulturního a komunitního života regionu. Mimo dotační agendu byla MAS oceňována také za pořádání akcí, zapůjčování mobiliáře a vytváření prostoru pro sdílení zkušeností mezi obcemi.

Přestože byly zmíněny i určité dílčí nedostatky, jako je administrativní zátěž nebo potřeba větší transparentnosti, výzkum potvrdil, že MAS Svatojiřský les sehrává významnou roli v rozvoji území a představuje důležitého aktéra při podpoře veřejné správy, spolků i občanských iniciativ.

V průběhu zpracování a naplňování cíle diplomové práce bylo vysvětleno, že místní akční skupiny představují specifický typ organizací, které začaly v České republice vznikat od roku 2002. Jejich hlavním posláním je přispívat ke zlepšení životních podmínek na venkově a podporovat udržitelný rozvoj venkovských oblastí, zvyšovat kvalitu života místních obyvatel a posilovat spolupráci mezi různými sektory a komunitami v regionu. K realizaci svých aktivit čerpají prostředky jak z evropských, tak i z národních zdrojů. Charakteristickým rysem jejich fungování je tzv. princip zdola nahoru (bottom-up přístup), který staví na aktivní participaci občanů a místních komunit. Díky tomuto přístupu jsou realizované projekty lépe přizpůsobeny specifickým potřebám jednotlivých území.

POUŽITÁ LITERATURA

1. ABBADIA, Jessica. *V čem je rozdíl: Kvalitativní a kvantitativní výzkum?* Online. Mind the GRAPH by Editage. 2023a. Dostupné z: <https://mindthegraph.com/blog/cs/kvalitativni-a-quantitativni-vyzkum/>. [cit. 2025-05-20].
2. ANDĚL, Jiří. *Sociogeografická regionalizace*. Ústí nad Labem: Univerzita J.E. Purkyně, 1996. ISBN 80-7044-112-7.
3. BARTONĚK, Josef. *21. Regionální rozvoj*. Online. Rok v obci. 2015. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/769-21-regionalni-rozvoj/>. [cit. 2024-10-27].
4. BINEK, Jan; KONEČNÝ, Ondřej; ŠILHAN, Zdeněk; SVOBODOVÁ, Hana a CHALOUPKOVÁ, Markéta. *Místní akční skupiny: Leadeři venkova?*. Brno: Mendelova univerzita, 2020. ISBN 978-80-7509-755-2.
5. BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vydání třetí, přepracované a doplněné. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2020. ISBN 978-80-246-4566-7.
6. CENTRUM PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY. *Naše historie*. Online. c2024. Dostupné z: <https://crr.gov.cz/historie/>. [cit. 2024-11-12].
7. CENTRUM PRO VÝZKUM VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ. *Kvalitativní výzkum*. Online. c2022. Dostupné z: <https://cvvm.soc.cas.cz/cz/cvvm/nabidka-vyzkumu?view=article&id=10:kvalitativni-vyzkum&catid=2:uncategorised>. [cit. 2025-05-20].
8. CVIK, Eva Daniela. *Právní aspekty financování regionů soudržnosti*. Vydání: první. Monografie. Ostrava: Key Publishing, 2016. ISBN 978-80-7418-262-4.
9. ČADIL, Jan. *Regionální ekonomie: teorie a praxe*. Beckova edice ekonomie. V Praze: C.H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-191-8.
10. ČESKO, 2000. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. In: *Senát parlamentu České republiky*. Dostupné z: https://www.senat.cz/xqw/xervlet/pssenat/webNahled?id_doc=2827&id_var=2827. [cit. 2024-10-27].
11. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Data pro Místní akční skupiny (MAS)*. Online. 2025. Dostupné z: https://csu.gov.cz/data_pro_mistni_akcni_skupiny_mas. [cit. 2025-05-03].

12. ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Regiony soudržnosti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky*. Online. c2024. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/regiony-soudrznosti-nuts-2-a-kraje-nuts-3-ceske-republiky>. [cit. 2024-10-27].
13. ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony*. Politologie. Praha: Alfa Nakladatelství, 2008. ISBN 978-80-87197-00-4.
14. DOTACEEU.CZ. *Regiony regionální politiky*. Online. c2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/informace-o-fondech/regiony-regionalni-politiky-eu>. [cit. 2024-10-27].
15. EUROPEAN NETWORK FOR RURAL DEVELOPMENT. *Vysvětlení LEADER/CLLD*. Online. 2021. Dostupné z: https://ec.europa.eu/enrd/leader-clld/leader-toolkit/leaderclld-explained_en.html#top-page. [cit. 2025-05-13].
16. EVROPSKÝ ÚČETNÍ DVŮR. *Zvláštní zpráva: Přístup EU LEADER pro rozvoj venkova*. Online. c2022. Dostupné z: <https://op.europa.eu/webpub/eca/special-reports/leader-10-2022/cs/>. [cit. 2025-05-13].
17. HAMMARBERG, Karin; KIRKMAN, Maggie a DE LACEY, Sheryl. Qualitative research methods: when to use them and how to judge them. *Human Reproduction*. Online. 2016, roč. 31, č. 3, s. 498-501. ISSN 0268-1161. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/humrep/dev334>. [cit. 2025-05-10].
18. HAMPL, Martin. *Regionální vývoj: specifika české transformace, evropská integrace a obecná teorie*. Praha: DemoArt, 2001. ISBN 80-902686-6-8.
19. HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum v pedagogice*. Online. 2006. Dostupné z: <https://capv.cz/wp-content/uploads/2020/05/Hendl.pdf>. [cit. 2025-05-20].
20. INFORMAČNÍ WEB ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ. *NUTS*. Online. c2024. Dostupné z: <https://portal.uur.cz/spravni-usporadani-cr-organy-uzemniho-planovani/nuts.asp>. [cit. 2024-10-27].
21. JÁČ, Ivan. *Jedinečnost obce v regionu*. [Praha]: Professional Publishing, 2010. ISBN 978-80-7431-038-6.
22. JEŽEK, Jiří a kol. *Regionální rozvoj*. Vyd. 1. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. ISBN 978-80-261-0462-9.
23. KRAJSKÝ ÚŘAD OLOMOUCKÉHO KRAJE. *Mikroregiony Olomouckého kraje*. Online. c2024. Dostupné z: <https://www.kr-olomoucky.cz/mikroregiony-olomouckeho-kraje-cl-700.html>. [cit. 2025-05-13].
24. LAKSHMAN, Mekala; SINHA, Leena; BISWAS, Moumita; CHARLES, Maryann a ARORA, Narendra, Kumar. Quantitative Vs qualitative research methods. *The Indian*

- Journal of Pediatrics*. Online. 2000, roč. 67, č. 5, s. 369–377. ISSN 0019-5456.
Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/BF02820690>. [cit. 2025-05-10].
25. MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. Online. Praha: Grada, 2012.
ISBN 978-80-247-4198-7.
26. MAJEROVÁ, Věra; KOSTELECKÝ, Tomáš a SÝKORA, Luděk. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: příklad Kraje Vysočina*. *Sociologie*. Praha: Grada, 2011.
ISBN 978-80-247-4093-5.
27. MAS BRÁNA DO ČESKÉHO RÁJE. *MAS*. Online. c2025.
Dostupné z: <https://www.masbcr.cz/mas/>. [cit. 2025-06-17].
28. MAS BRÁNA VYSOČINY Z.S. *Co je to MAS a LEADER*. Online. c2025.
Dostupné z: <https://www.masbranavysociny.cz/o-mas/co-je-mas-leader>.
[cit. 2025-05-13].
29. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Historie*. Online. c2025a.
Dostupné z: <https://www.svatojirskyles-mas.cz/mas/historie/>. [cit. 2025-05-30].
30. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Mapy území*. Online. c2025c.
Dostupné z: <https://www.svatojirskyles-mas.cz/mas/mapy-uzemi/>. [cit. 2025-05-03].
31. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Rychlé odkazy*. Online. c2025d.
Dostupné z: <https://www.svatojirskyles-mas.cz/>. [cit. 2025-05-20].
32. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Stanovy 2022*. Online. 2022.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=7bda79fe%7C231&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
33. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2007*. Online. 2008.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=b3f4cb8e%7C42&inline=1.
[cit. 2025-05-20].
34. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2008*. Online. 2009.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=30728d0e%7C41&inline=1.
[cit. 2025-05-20].
35. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2009*. Online. 2010.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=bdd046f0%7C40&inline=1.
[cit. 2025-05-03].

36. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2010*. Online. 2011.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=cd070032%7C39&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
37. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2011*. Online. 2012.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=d96d8027%7C38&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
38. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2012*. Online. 2013.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=08111855%7C37&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
39. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2013*. Online. 2014.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=f5515836%7C36&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
40. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2014*. Online. 2015.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=4f03b362%7C35&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
41. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2015*. Online. 2016.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=5ea8b100%7C34&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
42. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2016*. Online. 2017.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=a5e5a960%7C33&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
43. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2017*. Online. 2018.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=f275a22b%7C32&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
44. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2018*. Online. 2019.
Dostupné z: <https://www.svatojirskyles->

- mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=6d6a3b8b%7C31&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
45. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2019*. Online. 2020.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=6bd3a7e7%7C30&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
46. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2020*. Online. 2021.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=f540794e%7C29&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
47. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2021*. Online. 2022.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=3d85b6e6%7C28&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
48. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2022*. Online. 2023.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=b5f7a52e%7C27&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
49. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Výroční zpráva 2023*. Online. 2024a.
Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=7d3745f8%7C26&inline=1.
[cit. 2025-05-03].
50. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Základní údaje*. Online. c2025b.
Dostupné z: <https://www.svatojirskyles-mas.cz/mas/zakladni-udaje/>. [cit. 2025-05-03].
51. MAS SVATOJIŘSKÝ LES, Z.S. *Zpravodaj Místní akční skupiny SVATOJIŘSKÝ LES, z. s.* Online. 2024b. Dostupné z: https://www.svatojirskyles-mas.cz/modules/file_storage/download.php?file=0180d59c%7C687&inline=1. [cit. 2025-05-03].
52. MATOUŠKOVÁ, Zdena. *Regionální a municipální ekonomika*. Vyd. 1. V Praze: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000. ISBN 80-245-0061-2.
53. MINAŘÍK, Bohumil; BORŮVKOVÁ, Jana a VYSTRČIL, Miloš. *Analýzy v regionálním rozvoji*. [Praha]: Professional Publishing, 2013. ISBN 978-80-7431-129-1.
54. MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013*. Online. 2006. Dostupné z:

- https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/_strategie-regionalniho-rozvoje_2007-2013-2006-.pdf. [cit. 2024-12-13].
55. MINISTERSTVO VNITRA ČR. *Meziobecní spolupráce v ČR, Příklady dobré praxe a doporučení pro realizaci meziobecní spolupráce*. Online. 2020. [cit. 2025-04-20]. Dostupné z:
<https://www.google.com/search?q=About+https://mv.gov.cz/soubor/metodika-meziobecní-spoluprace-v-cr-priklady-dobre-praxe-a-doporuceni-pro-realizaci-meziobecní-spoluprace.aspx&tbm=ilp&ctx=atr&sa=X&ved=2ahUKEwjyIJKExp6NAxXpQP4FH X4MIboQv5AHegQIABAD>
56. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *Místní akční skupiny*. Online. c2009 - 2021. Dostupné z: <https://mze.gov.cz/public/portal/mze/venkov/prioritni-temata-site/mistni-akcni-skupiny>. [cit. 2025-05-03].
57. MIOVSKÝ, Michal. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Psyché. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1362-4.
58. NAUTIE. 2. *Podstata kvalitativního výzkumu a srovnání s kvantitativními výzkumy*. Online. c2024. Dostupné z: <https://discover.nautie.net/serial/2-podstata-kvalitativniho-vyzkumu/>. [cit. 2025-05-20].
59. NÁRODNÍ SÍŤ MÍSTNÍCH AKČNÍCH SKUPIN ČESKÉ REPUBLIKY, Z.S. *Co jsou MAS*. Online. c2025. Dostupné z: <https://www.nsmas.cz/o-nas/co-jsou-mas/>. [cit. 2025-05-03].
60. NÁRODNÍ ROZVOJOVÁ BANKA. *Kdo jsme*. Online. c2024. Dostupné z: <https://www.nrb.cz/o-nas/o-nrb/ostatni-informace/kdo-jsme/>. [cit. 2024-11-10].
61. NOVOTNÝ, Jiří. *Regionální rozvojové agentury*. Online. DVS.cz. 1998. Dostupné z: <https://denik.obce.cz/clanek.asp?id=788>. [cit. 2024-12-13].
62. OECD. *Regional Governance in OECD Countries: Trends, Typology and Tools*. Paris: OECD Publishing, 2022. ISBN 978-92-64-32434-3.
63. OLECKÁ, Ivana a IVANOVÁ, Kateřina. *Metodologie vědecko-výzkumné činnosti*. Olomouc: Moravská vysoká škola Olomouc, 2010. ISBN 978-80-87240-33-5. Dostupné také z: <http://krameriusndk.nkp.cz/search/handle/uuid:97a3bd80-75ab-11eb-9d4f-005056827e52>.
64. PAVLÍK, Marek a kol. *Podpora lokální ekonomiky: využití skrytých potenciálů v regionech*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-390-7.

65. PÁPOL, Tomáš a PAVLAS, Miroslav. *Problémy mikroregionů při tvorbě společných projektů*. Hradec Králové: Civitas per Populi, 2006. ISBN 80-903813-1-6.
66. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4.
67. PELCL, Petr. *Metodika dobré praxe místních akčních skupin v České republice: zpráva z výzkumného projektu 2007-2008*. Edice Venkov. Plzeň: Centrum pro komunitní práci, 2008. ISBN 978-80-86902-74-6.
68. PORTÁL REGIONÁLNÍHO ROZVOJE KRÁLOVÉHRADECKÉHO KRAJE. *Svazek obcí*. Online. c2025. Dostupné z: <https://www.starostuj.cz/svazek-obci>. [cit. 2025-05-01].
69. REKTOŘÍK, Jaroslav a ŠELEŠOVSKÝ, Jan. *Strategie rozvoje měst, obcí, regionů a jejich organizací*. Brno: Masarykova univerzita, 1999. ISBN 80-210-2126-8.
70. ROZVOJ KHK. *Dobrovolné svazky obcí*. Online. c2025. Dostupné z: <https://www.rozvojkhk.cz/dso>. [cit. 2025-05-03].
71. SALOMÃO, Angélica. *Polostrukturované rozhovory v kvalitativním výzkumu*. Online. Mind the GRAPH by Editage. 2023b. Dostupné z: <https://mindthegraph.com/blog/cs/polostrukturovane-rozhovory-v-kvalitativni-vyzkumu/>. [cit. 2025-05-20].
72. SKOKAN, Karel. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2003. ISBN 80-7329-023-5.
73. STATNÍ FOND PODPORY INVESTIC. *SFPI*. Online. c2022. Dostupné z: <https://sfpi.cz/sfpi/>. [cit. 2024-11-12].
74. STEJSKAL, Jan a KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Online. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/regionalni-politika-a-jeji-nastroje-3228/>. [cit. 2024-11-15].
75. SURVIO. *Jak vybrat vzorek respondentů*. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.survio.com/cs/blog/jak-vytvorit-dotaznik/jak-vybrat-vzorek-respondentu>. [cit. 2025-05-20].
76. SVOBODOVÁ, A. *Trvale udržitelný rozvoj v učebnicích ekonomiky pro střední školy*. Brno, 2017. Diplomová práce. Masarykova Univerzita, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Tomáš Milář, Ph.D.
77. ŠKRABAL, Ivo. *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. Přerov: Centrum pro komunitní práci, 2006. ISBN 80-86902-39-0.

78. TEATER – AKADEMIE VĚD ČR. *Polostrukturovaný rozhovor*. Online. c2019. Dostupné z: <https://teater.aiscr.cz/4-hranicni-obory-a-pridruzene-obory/pribuzne-obory/etnologie/etnograficky-vyzkum/metody-etnologickeho-vyzkumu/rozhovor-etnologie/polostrukturovany-rozhovor?view=cs>. [cit. 2025-05-20].
79. ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. *Místní akční skupiny*. Online. c2024. Dostupné z: <https://www.uur.cz/archiv/mistni-akcni-skupiny/>. [cit. 2025-05-03].
80. ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. *Základní informace o ÚÚR*. Online. c2024. Dostupné z: <https://www.uur.cz/o-nas/zakladni-informace-o-uur/>. [cit. 2024-10-27].
81. ÚZEMNÍ DIMENZE. *Komunitně vedený místní rozvoj (CLLD)*. Online. c2025. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/microsites/uzemni-dimenze/regionalni-rozvoj/clld>. [cit. 2025-05-03].
82. VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Online. Praha: Grada, 2010. ISBN 978-80-247-3638-9. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/kniha/kvalita-podnikatelskeho-prostredi-regionalni-konkurenceschopnost-a-strategie-regionalniho-rozvoje-ceske-republiky-615/>. [cit. 2025-12-16].
83. VLÁDA ČESKÉ REPUBLIKY. *Co jsou makroregionální strategie?* Online. 2025. Dostupné z: <https://vlada.gov.cz/cz/evropske-zalezitosti/evropske-politiky/podunajska-strategie/makroregionalni-strategie/co-jsou-makroregionalni-strategie--87591/>. [cit. 2025-05-13].
84. VLČEK, Lukáš. *19. Spolupráce obcí v České republice*. Online. Svaz měst a obcí České republiky. c2023 - 2025. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/19-spoluprace-obci-v-ceske-republice/>. [cit. 2025-05-13].
85. WOKOUN, René; MATES, Pavel a KADERÁBKOVÁ, Jaroslava. *Základy regionálních věd a veřejné správy. Monografie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.
86. WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: (výchozí místa regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
87. ZÁKONY PRO LIDI. *Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení)*. 2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.
88. ZOUHAROVÁ. *Rozhovor jako evaluační nástroj*. Online. Klinika adiktologie. 2024. Dostupné z: <https://www.adiktologie.cz/rozhovor-jako-evaluacni-nastroj>. [cit. 2025-05-20].

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Otázky polostrukturovaného rozhovoru

Příloha B: Rozhovor 1 – rozhovor se starostou

Příloha C: Rozhovor 2 – rozhovor se starostkou

Příloha D: Rozhovor 3 – rozhovor se starostkou

Příloha E: Rozhovor 4 – rozhovor se starostkou

Příloha F: Rozhovor 5 – rozhovor s místostarostou

PŘÍLOHA A: Otázky polostrukturovaného rozhovoru

1. Jak dlouho působíte ve své funkci?
2. Jakou jinou funkci jste v obci v minulosti vykonával/vykonávala? (např. člen výboru, zastupitel, místostarosta)
3. Jak dlouho trvá spolupráce s MAS Svatojiřský les?
4. Co Vás vedlo k uzavření této spolupráce?
5. Jak hodnotíte dopad činnosti MAS Svatojiřský les na rozvoj obce?
6. Jak často jste s MAS v kontaktu?
7. Nastala někdy nějaká komplikace při komunikaci nebo spolupráci s MAS?
8. Jaká je nejčastější forma spolupráce mezi obcí a MAS? (projekty, poradenství apod.)
9. Pomáhá vám MAS s realizací projektů a považujete její existenci za rozhodující faktor pro jejich uskutečnění?
10. O jaké projekty se jedná spíše krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé?
11. Můžete uvést nějaký konkrétní příklad projektu, který vznikl ve spolupráci s MAS?
12. Na jaký projekt/projekty ve spolupráci s MAS jste nejvíce pyšný/pyšná, že se povedl?
13. Jak moc ovlivnily život v obci?
14. Byl nějaký z projektů v minulosti opakován?
15. Spolupracujete s MAS i na jiných projekt než dotačních? Pokud ano, jakých?
16. Jaký názor máte na tento typ spolupráce?
17. Víte o možnostech podpory nebo spolupráce, které MAS nabízí (např. půjčení mobiliáře), a využíváte je?
18. Využívají spolky ve vaší obci možnosti čerpání peněz ze Svatojiřského pokladu?
19. Účastníte se akcí, které MAS pořádá? (např. neformálního setkávání starostů, seminářů, školení) Pokud ano, jakých a jak často?
20. Plánujete nebo již máte v jednání novou spolupráci s MAS?
21. Jakým, podle Vás, prošla MAS za svojí existenci vývojem?
22. Co byste na spolupráci s MAS vyzdvihl/vyzdvihla, a naopak má MAS nějaké nedostatky, jaké vidíte nejvýznamnější překážky spolupráce?

PŘÍLOHA B: Rozhovor 1 – rozhovor se starostou

„Dobrý den, pane starosto, na začátek bych vás chtěla seznámit s tím, že tento rozhovor bude nahráván a obsah bude použit v mé diplomové práci.“

„Dobře.“

„Na začátek se teda zeptám, jak dlouho působíte ve své funkci?“

„Tak, ve své funkci jsem vlastně teď to bude necelý třetí rok.“

„Dobře. A jakou jinou funkci jste v minulosti v obci vykonával?“

„Žádnou z těchto uvedených.“

„A jak dlouho trvá spolupráce s MAS Svatojiřský les?“

„Je to od roku 2008.“

„Co vás vedlo k uzavření této spolupráce nebo co si myslíte, že vedlo?“

„To nedokážu říct, jelikož je to 2008, kdy ještě člověk měl jiný trošku myšlenky, věnoval se jiným věcem, ale asi nějaká spolupráce o projektech nebo nějaký konzultace co se týče spolupráce obcí s MAS Svatojiřský les.“

„Jak hodnotíte dopad činnosti MAS na rozvoj obce?“

„Tak MAS má asi přehled a vědí nebo jelikož spolupracují s vícero obcemi, takže mají zkušenosti a dokážou poradit.“

„Jak často jste s MASkou v kontaktu?“

„Tak občas jezdíme na ty sezení, samozřejmě když je nějaký problém, se kterým si nevíme rady a dokážou nám s tím pomoci, tak je kontaktujeme.“

„Je to třeba jednou týdně, jednou měsíčně, jednou ročně?“

„Nene, dá se říct tak, když to řeknu jednou za měsíc, záleží, na jakých projektech, který jsou zrovna rozpracovaný.“

„Nastala někdy nějaká komplikace při komunikaci nebo spolupráci s MAS?“

„Myslím si, že jako vyloženě žádná jakoby komplikace ne. Jako ta komunikace je vždycky různorodá, tam záleží, co se týká, jakých projektů se to týká, jakých věcí.“

„Jaká je nejčastější forma spolupráce mezi obcí a MAS. Mám na mysli, projekty, poradenství?“

„Poradenství.“

„A pomáhá vám MAS s realizací projektů?“

„Teď nám pomáhala s realizací školní družiny nebo s projektem, kdy jsme to jako přes IROP je to dotace, se kterou nám pomáhali.“

„Byla tady ta pomoc jakoby tím rozhodujícím faktorem při jejich uskutečnění?“

„Jelikož se to týkalo dotace přes MAS. Takže přes ně jsme to vlastně museli řešit a bez nich by to tedy nešlo.“

„A jedná se tedy o projekty, spíše krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé?“

„Tak ty projekty, tak tehle projekt se už řeší dýl, už přes rok se vlastně řeší tento projekt nebo tato dotace, a ještě se řešit bude. Ale jsou to spíše krátkodobé.“

„Můžete uvést nějaký konkrétní příklad projektu, který vznikl ve spolupráci s MAS?“

„Jak už jsem vlastně říkal, je to dotace na školní družinu. Předělání školní družiny, kde nám pomáhali s projektem.“

„Dobře. Na jaký projekt ve spolupráci s MAS jste nevíce pyšný, že se povedl?“

„Za naší spolupráce je to největší projekt, který teď spolu řešíme. A v minulosti nedokážu posoudit.“

„Jak moc ovlivní tento projekt život v obci?“

„Jak to ovlivní život v obci? Nedokážu říct, ale samozřejmě kdyby se tento projekt povedl. Je to zase pro ty děti, co tam chodí do školy, ta družina přece jenom bude hezčí. Místnost se bude lépe využívat.“

„Byl nějaký z projektů v minulosti opakován?“

„Z projektů, jako by opakován žádný nebyl.“

„Spolupracujete s MAS i na jiných projektech než dotačních? Pokud ano, jakých?“

„Zatím ne, samozřejmě snažili jsme se získat přes MAS nějaké dotace. Co vyhlásila MAS a zatím se nám nedostala žádná podpora.“

„Jaký názor máte na tento typ spolupráce?“

„Dobrý.“

„Další otázka. Víte i o jiných možnostech podpory nebo spolupráce, které MAS nabízí? Myslím, třeba půjčení mobiliáře.“

„Využíváme mobiliář, který si půjčujeme, stánky nebo lavice, stany.“

„Super. Takže ten využíváte. A ještě se k tomu zeptám, jestli spolky využívají možnosti čerpání peněz ze Svatojiřského pokladu?“

„Ano. Víím, že SDH čerpá tyto peníze a využívá je na svoje akce.“

Dobře, dál se zeptám. Účastníte se akcí, které MAS pořádá třeba to neformální setkávání starostů, semináře, školení?“

„Ano, těch se zúčastňujeme. Zase je to vždycky o tom čase. Jak nám zbyde, nebo nezbyde, ale prostě jestli máme. Musíme vždycky posoudit, co je pro nás důležitější, jestli řešit obecní záležitosti nebo se zabývat nebo vyjet na setkání těch starostů.“

„Jak často teda?“

„Snažíme se jako při těch jakoby důležitých jednání nebo věcí, které se týkají MAS tam být.“

„Plánujete nebo již máte v jednání novou spolupráci s MAS? To už jste vlastně říkal o té školní družině, která je vlastně teď aktuální.“

„Ta je teď aktuální. Samozřejmě spolupráce tam byla s tím, že jsme žádali přes MASku na vybavení hřiště pro mateřskou školu, kdy jsme vlastně dvakrát žádali a dvakrát jsme byli pod čarou. Nedostali jsme nic.“

„Dobře, takže myslíte si, ale kdyby byla třeba ještě v budoucnu nějaká možnost, že byste to zkusili? Nebo už Vás to odradilo?“

„Uvidíme, třeba to zkusíme, ale vííme že jsou spíš podporovány projekty s menší alokací, s menší částkou. Bohužel toto je větší částka, ale zase si myslím, že hřiště nebo vybavení pro mateřskou školu té zahrady je prioritní než-li nějaká travní sekačka, nebo ozvučení tělocvičny a takovéhle věci. Myslím si, že co se týká školy, že to by se mělo spíše víc podporovat, takové věci.“

„Jakým, podle vás, prošla MAS za svojí existence vývojem?“

„Nedokážu úplně takhle říct, ale můžu jenom zhodnotit ty tři roky ve své funkci, kdy jsme samozřejmě ta konzultace tam probíhá velmi dobře. Když potřebujeme poradit není problém. Takže vývojově nedokážu, ale spolupráce s MASkou je dobrá.“

„Co byste na spolupráci s MAS vyzdvihl, a naopak má MAS nějaké nedostatky, jaké vidíte překážky spolupráce?“

„Vyzdvihl bych tu informovanost, jak říkám dokážou se v tom orientovat. Dokážou ty věci jako dobře zhodnotit mají přehled. Takže samozřejmě to je vždycky ta nějaká rada od nich je pro nás jakoby docela dobrá. Díky tomu se třeba i posuneme dál a víme, jak ty věci správně dělat.“

„Jakým směrem třeba jít?“

„Ano, jakým směrem třeba jít. Jak říkám, co se týče těch projektů, tak problém trochu vidím v tom rozhodování, kdo dostane a kdo ne nebo jak to tam mají to rozdělování těch věcí. To nás jakoby docela zajímá. Přemýšlíme o tom, proč to takhle je. Protože nám bylo řečeno, že když se přihlásíme do toho druhého kola tak máme jakoby větší možnost ty peníze dostat. V prvním kole jsme byli vyloučení, protože se na nás ty finance nedostali, ale zase jsme měli získat plusové body do druhého kola, ale my jsme se ani podruhé nedostali. A říkám předběhli nás takové projekty, který dobře jsou méně nákladový, ale nemají takový význam. Když se dneska má podporovat školství a takovéhle věci, tak si myslím, že spíš se zaměřit na to.“

„Myslíte si, že třeba ten budget té MASky je vyhovující?“

Ano, velikost financí je asi adekvátní. Vždy je vyhlášen nějaký projekt, kde je nějaká částka, do které se musejí vejít všechny obce při tom rozdělování. Zajímá nás na obci, jak to mají právě nastavený. Protože záleží teda na tom, jestli tu částku chtějí rozdělit mezi více obcí a vyjít jim vstříc nebo podpořit třeba větší projekty, ale by jich bylo méně. Možná by se to nastavení hodnocení mělo trochu upravit. Při tom hodnocení by se třeba mohla brát větší zřetel na ten charakter toho projektu. Jinými slovy, jakou ten projekt má váhu nebo prioritu. Přijde mi třeba důležitější podpořit projekt týkající se školství, než nákup sekačky nebo obecního mobiliáře. Ten mobiliář se dá vždycky nějak nakoupit za obecní, ale pak ty větší projekty jsou pro obec přece jen hůře realizovatelný.

„To je z mé strany vše a děkuji za rozhovor.“

„Není zač.“

PŘÍLOHA C: Rozhovor 2 – rozhovor se starostkou

„Dobrý den, paní starostko, chtěla bych vás na začátek upozornit, že tento rozhovor bude nahráván a obsah bude použit v mé diplomové práci.“

„Ano.“

„A na začátek bych se Vás chtěla zeptat, jak dlouho působíte ve své funkci?“

„Působím od roku 2018, takže už vlastně sedmým rokem.“

„Jakou jinou funkci jste v minulosti v obci vykonávala?“

„Byla jsem jako místostarostka.“

„A jak dlouho?“

„Čtyři roky“

„Dobře. Jak dlouho trvá spolupráce s MAS Svatojiřský les?“

„Tak já si myslím, že funguje od začátku, co vlastně nějak Svatojiřský les vznikl, ale co já vím tak po tu dobu mého působení obec s MASkou spolupracuje.“

„Další otázka. Co Vás vedlo k uzavření této spolupráce?“

„No tak, jelikož jsem u toho nebyla, ale dokážu si ten důvod spolupráce jako představit. Je to vlastně získávání dotací a vlastně prospěšnost v tomhle regionu, protože i ta MASka vlastně má svoje možnosti získávání dotací a pomoc obcím získat a přinést nějaké peníze, že jo. Je spousta projektů, který jsme vlastně přes tu MASku získali. Nepamatuju si. My tady třeba v obci máme přes MAS získanou dotaci na chodníky na návsi, co si pamatuju za mě. Teď jsme žádali vlastně na nákup sypače na sůl na zimu, na zimní údržbu, oprava oken a dveří do spolkových domů. Takže ta spolupráce se točí vlastně více méně kolem dotací.“

„Takže, jak hodnotíte dopad činnosti MAS na rozvoj obce?“

„Já myslím, že jako jo, že vlastně se ty obce rozvíjej, díky tý MASce. A i když se někdy setkám s negativními jako názory, že jako nechápou, co vlastně ta MASka dělá, ale ono to není jenom o dotací, ale vlastně i třeba o řešeních. Řešili jsme teďka školství, jako je svazková škola výstavba. Řešili jsme vlastně tuhle problematiku, další doprava. Můžeme řešit spoustu věcí společně než jako jeden subjekt. To si myslím, že jsou přínosy tady toho. Nejenom ty dotace, ale i tyhle ty témata, který vlastně každá obec by řešila sama.“

„Jak často jste s MASkou v kontaktu?“

„Tak minimálně jednou za měsíc určitě. Záleží, jak a co je právě v řešení. Řeší se konkrétně dotace, takže třeba teďka jsem řešila. Tak to bylo dvakrát do měsíce podle toho, jak bylo potřeba, co vyřešit, doplnit co se týká dotace anebo pak jsou vlastně informační schůzky, různý školení máme a podobně.“

„Nastala někdy nějaká komplikace při komunikaci nebo spolupráci s MAS?“

„Já jsem to nezažila.“

„Dobře“

„Vždycky mi bylo vyhověno a vždycky to fungovalo.“

„Jaká je nejčastější forma tedy spolupráce mezi obcí a MAS? Mám na mysli právě projekty, poradenství.“

„No jasně no. To je přesně ono, co říkáš. Co třeba MASka dělá a líbí se nám to, že vlastně mají různé projekty, kdy se vlastně vyjede i do jiných regionů a vlastně máme příkladný ukázky toho, na co se dá čerpat ta dotace a kde vlastně třeba v jiným regionu, co je tíží, jak to vyřešili. A ty situace většinou jsou podobný, ať už je to výstavba kulturního domu, ať je to nějaký třeba sociální bydlení nebo byty, různý školství.“

„A pomáhá vám MAS s realizací projektů a považujete její existenci za rozhodující faktor pro jejich uskutečnění?“

„No nevím, jak to je myšleno.“

„Tak, že kdyby tam ta MASka nebyla tak, by třeba ani ten projekt nevznikl, že Vám pomáhá s tou přípravou a celkově s tím.“

Ano, ale v dnešní době je několik firem. To je docela dobrý říct, že několik firem, kteří vlastně nabízejí tyto služby. Samozřejmě, ta cena za zpracování projektů, podání žádosti o dotaci, vyřízení je úplně finančně jinde, než když to jde přes tu MASku. Je tam mnohem nižší, jako finanční náročnost pro tu obec. Řeknu příklad, budu mít firmu, tak dám za projekt, třeba za podání projektu 15 tisíc kdežto MASce dám třeba 5 nebo 10 tisíc. Jo, že to je jako finančně výhodnější a určitě i poradí, že jo bez nějakých nároků prostě finančních. Řeknou jo, tohle to by šlo takhle udělat, třeba z týchle dotace nebo to by bylo lepší dát tamhle do toho fondu, takže tohle poradenství tam funguje.“

„Dobře. O jaké projekty se jedná, spíše krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé?“

„No to je otázka. Ono, když vezmu ze své zkušenosti. Výstavba chodníku by mohla být záležitost dvou let, ale v našem případě to je šestiletka. Když jsme potřebovali dostat finance na chodník, tak byla jsem dvakrát na konzultačních hodinách vlastně na SFDI a to doporučuju. Protože vlastně ten dotační titul má nějaký parametry, nějaký normy a nějaký prostě pravidla, který musíme my dodržet a oni se podívali na ten. Ten projekt prostě by to nesplnil, museli jsme ho předělat, abychom mohli získat tu dotaci. Takže znova. Musel se upravit projekt, znova stavební povolení, takže vlastně ten koloběh byl jednou tolik, ale teďka sbíráme ovoce a vlastně po těch šesti letech sice máme na první etapu nebo na druhou etapu. Jedná se o chodníky do kopce, tak jsme získali aspoň teda dotaci a kdybych na to SFDI nejela, tak ta žádost, co bych podala by byla k ničemu, protože by prostě nesplňovala ty podmínky k tý dotaci. Teď nevím, zda jsem odpověděla na tu správnou otázku.“

„Ptala jsem se, o jaké projekty ve spolupráci s MAS se jedná krátkodobé atd.“

No říkám, záleží na projektech. To jsem vlastně odbočila od toho tématu. Někdy výstavba chodníku je na dva roky a někdy takhle na šestiletku. To byl příklad vlastně ukázkový, že jestli je to dlouhodobý nebo krátkodobý to je otázka no. Jak jdou okolnosti, jak vlastně jsou ty dotace, na co to je, aby byl ten projekt dobře připravený, aby to bylo možný vůbec získat a splnit ty podmínky těch dotačních titulů. Někdy třeba, řeknu, co se týká tý MASky vyloženě přemýšlím.

„To mám právě další otázku. Jaký je konkrétní příklad právě projektu, který vznikl ve spolupráci s MAS, to jsou ty chodníky?“

To jsou ty chodníky, ale ne tyhle ty, protože to je ze Státního fondu dopravní infrastruktury. Tam jsme vlastně žádali vloni, byli jsme připravený, ale tam jsem se obrátila na administrátora dotace a díky němu jsme to v MASce nedostali, protože to poslal pozdě. Tam jsme dostali body za všechno, ale prostě hrála roli už pak časová ta, čas podání a ten prostě administrátor dotace to tam zapikosil, no. Takže jsme to nedostali, jinak by jsme vlastně obě dvě etapy chodníků přiznaný.

„A ten konkrétní příklad, to jsou teda ty chodníky, co se dělali tady na návsi?“

„Jo to jsou ty na návsi.“

„S tím teda pomáhala MASka.“

„Tam vlastně to šlo přes tu MASku. Tam byl administrátor dotace, nepomáhala MASka, oni vlastně ty projekty, který jdou přes MASku nemůžou zase oni administrovat. Tam byl vyloženě externí administrátor, který to podal na tu MASku v zastoupení obce a vlastně oni třeba řekli, hele je potřeba támhle to, to oni jako pomáhají, řeknou, upozorní, aby ten průběh byl správný. Dělají k tomu to školení, jak se to má podat, jak se to má udělat. Takže v tom ta pomoc je, ale nemůžou za mě, jako za obec, tohle to podat a vyřizovat, protože oni, jak to jde přes ně. Tak to prostě nejde. Takže to šlo přes externího administrátora a potom už takový ty věci, co je potřeba doložit, to už se řeší s tím administrátorem. Eventuelně nějaký změny, když pak jsou v projektu, tak to už potom stejně řeší ten administrátor.

„Na jaký projekt ve spolupráci s MASkou jste nevíce pyšná, že se povedl?“

„Teď jsem pyšná, že jsem zvládla sama třeba požádat a díky tý MASce, teď je to vyloženě nejnovější zkušenost. Tak vlastně na SZIF jsme žádali o ten sypač a výměnu těch oken. A vlastně i mi ta MASka poradila, jak to udělat, jak to zpracovat a podávali jsme to teď na ten SZIF. Tam vidím jako velkou tu pomoc a přípravu toho projektu. Protože i oni potřebují vlastně, aby ty projekty, který oni mají v tom svém rozpočtu, aby naplnili a vyčerpali ty částky. Takže to i oni potřebují, aby to fungovalo. To se bavím čistě, jako na rovinu. Takže to teď vidím a věří, že to dopadne dobře. To mám teďko vyloženě tu zkušenost. Byla jsem na školení, kde nám o tom řekli. Ptala jsem se na co to jde využít. Chtěla jsem to třeba využít na opravu krovů. To mi řekli, že to nejde, tak jsem přemýšlela, co mám ještě jinýho v plánu udělat. Jo tohle by do toho šlo, tak jsme to dali do kupy. To jsem teda sepisovala tady sama, MASka mi to jenom zkontrolovala, řekne eventuelně tady by se to dalo nějak upravit, tak to člověk jako upraví. K nim mi to šlo vlastně k hodnocení, tam to u nich prošlo na tý MASce tou hodnotící komisí a teď se to podávalo dál na ten SZIF. A teď se bude čekat n hodnocení toho SZIFu a pak teprve přijde to rozhodnutí, kde teda řeknou ano jste podpořeny a v tu chvíli já zase začnu potom na tom pracovat a realizovat.

„Já se teda teď zeptám na ty projekty v minulosti. Jak moc ovlivnily život v obci?“

„No jako říkám, já to pořád беру za sebe, za to moje období, ale určitě tohle to by ti řekla i předchozí starostka. A za MASky se třeba, jestli si dobře vzpomínám, se udělala kancelář paní účetní a kde kdysi vlastně byla i starostka. Takže zázemí obecního úřadu se vlastně dělalo z nějaký dotace MASky, pak tam nevím i rozhlasový systém se dělal přes MASku. Vzpomínám jenom, jak si pamatuju takový ty věci. Že toho jako asi bylo víc těch projektů a když se na to podíváme zpětně, tak to mělo smysl a že to přineslo to svoje ovoce. Tím že máme dobrý varovný

system rozhlasový. Máme pěkné zázemí pro obecní úřad. Takže myslím si, že to přináší to správné ovoce.“

„Byl nějaký z projektů v minulosti opakován?“

„Když se budeme konkrétně bavit třeba o těch chodnících, tak si myslím, že by to šlo. Jak jsem říkala, snaha tady byla, ale bohužel jsme to nestihli z časového hlediska. Když tam ta výzva bude, ale těžko asi někdo bude opakovat tu samou akci, jako je výstavba školky, Ale u těch chodníků si to dovedu představit, protože těch chodníků je několik etap v té obci spojují několik částí, takže to by šlo.“

„Spolupracujete s MAS i na jiných projektech než dotačních? Pokud ano, tak jakých?“

„Projektech?“

„Myslím, třeba nějaký pořádání akcí nebo něco takového?“

Ani ne, maximálně tam je spolupráce v tom, že mají třeba výpůjčku těch stanů, stánků, který se dají využít na akce. Takže si to jako můžeme za pár korun zapůjčit. Nemusí to obec nakupovat, někde uskladňovat, což ani ty prostory nejsou, ale vlastně si to můžeme vypůjčit.

„To mi odpovídáte na další otázku, protože jsem se chtěla zeptat. Jestli víte o jiných možnostech podpory nebo spolupráce, které MAS nabízí? Třeba právě ten mobiliář. Zeptám se tedy dál. Využili jste někdy tady to zapůjčení?“

„Určitě, tak stánky jsme měli třeba, když byli oslavy obce. Tak jsme si zapůjčili stánky, kde vlastně byla dílnička, kde byl prodej perníků. Teď měly holky od Červeného kříže to půjčené na akci Posvícenské koláče, jak byla ta soutěž, tak tam vlastně měly stánek půjčený. Pivní sety, stany jsme si půjčovali, když byla velká akce, tak člověk nemá. Třeba jsme si ještě půjčovali, takový ty placovačky pro děti, kde si z toho v jedné dílničce mohly udělat suvenýr. Takže jo, využíváme.“

„A ještě se k tomu zeptám. Třeba spolky, jestli využívají ten Svatojiřský poklad?“

„Ne, tady žádný ze spolků není členem MAS. A i když jsem jim o tom říkala, tak o to nejevili zájem.“

„Účastníte se akcí, které MAS pořádá, např. neformální setkávání starostů, nebo různých seminářů, školení? Pokud ano, jakých a jak často?“

„No tak pokud můžu, tak pokaždé, protože vždycky vlastně to setkání přináší to, že člověk zjistí třeba jaký problém je ve vedlejší obci a jak se to dá řešit.“

„Máte na mysli to setkávání starostů?“

„Ano, mám. Exkurze to je to samý. I když jsou dvoudenní někdy i třídní, tak vlastně se objíždí jiné regiony, poznává se, co se jinde dá. Nejsou to jenom obce, ale i podniky, kde může ta MASka podpořit. My máme tady taky místní podnikatelé a vím, že z MASky dotace čerpají, ať je to nákup zemědělské techniky nebo jiných dalších věcí.“

„Plánujete nebo již máte v jednání novou spolupráci s MAS? I když o tom jsme se vlastně už taky bavily.“

„Ano bavily, protože teď vlastně máme v jednání jenom tu dotaci ze SZIFu, která se snad povede, ale to ještě záleží na tom hodnocení toho SZIFu, ale přes MASku to prošlo. A do budoucna. Záleží na těch vyhlášených výzvách, že jo.“

„Ale určitě, kdyby tam ta možnost byla?“

„Určitě, kdyby byla nějaká možnost, tak každá kačka je dobrá, co si budem povídat. Je tam třeba možnost. My třeba knihovnu máme dosti vybavenou a furt se snažíme ji jako nějak posouvat do moderní doby, ale i tam byly dotace, si myslím právě na rekonstrukce obecních budov a podobně. Takže, kdyby něco takového přišlo, tak to by bylo fajn. Teď máme chodníky, máme velký projekty, ale třeba vím, že hasičárna a klubovna TJ a podobně budou potřebovat taky zas nějakou opravu.“

„Dobře. A předposlední otázka. Jakým, podle vás, prošla MAS za svojí existence vývojem?“

„No, když asi začínali, tak vlastně ani nevěděli co je čeká a co všechno budou moci dělat. Ale já, když vezmu svoje období, tak ze začátku pro mě MAS vlastně jsem ani nevěděla, co znamená. Nechácala jsem, jak jsme v ní vlastně zainteresovaný, ale až postupem času, tím že člověk jezdí na ty setkání, jezdí na to školení. Tak se to do toho podvědomí toho zástupce obce dostane. Vidím rozdíl, kde třeba starostové se neúčastní akcí, nejsou součástí toho dění, tak pak koukají, co všechno se může přes tu MASku získat a v čem může pomoci. Takže si myslím, že ten rozvoj tam je, a hlavně v tom, že je o nich víc slyšet.“

„Co byste na spolupráci s MAS vyzdvihla, a naopak má MAS nějaké nedostatky, jaké vidíte nejvýznamnější překážky spolupráce?“

„Ta administrace těch dotací, výběrová řízení. Tam jako si myslím, že ty obce by těm obcím jako strašně pomohlo, protože většina starostů, když je to něco většího jako za větší částku, tak veřejný zakázky si necháváme zpracovat a bohužel tole to MASka nedokáže. Udělat administraci, prostě od A až po Z, té veřejné zakázky nějakého většího rozsahu a podobně. Ale chápu jejich kapacity a jejich dovednosti. Každý, jak se říká, by měl dělat to své řemeslo a bylo by to vlastně zase navýšení pracovní pozice a dalších finančních prostředků. Takže to třeba za mě je nedostatek, protože to vždycky je nejhorší. To člověk fakt kolikrát kouká, co ty firmy si řeknou a je to čím dál horší ta administrativa kolem těch veřejných zakázek. Když jsem nastoupila jako starostka a neměla jsem vůbec ponětí, co všechno a jak se dělá. Tak ze začátku mi to vždycky dělala firma. To mi tam jako chyběla a chybí do dneška tahle ta jako služba. A co bych vyzdvihla? No jejich aktivitu. Já bych třeba chtěla i říct, že MAS se do povědomí lidí třeba dostává díky, projektu Zelená úspora. Kdy i v naší obci několik seniorů využilo tuhle službu. Podali žádost o dotaci například na výměnu oken, zateplení a vůbec celkovou pomoc s tím podáním. To bych třeba vyzdvihla, že se s tím MAS poprala úplně, protože to přišlo prostě rozhodnutí vlády, kdy to šlo na MASku a ze dne na den prostě najednou to vzniklo a museli se s tím poprat. Myslím si, že v tom regionu tady, když nevezmu jenom naši obec, protože tady vím plno lidí, který toho využili a využívají, tak to určitě rozšířilo povědomí o té MASce.“

„To by bylo všechno za mě. Já Vám děkuju za rozhovor.“

„Není zač, snad ti to pomůže.“

PŘÍLOHA D: Rozhovor 3 – rozhovor se starostkou

„Dobrý den, paní starostko, chtěla bych vás seznámit s tím, že tento rozhovor bude nahráván a obsah bude použit v mé diplomové práci.“

„Ano.“

„Jak dlouho působíte ve své funkci?“

„Od 23. června 2020.“

„Jakou jinou funkci jste v minulosti v obci vykonávala?“

„Byla jsem účetní na obecním úřadě. Od roku 2018 jsem byla účetní a pak jsem byla členkou vlastně defakto na jedné z kandidátek a pak jsem od roku 2020 šla dělat starostku a vzdala jsem se funkce účetní.“

„Aha, dobře. Jak dlouho trvá spolupráce s MAS Svatojiřský les?“

„Od roku 2009 obec spolupracuje s MASkou.“

„Co si myslíte, že vedlo k uzavření této spolupráce?“

„Já si myslím, že obec, i když jsem tady nebyla, vedlo to, aby byla podporovaná a nějakým způsobem co se týče, jak dotačního, tak i poradenství a aby byla členem různých obcí, kde se starostové setkávají a jsou nápomocni si sobě.“

„Super. Jak hodnotíte dopad činnosti MAS na rozvoj obce?“

„Ta publicita se mi líbí, že to je jako obec, že jak je nás tam hodně takže to mají v propagačních materiálech a že se o nás prostě ví, že jsme členem.“

„Jak často jste s MASkou v kontaktu?“

„V každodenním. Valné hromady, protože my jsme defakto členem přes RTB, přes Region Taxis Bohemia a co se týče teď jsme řešili dotační věci v obci.“

„Takže dá se říct jednou týdně, jednou měsíčně?“

„Myslím si, že tak jednou za čtrnáct dní určitě“

„Nastala někdy nějaká komplikace při komunikaci nebo spolupráci s MAS?“

„Nevím o tom, vždycky se to vyřešilo.“

„Dobře. Jaká je nejčastější forma spolupráce?“

„Tak je to to poradenství a ta dotační politika, kterou potřebujeme přes. Která je možná přes MAS využívat.“

„A pomáhá vám MAS s realizací projektů a považujete její existenci za rozhodující faktor pro jejich uskutečnění?“

„Pomáhá. Pomáhá. Cokoliv jsme potřebovali. Teď řešíme tři projekty, tak ta spolupráce. Jakýkoliv dotazy nám pomohlo k tomu, že jsme se měli na koho obrátit.“

„A kdyby vám ta MASka nepomohla. Vznikly by ty projekty?“

„Vznikly, ale nebylo by to v takovém přátelském duchu. Bylo by to, musela by obec využít případně jiných poradenských jako společností. Ale tím, že defakto se tam jako setkáváme, tak to poradenství je takový jako že nám dokážou všechno poradit a nemusí se využít komerční zdroj a je vlastně podporována její činnost.“

„O jaké projekty se jedná, spíše krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé? Můžete uvést konkrétní příklad?“

„Takže u nás v roce 2014 proběhl první projekt přes MAS, a to byla rekonstrukce hasičské zbrojnice a teď řešíme tři projekty jsme takový bych řekla atyp vůči všem ostatním, protože teď ze státního zemědělského intervenčního fondu jsem využili dotačního poradenství a dotaci přes MAS. Máme teď tři projekty. Jsou to dveře do spolkového domu, jsou tu matové cesty v parku, které jste asi možná viděla, když jste teď přijela a poslední je zahrada mateřské školky, která se bude dělat v srpnu letošního roku.“

„Na jaký projekt ve spolupráci s MAS jste nevíce pyšná, že se povedl? Může to být v minulosti tak i teď?“

„Myslím si, že budu za něj ráda, za mé existence, neříkám, že bývalé vedení neudělalo krásně rekonstrukci hasičské zbrojnice. Každý starosta, který si projekt udělá, tak to. A mě se hrozně líbí ten park a nevím, jak bude vypadat zahrada, to ještě není hrábnuto, ale bude to pro děti, takže ten park teď co vidím, takže to není ještě oseto trávou je pro mě jako fakt. Teď jsme tam dali ještě dali veřejný osvětlení, budou tam lavičky. Ta náves, ta obec bude mít tu náves, kterou neměla do teďka.“

„Jak moc ovlivnily život v obci tyto projekty?“

„Tak to si myslím, že významně. Tyto parkové úpravy, ta revitalizace v obci. To už si hodně lidí všimaj, že jako to bude posunutí obce dál.“

„Byl nějaký z projektů v minulosti opakován? Ve smyslu, jako využití stejné výzvy?“

„Ne, nebyl.“

„Spolupracujete s MAS i na jiných projektech než dotačních? Myslím, třeba pořádání akcí?“

„No měli jsme tady MAS, v minulém roce. Měli jsme životní jubileum obce 700 let. Takže tady měla svůj stánek MAS a měla tady svou prezentaci včetně jako by nějakých věcí pro děti a myslím si, že do budoucna, když už máme takový to krásný a budeme mít krásný park tak určitě bude spolupráce typu Jablkohraní a tak dále. Bych chtěla jako nabídnout MASce, kdyby tedy měli zájem.“

„Jaký názor máte na tento typ spolupráce?“

„Jo určitě je to jako výborná spolupráce, nemám k tomu žádné výhrady.“

„A víte i o jiných možnostech podpory nebo spolupráce, které MAS nabízí? Mám na mysli půjčení mobiliáře.“

„Zapůjčujeme si stánky a vím, že tady byl i potřeba jeden vysoušeč a ty stánky si hlavně půjčujeme na Vánoce.“

„A ještě se zeptám. Třeba spolky, jestli využívají ten Svatojiřský poklad?“

„Ne, tady ne.“

„Účastníte se akcí, které MAS pořádá, např. to neformální setkávání starostů, nebo různých seminářů, školení? Pokud ano, jakých a jak často?“

„Účastním se a snažím se být, pokud je to v mých časových možnostech, tak na každém, co MASka pořádá a je to tématické školení nebo seminář, který já potřebuju. Měli jsme tam různé tématické a neformální setkání starostů taky. Když na to čas mám.“

„Plánujete nebo již máte v jednání novou spolupráci s MAS?“

„Jak už jsem už před tím říkala, jsou to ty tři projekty.“

„Jakým, podle vás, prošla MAS za svojí existence vývojem?“

„Myslím si, že za své existence se jako posouvají, že jako to není, že by degradovali, ale že jako nabízí víc možností, snaží se najít cesty jakým způsobem navázat spolupráci s obcemi.“

„Co byste na spolupráci s MAS vyzdvihla?“

„Tak určitě jak říkám to furt to je ta základní komunikace, že jako v duchu to opravdu to prostě funguje a že pořádají různé akce jakoby a semináře.“

„Vidíte tedy nějaký nedostatky, nějaké překážky?“

„Nevidím.“

„Děkuji za rozhovor.“

„Já vám také děkuji.“

PŘÍLOHA E: Rozhovor 4 – rozhovor se starostkou

„Dobrý den, paní starostko, chtěla bych vás seznámit s tím, že tento rozhovor bude nahráván a obsah bude použit v mé diplomové práci.“

„Dobře.“

„Přejdeme na první otázku. Jak dlouho působíte ve své funkci?“

„Tak od roku 2014 jako místostarostka a od roku 2018 jako starostka.“

„Jakou jinou funkci jste v minulosti v obci vykonávala?“

„Byla jsem místostarostka. Teď jsem druhé funkční období starostkou a jedno funkční období jsem byla místostarostka.“

„Jak dlouho trvá spolupráce s MAS Svatojiřský les?“

„Tak pokud vím, tak jako obec jako taková tam je přes RTBčko a je to od samého začátku od toho roku 2006.“

„Co vás vedlo k uzavření této spolupráce?“

„Tím, že to bylo na minulých představitelích tady obce tak úplně tu historii neznám, ale myslím si, že rozhodně to byla nějaká myšlenka spolupráce všech obcí. Myslím, že to byl dobrý tah.“

„Jak hodnotíte dopad činnosti MAS na rozvoj obce?“

„Myslím si, že určitě to má dobrý vliv, jak jednak pro obec jako takovou a pak na všechny možné organizace, které jsou v MASce zapojené.“

„Jak často jste s MASkou v kontaktu?“

„Poměrně často, ale ne přímo, nejezdím do Pojed, ale máme takové setkání tím, že jsem šest let v řídicím výboru MAS Svatojiřský les, tak jsem v úzkém kontaktu s vedením MAS. Řešíme některé věci, které jsou potřeba v průběhu roku řešit.“

„Takže dá se říct jednou týdně, jednou měsíčně?“

„Někdy třeba víckrát. Když to shrnu tak pětkrát za ten měsíc určitě.“

„Nastala někdy nějaká komplikace při komunikaci nebo spolupráci s MAS?“

„Rozhodně ne.“

„Jaká je nejčastější forma spolupráce mezi obcí a MAS. Mám na mysli, projekty, poradenství?“

„Občané Loučeně využívají hlavně teď poradenskou činnost od MASky na tu Zelenou úsporám. Využívají obou služeb MAS jak obec, občané, tak spolky, které tady jsou nebo podnikatelé. Takže bývají úspěšný přes to.“

„A pomáhá vám MAS s realizací projektů a považujete její existenci za rozhodující faktor pro jejich uskutečnění?“

„Teď myslíte jako přímo konkrétně obci?“

„Ano, myslím obci.“

„Teď zrovna máme podanou žádost, přes kterou teda čerpáme dotaci přes MASku a IROP na vybavení IT třídy a hasičské auto jsme žádali přes MAS. A pak jsme měli vlastně. Nám pomáhali s pomníkem, s opravou pomníku první a druhé světové války a opravou křížku ve Studcích.“

„A je tedy existence MASky rozhodujícím faktorem při jejich uskutečnění, že bez ní by se ten projekt třeba neuskutečnil?“

„To si nemyslím, ale určitě nám v tom hodně pomáhá.“

„O jaké projekty se jedná, spíše krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé?“

„To jsou spíš takové ty střednědobé projekty.“

„Můžete uvést nějaký konkrétní příklad projektu, který vznikl ve spolupráci s MAS?“

„To jsem vám již říkala. Je to to hasičské auto, vybavení IT třídy, oprava pomníků.“

„Na jaký projekt ve spolupráci s MAS jste nevíce pyšná, že se povedl?“

„Myslím si třeba ta obnova toho pomníku. A teď ta IT třída. Ta bude taky snad pěkná. Myslím si, že tyto jsou ty hlavní pro mě.“

„Jak moc ovlivnily život v obci?“

„Co se týče tohoto pomníku, tak určitě se pro občany vytvořilo v jeho okolí přijatelnější prostředí, kde mají prostor k sezení a mohou tam tak odpočívat a setkávat se. A ta IT třída zase zlepšila prostředí při výuce dětí ve škole.“

„Byl nějaký z projektů v minulosti opakován?“

„Ne.“

„Spolupracujete s MAS i na jiných projektech než dotačních? Pokud ano, jakých?“

„Ve spolupráci s MAS pořádáme různé akce. Největší, kterou jsme asi dělali bylo Jablkohraní, které se u nás pořádalo.“

„Jaký názor máte na tento typ spolupráce?“

„Myslím si, že to určitě velkým přínosem.“

„A víte i o jiných možnostech podpory nebo spolupráce, které MAS nabízí? Mám na mysli půjčení mobiliáře.“

„Ano určitě vím. Protože když tady máme nějakou větší akci, tak třeba ty pivní sety jsme si půjčovali. Měli jsme půjčený lis na ovoce nebo ty stánky na různé jarmarky a tak.“

„A ještě se zeptám. Využívají spolky možnosti čerpání peněz ze Svatojiřského pokladu?“

„Málo, byť jim říkám ať si o to žádají, tak jsou trochu lenivý vyplnit formulář. Přitom je to poměrně lehká záležitost jo, ale myslím si, že poslední tři roky tady určitě nikdo nežádal.“

„Ale v minulosti tato služba byla spolky využita?“

„Určitě ano.“

„Dobře. Účastníte se akcí, které MAS pořádá, např. to neformální setkávání starostů, semináře, školení? Pokud ano, jakých a jak často?“

„Ano, určitě. Určitě třeba v minulosti bylo Poznej náš venkov, kde jsem byla. Nebo se účastním, když mi to čas dovolí, různých exkurzí, návštěv jiných MASEk a tak.“

„Plánujete nebo již máte v jednání novou spolupráci s MAS?“

„Jak už jsem říkala, tak teď máme tu dotaci na tu IT třídu a vlastně ještě teď jedeme přes MASku přes portál Farmáře. Děláme vybavení kuchyně konvektomat. To nám taky teď dopadlo.“

„Do školní kuchyně?“

„Ano, do školní kuchyně.“

„Jakým, podle vás, prošla MAS za svojí existence vývojem?“

„Myslím si, že to má jako stoupající tendenci, že se tam začalo víc zapojovat těch starostů. Nějak jako spolupracovat nebo i ty organizace. Dříve to nebylo tak známé a teď se to začíná zlepšovat. Ty lidi se o to začínají více zajímat, ta propagace MASky je jako větší. Myslím si, že to jde jako nahoru.“

„Co byste na spolupráci s MAS vyzdvihla, a naopak má MAS nějaké nedostatky, jaké vidíte překážky spolupráce?“

„Myslím si, že spolupráce jako taková, že ta je v pořádku. Ta je dobrá, tam jde o to financování, jestli ty MASky budou dál nějakým způsobem podporovány. A jestli teda bude možné využívat ty dotační tituly přes tu MASku anebo teda budeme muset řešit nějakou možnost, že ta MASka začne fungovat ještě nějakým jiným směrem, že bude třeba mít nějakou činnost, která bude přínosem pro ty obce a bude možnost fungování bez těch dotací no. Jako třeba dám příklad, abyste si to představila. Vím, že se tam řešilo, že by se třeba nakoupilo zařízení na moštárnu, kde by jako ty občané z té obce mohli moštovat ovoce a zároveň by to byl jakoby finanční přísun peněz pro tu MASku na nějaký ten provoz. Byl to jeden z návrhů na jinou hospodářskou činnost. Teď aktuálně mě ještě napadá jedna překážka a tím je zvyšující se administrace při řešení projektů.“

„To byla poslední otázka. A já vám děkuji za rozhovor.“

PŘÍLOHA F: Rozhovor 5 – rozhovor s místostarostou

„Dobrý den, pane místostarosto, na začátek bych Vás chtěla upozornit, že tento rozhovor bude nahráván a obsah bude použit v mé diplomové práci.“

„Souhlasím.“

„Jak dlouho působíte ve své funkci?“

„Zastupitelem jsem třetí volební období, to znamená teďka to bude v září 11 let a místostarostu dělám poslední tři roky. A celý to volební období jsem nebo všechny ty tři volební období jsem předseda výboru pro místní rozvoj.“

„Jakou jinou funkci jste v minulosti v obci vykonával?“

„To jsem vlastně teďka shrnul.“

„To je pravda, takže se zeptám dál. Jak dlouho trvá spolupráce s MAS Svatojiřský les?“

„Spolupráce s MASkou trvá zhruba od roku 2010, kdy vlastně obec Dymokury vstoupila do MASky.“

„Co Vás vedlo k uzavření této spolupráce?“

„Složitá otázka, toho času jsem ještě nebyl členem zastupitelstva.“

„Co si tedy myslíte, že vedlo obec k uzavření spolupráce?“

„Myslím si, že tehdejší vedení vedla nějaká snaha prostě sáhnout si na peníze z programu rozvoje venkova, když vlastně MASka realizovala ty výzvy. Takže to se pak povedlo, protože obec v tom období 2007 – 2013 získala tři projekty, malé projekty, z programu rozvoje venkova. To byla hlavní taková motivace a další motivace byla určitě v tom, že ti zástupci obcí a starostové se nikterak nesetkávali. Neexistovala žádná platforma. My jsme ORP Poděbrady, ale ani na ORP Nymburk nebyli třeba nějaký čtvrtletní setkávání starostů, místostarostů a zástupců obcí. Takže tam byla i snaha jako prostě chodit tady na ty akce, poznat ty ostatní zastupitelé, starosty v okolí a bejt s nima v kontaktu.“

„Jak hodnotíte dopad činnosti MAS na rozvoj obce?“

„Dopad hodnotím pozitivně. Vždycky v rámci programového období se podařilo získat projekt do obce, i když ho nezískala přímo obec, jako taková. Vlastně v tom období 2014 – 2020 měla naše základní škola dva projekty podpořené z Integrovaného regionálního operačního

programu, v tom období 2021 – 2027 má obec teďka dva projekty v realizaci a škola jeden projekt v realizaci. Takže vždycky se podařilo v rámci toho programového období šáhnout na nějaký projekty. A pak samozřejmě se využívají další služby, co MASka nabízí. Ať už to je zápůjčka mobiliáře, nějaký poradenství v energetice. Teďka jsme jako obec hodně aktivní nebo i škola vlastně využívala takovou tu konzultační, poradenskou činnost v rámci šablon operační program výzkum, vývoj a vzdělávání.“

„A jak to teda ovlivňuje rozvoj té obce?“

Rozvoj to ovlivňuje pozitivně, řekl bych. Asi nejvíc to je vidět v tý škole, protože v tý škole se opravilo postupně řeknu šest učeben odborných. Nakoupili se nový počítače, nová technika, nové dílny, nová cvičná kuchyňka. Takže ta škola vlastně hodně vybuodovala to zázemí a zmodernizovala to zázemí pro tu výuku a třeba teďka realizujeme chodník podél silnice druhé třídy, co prochází obcí. Takže to je zvýšení bezpečnosti, ale řekl bych že i třeba kolegyně starostky, který byly v těch funkcích nebo jsou, tak samozřejmě poznaly další starosty. Nasály spousta jako informací pro fungování na té obci a podobně.

„Jak často jste s MASkou v kontaktu?“

„Řekl bych, že jsme v kontaktu na týdenní bázi. Jelikož hodně s MASkou spolupracujeme na různých projektech.“

„Nastala někdy nějaká komplikace při komunikaci nebo spolupráci s MAS?“

„Nenastala komplikace.“

„Jaká je nejčastější forma spolupráce mezi obcí a MASkou? Jsou to ty projekty nebo třeba i poradenství.“

„Nejčastější forma bude asi ten přenos těch informací. Ať už to jsou informace, jako že manažeři MAS versus obec nebo prostě informace, který si lidi vymění v rámci nějakých setkání. Například kulatých stolů starostů nebo v rámci nějakého neformálního vánočního večírku nebo valná hromada tam se probere jako spousta věcí mimo ten oficiální program. Spousta témat se probere a zjistí se spousta informací.“

„A pomáhá vám MAS s realizací projektů a považujete její existenci za rozhodující faktor pro jejich uskutečnění?“

„Myslím si, že jo, protože vlastně ty výzvy tý MASky třeba v tom IROPu jsou nastavený tak, že jsou výzvy MASky a jsou výzvy IROPu na přímo pro celou republiku, co vyhláší centrum

pro regionální rozvoj. Ty kritéria těch výzev na přímo jsou pro nás jako těžko dosažitelný, jsou ty kritéria přísnější, je tam větší vlastně objem peněz a my nemáme tak velké projekty, jo. My potřebujeme třeba udělat tady pár prostě stovek metrů toho chodníku za nějaký prostě milion dva, ale na IROPu prostě tam musíte mít chodník v řádu vyšších milionů nebo desítek milionů projekt. Takže to je pro nás nedosažitelný z finančního hlediska, protože nemáme takový velký projekty, a i z toho bodového hlediska. A co se týká třeba společný zemědělský politiky, tak vlastně ty témata, co nabízí MASka jdou jenom přes MASky v Český republice. To znamená, na přímo na SZIF do Prahy o tyhle ty témata nejde žádat a třeba v rámci toho SZP teďka realizujeme dva projekty jako obec a dva projekty realizuje i škola. Takže to jsou vlastně dotační možnosti, který jsou ojedinělí, protože z evropských peněz napřímo by to nešlo a neexistuje ani žádná národní dotace, která by vlastně jako podpořila nákup vybavení do školní kuchyně nebo prostě pořízení nějakýho mobiliáře na veřejný prostranství a podobně.“

„Takže je MASka vlastně klíčovým subjektem?“

„Je klíčová pro některé typy projektů. My jako obec jsme, ale jako velmi aktivní v dotacích, za tu vlastně dobu, za ty tři volební období zpátky, jsme dostali asi jako 65 dotací na různých frontách, ať už jsou to krajské, národní, evropské dotace. A do obce tak přitekli asi přes 60 milionů korun, na těch dotacích. Ale z toho tak MASka, kdyby jsme to měli vyčíslit nějak jako procentuálně, je jako velmi jako zanedbatelné procento, takže nejde jako o ty finance, ale spíš jde o tu tematickou pestrost. Jo, protože některé ty věci jsou jako nadstavbové, že prostě dáme lavičky do krajiny. To by jsme jako asi nedělali, kdy jsme na to něco nedostali, ale pak třeba kupujeme komunální techniku, taky přes dotaci ze společný zemědělský politiky a tu by jsme prostě koupili i bez tý dotace, protože vlastně tu trávu je potřeba udržovat.“

„O jaké projekty se jedná, spíše krátkodobé, střednědobé nebo dlouhodobé? Ty týkající se MASky?“

„Jsou to spíše krátkodobé projekty. Většina těch projektů se realizuje do jednoho roka.“

„Můžete uvést nějaký konkrétní příklad, který vznikl ve spolupráci s MAS?“

„Určitě! Když to vezmu od toho, co teďka realizujem, tak SZP máme pořízení komunální techniky a instalace mobiliáře kolem vlastně takové polní cesty, to jsou projekty teďka dva v realizaci. Z IROPu realizujeme chodník a realizace turistickýho přístřešku. To jsou teďka čtyři obecní projekty. Škola realizuje dva projekty v rámci SZP na nákup techniky nebo na nákup vybavení do školní kuchyně a jeden projekt na rekonstrukci dvou učeben. To je toto

programové období. To minulé programové období, tak tam byly dva projekty školy, kde se opravily zase prostě další odborné učebny.“

„Na jaký projekt ve spolupráci s MAS jste nejvíce pyšný, že se povedl?“

„To je složitý říct, myslím si, nevím jestli nejvíc pyšný, ale nejvíc jako bude zajímavý to turistický místo, protože to je prostě takovej zajímavěj architektonickej návrh, kde vlastně je spousta materiálů. Je to založený na dřevě, ale jsou tam prostě železný konstrukce a bude to takovej zajímavěj prvek v krajině, kde vlastně když půjdete, budete se moci zastavit nebo pojedete na kole a zároveň to místo bude mít schody na střechu, ta střecha bude pochozí a bude to fungovat jako prostě taková jako vyhlídka do krajiny.“

„Takže jak moc tyto projekty ovlivnily život v obci? Třeba tenhle konkrétní?“

„Tenhle konkrétní, tak to ryze nějaká volnočasová aktivita, ale jako nejvíc v obci ovlivnily samozřejmě ty projekty v tý škole. Například máme prostě super chemickou-biologickou-přírodou vědeckou laboratoř a speciální učebnu na to, kterou by nám mohla závidět leckterá střední odborná škola. A my už ji máme na základce. A samozřejmě tam jsou ty další učebny a jako tou školou vlastně jako projdou všichni, co se v tý obci narodí, pokud se z ní neodstěhují. Takže vlastně ten dopad do života těch mladších ročníků prostě je obrovský.“

„Byl nějaký z projektů v minulosti opakován?“

„Vyloženě opakován jako nebyl, protože když jsme požádali, tak jsme většinou uspěli, ale ty projekty v tý škole nějak na sebe nepřímou navazují.“

„Takže, nějaká ta výzva, která byla vyhlášena v rámci toho programu školství, byla teda opakována?“

„Jo, u nás se to týkalo třeba toho školství.“

„Spolupracujete s MAS i na jiných projektech než dotačních? Pokud ano, tak jakých?“

„Tak určitě spolupracujeme, naši zástupci chodí na ty akce. Buď to jsem přímo já na všech akcích MASky, ale chodí i starostka většinou, takže to je dobrý. Využíváme těch konzultačních možností v energetice. Půjčujeme si mobiliář.“

„A zeptám se, pořádáte třeba ve spolupráci s MAS nějaký akce?“

„No to úplně moc není. Spíše MASka pořádá akce samostatně.“

„Myslím třeba Jablkohraní?“

„Jo to je pravda, MASka má akci Jablkohraní, která se vlastně točí po regionu a minulý rok byla v Dymokurech. Takže tam vlastně jsme jako podpořily tu akci, ale třeba vlastně tím, že jsme připravili ty prostory. Takhle ty prostory jsou soukromýho vlastníka, kde probíhalo to Jablkohraní, ale zase za obcí tam zase šla ta úprava toho prostranství, kde třeba zaměstnanci posekali, uklidili, připravili okolní ulice na parkování aut a nějaká tady spolupráce tam byla.“

„A jaký názor máte na tento typ spolupráce?“

Pozitivní, já si myslím, že je to pozitivní. Samozřejmě je to, velmi časově náročný z hlediska MASky, bylo by fajn kdyby třeba těch akcí bylo víc a točili se po tom regionu. Aby to přilákalo více návštěvníků do obce.“

„A zeptám se ještě, víte i o jiných možnostech podpory nebo spolupráce, které MAS nabízí? Mám na mysli půjčení mobiliáře.“

„Víme, víme.“

„A využíváte je?“

„Využíváme mobiliář. Využíváme účast na akcích. Využíváme.“

„Účastníte se tedy akcí, které MAS pořádá, například to neformální setkávání starostů, semináře, školení? Pokud ano, jakých a jak často?“

„Ano vždy, všech akcí.“

„A jak často?“

„Akce MASky pro obce, já nevím to je tak jednou za dva až tři měsíce. Když nepočítám nějaká ta povinná školení, k těm výzvám, takže to se účastníme vždycky.“

„Dobře a plánujete nebo již máte v jednání novou spolupráci s MAS? To už jste mi vlastně říkal, že teď aktuálně řešíte ty projekty.“

„No jasně ty projekty, jsem shrnul. Uvidím, co přinese budoucnost. Zajímavá třeba bude oblast energetiky. Chystají se na podzim nějaké výzvy sdíleného energetického manažera, což by jsme určitě uvítali. Jsme hodně aktivní v energetice. Teďka jako obec, před čtrnácti dny jsme vyhráli soutěž, třetí místo v soutěži Hrdinové moderní energetiky v zemi. Budujeme fotovoltaiky a plánujeme sdílet elektřinu, takže společně to řeší i další pár obcí v okolí. Takže tohle je nosný téma. Jsme aktivní v místní komunitě, což je vlastně taková sesterská organizace MASky,

kteřou zalořila MASka, sedm obcŃ a dva aktivnŃ občanŃ. Z toho jsem teda jeden jรก. Takře urcŃtŃ jsme naklonŃni novŃm aktivitรกm a dalřŃ budoucŃ spolupřaci.“

„JakŃm, podle vรกs, prořla MAS za svojŃ existence vŃvojem?“

„Jรก bych řekl, ře ten vŃvoj je docela dynamickŃ, protože to prostředŃ nebo to fungovรกnŃ MAS a obecnŃ ten dotacnŃ svŃt je velice nestabilnŃ disciplŃna, kde dneska jako nŃco platŃ a nŃco je nastavenŃ a zŃtra vřechno mŃře bŃt jinak. Takře ta MASka prořla urcŃtŃm vŃvojem.“

„Jeřtř se zeptรกm, co byste vyzdvihl na spolupřaci s MAS?“

„Jรก nevŃm, vřechno probŃhรก v pořรกdku. Ta spolupřace je fajn a myslŃm si, ře i ten kolektiv tŃch starostŃ přŃpadnŃ mŃstostarostŃ, zastupitelŃ, kterŃ chodŃ na ty akce je taky fajn jako. Vřechno to jsou prostř obce menřŃch populacnŃch kategoriŃ, takře vřechno to jsou obce venkovskŃho charakteru, kterŃ jako řeřŃ stejnŃ obdobbnŃ problŃmy a troufnu si tvrdŃt, ře ty obce a ty starostovŃ nŃjak jako drřŃ přŃ sobŃ. A dŃky tomu samozřejmŃ, přŃspŃvรก i ta MASka, ona je prostř dostane do jednoho sálu na nŃjakou akci, ona je prostř nalořŃ do autobusu a jedou nŃkam na dva dny na exkurzi, kde se vytvรกřejŃ ty vazby mezi prostř tŃma konkrŃtnŃma lidma v tom ŃzemŃ a pak uř si ty lidi volaj a radŃj se v nŃjakejch prostř situacŃch, kterŃ třeba neřeřŃli. A samozřejmŃ tohle to je jednou za třtyři roky jsou komunálnŃ volby a cรกst tŃch lidŃ se obmŃnŃ, nŃkteřŃ jdou do dŃchodu, nŃkteřŃ uř nechtŃjŃ pŃsobit v samospřravŃ. Takře tam jde o to, aby ty novŃ, co přŃřli se zaclenili do toho kolektivu a dรกl to fungovalo.“

„A mรก teda nŃjakŃ nedostatky, nebo vidŃte nŃjakŃ nejvŃznamnŃjřŃ překรกřky ve spolupřaci?“

„Jako nejvŃznamnŃjřŃ překรกřka je, ře není dostatek penŃz na fungovรกnŃ tŃy obce. Přes MAS nejde přece jen tolik penŃz, co by jsme si třeba pro obec přřali. MASka jako mรก mobiliรกř, to je super. PŃjčovna jako dobrรก, ale bylo by třeba fajn, kdyby mŃla vlastnŃ stage. Tu stage by jsme si třeba pŃjčŃli na nŃjakou vŃtřŃ akci, ale chรกpu, ře by to pro MAS byla financnŃ nevŃhodnรก investice. HodnŃ se to odvŃjŃ od toho, ře nejsou ty financnŃ prostředky.“

„To je z mŃ strany vřechno a jรก Vรกm dŃkuji za rozhovor.“

„DŃky.“